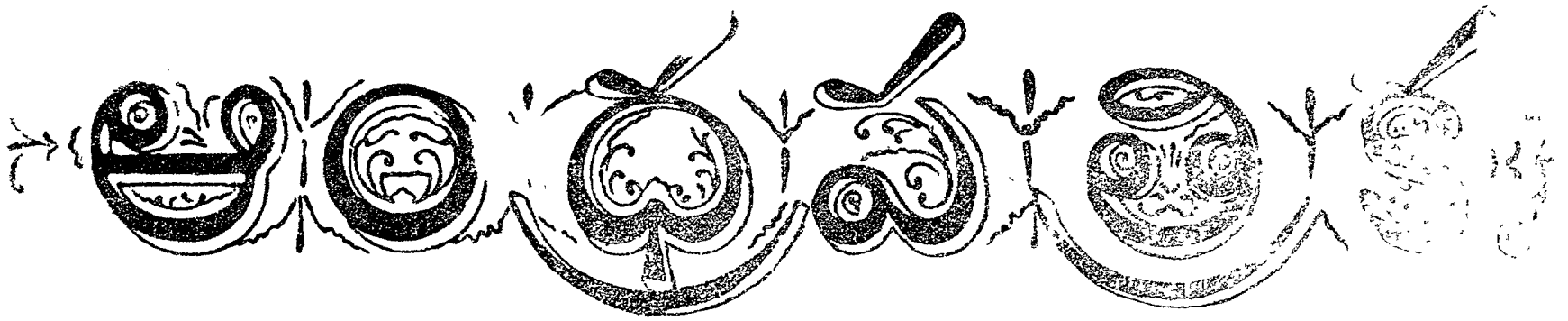

శ్రీ
మంత్రులు కా
న్నగు ఉద్యోగ
జరుగనిచో బాధ
బడిన పార్లమెం
పాలకవర్గమంతట

కాంగ్రెసు సంచిక

ter No M. 1118

చందానం 1-కి 24-0-0. పి డి వ త్రిక 1-కి 0-1-6

311447

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 26-వ తేది ఆదివారము

No. 225

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామనందన తల్లి మార్గశిరమాన బహుళ సప్తమి.

సంచిక ౨౨౫

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

నేటిదినము గౌహతిలో సమావేశమగుట

అధ్యక్ష, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసములు

ద్వంద్వభుత్వముక్రింద దోడ్పాటులు సంగీకరింపగూడదు. సంస్కరణములు స్వరాజ్యమునకు దారిజూపవు. శాంతియు లైకమత్యముతో మెలగవలయును.

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి
అధ్యక్షోపన్యాసము

శుభాశీర్వాదము

మిత్రులారా!

అవిముక్తమగు భారతదేశము నానందించిన యీ మహా
గౌరవమునకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడనుగా నున్నాను. గాంధీ
మహాత్ముడు నుడివినట్లు నిరుపమానముగ కష్టపడెడి సుప్రసిద్ధ
నాయకు లగవారిచే ఆధిష్టించబడిన యీ స్థానసంబంధ
ముగ బాధ్యతను వహించుట కంగీకరించుటలో యిందు
వలన దక్షిణరాష్ట్రమునకు అధికముగ గౌరవము కలుగు
ననియునుమీ రందరును మనఃపూర్వకముగ నాకు సహా
యము జేతురనియును నాకుగల నమ్మకమే కారణము.

ప్రజాప్రతినిధులకోరిక దానిని తీర్చుట.

ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారిని కోరిన సచు
స్వగుర్తి మనమందరమును పట్టుదలతో పనిజేయుట
రానున్నవత్సరమునందలి కార్యక్రమముగ ముఖ్యతమమై
యున్నది. 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెలలో భారతశాసన
సభలో స్వరాజ్య స్వతంత్రపక్ష మేర్పరచువలన ఏర్ప
డిన జాతీయపక్షమువారి అనుమతి ప్రకారము పండిత
మోతీలాలు నెహ్రూగారు యీకోరికలను దొరతనము
వారి కెరిపించిరి. భారతదేశమునందు సంపూర్ణ బాధ్య
తాయుత ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుట కనుపగ నట్లు
భారత ప్రభుత్వమును నుద్బుటకు ఏర్పాటులు చేయ
వలెను. ప్రాముఖ్యత గల అల్పసంఖ్యాకసంఘముల
హక్కులకు భంగము కలుగని పద్ధతిని భారతదేశ రా
జ్యాంగవిధానమును గూర్చి సూచించుటకు శీఘ్ర
పద్ధతిగ అభిలషింపజేయు ప్రతినిధిసభను జరుపవలెను. అటుల
సేదపరుపబడిన విధానమును యిప్పుడు భారతశాసనస
భను ముగించి శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి
భారతశాసనసభవారి యెదుట నుంచి వారి యామో
దమును బడయవలెను. నివృత్తు చట్టముల సాక్షాత్తున

చేర్చుటకు దానిని డిటనుజేతపు పార్లమెంటువారికి పంప
వలెను. అని ఆ సభలో నెహ్రూగారు పాపపాదించిన
తీర్మానమునకు 76 గదు అనుకూలు రుగను 48 మంది ప్రతి
కూలురుగ నుంటుండే ఆ తీర్మానము అంగీకరింపబడెను.
ఈ రీతిగ భారతశాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారు
ఆత్మగౌరవముతో గూడిన సహకారమును సూచించు
నే పనిని ప్రారంభించిరి గాని దొరతనమువారు దుర్బహునము

తో ఆ మానవమై తృణీకరించిరి. ఈ ప్రధానాంశమువంకనుండి
ప్రజల దృష్టిని మరల్చుటకు వారు సంస్కరణల విచారణసంఘ
ము నేర్పాటు జేసిరి. భారతప్రభుత్వ చట్టముయొక్క నిర్మా
మునకును పద్ధతికిని అనుగుణమున కీతిని దాని ననన్యాయమునకు
తెచ్చుటలోగల యిబ్బందులను లోపములను తొలగించుటకు
అవశ్యకతను అవకాశములను గూర్చి విచారించుటకు ఆసంఘ
మును నియమించిరి. భక్తిశ్రద్ధలతో ద్వంద్వపరిపాలనమును కొన
సాగించినవారు ఆ సంఘమునెదుట నొసంగిన సాత్త్వికమును
బట్టియును విచారణసంఘములో అల్పసంఖ్యాకులు ప్రత్యేక

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

గౌహతి కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు

ముగ ప్రాసన వివేచననుబట్టియును ద్వంద్వపరిపాలనము బాధ్య
తాయుత ప్రభుత్వమునకు సోపానముగ నుండు విషయమునను
యిరెర విషయములందునుగూడ నిజమయ్యెనని స్పష్టముగవెల్ల
డయ్యెను. విచారణసంఘమువారిలో హెచ్చుచుండి ప్రాసన
నివేదికను భారతశాసనసభవారు ఆమోదించుచుటకు తేయుట
ఇండ్రియా దొరతనమువారు మరల ప్రయత్నించినపుడు గూడ
1924 ఏప్రిలులో ఆమోదించబడిన తీర్మానమునందలి విషయ

ములనే 1925 సెప్టెంబరులో జరిగిన భారతశాసనసభలో
గూడ సభవారు విపులముగ మరియొక తీర్మానరూపమున
నుపపాదించిరి. ఆ తీర్మానమును స్వరాజ్య స్వాతంత్ర్య
పక్షములవారు 72 మంది అనుకూలముగ సమ్మతులను తెలిపిరి.
45 మంది మాత్రమే ప్రతికూలురగుటచే రెండవసారి గూడ
ఈ తీర్మానము ఆమోదించబడినది. రెండవసారి గూడ
దొరతనమువారు దానిని తృణీకరించిరి.

1925 డిసెంబరులో కాన్పూరునందు జరిగిన కాంగ్రెసు
మహాసభవారు గూడ శాసనసభలో నామోదించబడిన తీర్మాన
మునే స్థిరపరచిరి. దొరతనమువారు దానిని తృణీకరించినయెడల
దానిని నిలువజేయుటకును స్వరాజ్య సమరమును సాగించుట
కును శాసనసభలోను దేశమునందును జరుగవలసినవిధానమును
గూడ కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెసు మహాసభ
యొక్కపద్ధతిని దేశీయులకందరకును బోధింపవలెననిరి. భారత
రాష్ట్రీయ శాసనసభలోని స్థానముల నన్నింటిని కాంగ్రెసు
వారు ఆక్రమించుటకు ప్రత్యేక ప్రమాణములను గావించి ఎన్ని
కలకు నిలువవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి.

1926 మార్చిలో దొరతనమువారు ప్రజల కోర్కెలను
నిరాకరించినపుడు కాంగ్రెసువారి ఉద్దయప్రకారము స్వరా
జ్య పక్షమువారు రెండరును భారతరాష్ట్ర శాసనసభ లన్నింటి
నండియు ఏకకాలమున వెదలిపోయిరి. దొరతనమువారు నిష్కా
రముగ ప్రజల కోర్కెలను నిరాకరించినందులకు దేశీయులు
తగిన ప్రత్యుక్తరమును ఇయ్యగల రనియు నితరంజను బల
వంతరమున ఆజ్ఞ నొసగి మరల సమ్మతునే యింత హెచ్చుముం
దని శాసనసభలకు పంపగల రనియు భగవదనుగ్రహమున ప్రజల
ఆజ్ఞలను నెరవేర్చుటకు అవసరముగ ఉత్తరవులు గూడ నీయ
గలరనియు, మేము ఆశించుచున్నాము" అని భారతశాసనస
నుండి స్వరాజ్యపక్షమువారు వెదలిపోవునపుడు వారిశ్వా
లకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు సుషిరి

శాసనసభల ఎన్నికలు - వాటిభావము

ఈ శ్రీగ ప్రారంభించబడిన ఉద్యమశక్తిమును పిమ్మట
జరిగి యిప్పుడు ముగిసిన శాసనసభల యెన్నికల ఫలితములనుబట్టి
జూడ భారత రాష్ట్రీయ శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షము
రచలంబించినట్టియు, కాన్పూరులో కాంగ్రెసు మహాసభ
స్థిరపరచినట్టియు గొప్పప్రయత్నము సహేతుకమని నిర్ణ
యయినది. ఎన్నికల సంవత్సరమున కాంగ్రెసువారు 'దే'
దొనరించిన ప్రచారమువలన ప్రజలలో రాజకీయ
ఆత్యధికముగ వ్యాపించినది. కేవల మతసాంఘికాది
లకు సంబంధించిన ప్రతిఘటనము అత్యధికముగ నె

కాంగ్రెసువారి విధానము చాల శ్రేష్ఠము మనియు, ప్రజలకు కాంగ్రెసుపక్షంబుల యభిమాన ముగియును స్పష్టపడుటకే యది కారణమనది. మనరాసు వంగ బీహారు ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రములు అత్యధికముగను పంజాబు మున్నగు యితర రాష్ట్రములు కొంత వరకును కాంగ్రెసువారి శక్తిగలను కరవేర్చి కాంగ్రెసు నియమములకు భక్తులై యుండెను. కొన్ని రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసువారికి సంపూర్ణ విజయము కలుగకపోవుటకు కారణము ఆయా రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు గాంధీజీ పరస్పర వివాదము కలుగుటయే గాని యితర రాజకీయపక్షములగు (శ్రేష్ఠము) విధానముల శ్రేష్ఠమగుగాను, కాంగ్రెసువారు భారత జేతమునం దంపము కాసంస్థల నిర్మించి విషయమున పని జేయుచు కిదియే తొలిసారి. దానికి తోడుగా కాంగ్రెసు నాయకులలోను అనుచరులలోను ప్రజలములను నభిప్రాయభేదములుగూడ కలిగినవి. ఇట్టిపరిస్థితులలో ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనబడినవారి సంఖ్య బట్టియు నామధ్యమును బట్టి యుగూడ కాంగ్రెసు మహాసభవారి యుత్తరప్రదేశ్ కాంగ్రెసు కిలిగిన యావిజయము మహాత్తరమనియే చెప్పవలయుననుచు. ఇట్టి విజయములను మనకు వింతకలగలేదు. కాని నిరంకుశాధికారులకు వారిమిత్రులను ప్రతిరాష్ట్రమునందును చాల మనస్తాపము పూత్రము కలిగినది. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు పోటీగాని చివన్న కొనబడినవారిలో చాలమందిగూడ యిప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రహరములకు ఆహ్వానము లేకపోయినను వారుగూడ కాంగ్రెసు వారియని ప్రజలు భావించుచున్నారే నారు విజయమును బడయగలిగి. ముత్తమియిన ఎన్నికల ఫలితములను బాగా గమనించినచో రాజకీయ గాంధీజీ కేంద్రము నిరంకుశాధికార వర్తమాన వారి హక్కులకు తగ్గించి జాతీయమహాసభయందు పరిపరిచి స్పష్టముగా మనదు.

కాసంస్థల ఎన్నికలలో మనకంగిరి విజయము అనగా కాంగ్రెసు కాంగ్రెసు మహాసభవారి యజ్ఞము సమసిరించినవారికి కలిగిన విజయముయొక్క భావము మనము సామాన్యముగ విస్మయపరము. భారత కాసంస్థలలో ప్రజాప్రతినిధులు వెల్లడించిన ప్రజాభిమతమును దానిని దొరతనమువారు తొట్టిరించుచునే కాసంస్థలు సభను వదలిపోవుటకు జేయుట మనఃపూర్వముగ నామోదించిరియే ఎన్నికల ఫలితము స్పష్టపరచుచున్నది. రాజకీయ విషయములను మనకు సాంఘికాధికారము ప్రధానముగానియు గాఢముగా జాతీయవాదమున మే ప్రధానముగాని ఎన్నికలలో స్పష్టమయినది. కాంగ్రెసువారి యిష్టమునకును ప్రజాభిప్రాయమునకును వివాదము విడిచియిది నిరంకుశాధికార వర్తమానకు మూలాధారమై యుండెను గాని యిప్పుడు ఇది తొలగిపోయినది. (ప్రతి బీహారు రాష్ట్రములందు కాంగ్రెసు పక్షమునంపడెరి ఎన్నికలలో విజయమొందుటగూడ సంతోషకరమున విషయమై యున్నది. అన్నిటికంటె ముఖ్యముగ ద్వంద్వపరిపాలనము సంస్కరముల చట్టములను నిర్వహించి యితర రాజకీయమిత్రములను నిరుపయోగమున మని జేయుట నిస్సంశయముగ ప్రబలించిరి. ప్రతి కాసంస్థలోను గల వివిధపక్షముల సంఖ్యను బట్టిమాత్రమే తిరిగి బిల్లుకు పక్షమువారికంటె అన్ని రాష్ట్రములందుగూడ కాంగ్రెసువారి హెచ్చుగానున్నారని విచారించు కలిగియున్నాము. కొన్ని కాసంస్థలలో కాంగ్రెసువారి సంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగానున్నది. "భారత కాసంస్థలలో ప్రజాప్రతినిధుని గోరిన కొల్లెలకు ప్రభుత్వమువారు సరియైన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చునరక్షిం మేము మంత్రప్రసవల సంగీరింపజలము" అని ఎన్నికలకు నిచ్చినపుడు కాంగ్రెసు పక్షమువారు స్పష్టముగ తెలిపియున్నారు. ఎన్నికలసందర్భమున ఎన్నియో కష్టముల మనల వెదుర్కొనినను స్వరాజ్యమునకు మనకుల సాహస్యముగూర్చి కఠినమున పరీక్ష జరిగినది మనము గ్రహింపజలము. దీనిపై పూర్వము కాంతముతోగూడిన ఆత్మవిశ్వాసము, జేతమునందంతలను సంఘోషసంఘటితము, స్వపక్షమునకు విశేషత సంపూర్ణము ప్రజాధికారపరమము మున్నగునవి ఎన్నికలాలన మనకు లభించినవి.

ద్వంద్వపరిపాలనము సాగించుట

మనమిప్పుడు కార్యమును ప్రారంభించుటకు ఆధ్యంతరము లన్నింటిని చాలవరకు నివారించితిమి. ఇటువైని ప్రజలలో కొల్లెలను కొనసాగించువిషయమును ప్రభుత్వమువారు నిర్వహించుటలో అధికముగ శ్రేష్ఠము జూపవలసియున్నది. మనగోరకమునకు దిగములేకుండెను న్యాయముగను వారు సహధానమును చేయవలసినచో అందులకు మనము అనకాశము గలగజేయుట ప్రస్తుతము అనసము. అటుల భారతీయులలో కొల్లెలను కరవేర్చుటగాని ఆవిషయమున రాయబారముల జరుపుటగాని భారత ప్రతినిధుప్రభుత్వములకు ముగియుటకు నన్నునవి భావించుట నట్టి భావంతయే. వారికి తీయనిమాటలుచెప్పుటలో మంచి ప్రజ్ఞగలను ఫలితముపూత్రము శూన్యము. కాలగూపనము జేయుటకుగలిన నమత్కారములన్నింటిని వారు చూపుచుందురు. విరివిడు స్వరాజ్యమును కోరగూడదు. మనఃపూర్వముగను విశే

కముతోను ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగించవలెను" అను ప్రభుత్వమునే దొరతనమువారు పలుసారులు పలుత్వముతో మన కొనసాగించువాగు. మొదటి కాసంస్థలలో మితవాదులు మున్నగు రాజకీయ నాయకులు మనఃపూర్వముగను వివేకముతోను ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగించియున్నారను విషయమును తమపదుపాదులతో దొరతనమువారు రిపుడు మరుగుపరచుచున్నరు. కాంగ్రెసువారు కాసంస్థల బహిష్కారించుట వలన సంస్కరములకు చక్కగ కొనసాగించుటకు సౌలభ్యమేర్పడెనేగాని నిరోధము లేంతమాత్రము కలుగలేదు. ఎలనగ ప్రభుత్వమువారి విశ్వాసమునకు పాత్రులైనట్టియు ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము కలిగినట్టియు నితర రాజకీయపక్షములవారు మనఃపూర్వముగ సంస్కరములను కొనసాగించుటలో దొరతనమువారికి తోడ్పడియున్నారు. రెండవసారి కాసంస్థలలో పెక్కు రాష్ట్రములందును ముఖ్యముగ మనరాసు బాంబాయి రాష్ట్రములందును కొన్ని తెలంగాణ రాజకీయనేతలు దొరతనమువారు కోరినట్టి సంగస్కరములను కొనసాగించియున్నాగు. ఈరీతిగ దొరతనమువారితో మనఃపూర్వముగను వివేకముతోను సహకార మొనరించుటకు పూనుకొని భారతీయులు గత 6 వత్సరములలోను ద్వంద్వపరిపాలనమును సరిగ పరీక్షించెనని యిప్పుడు దొరతనమువారియల జెప్పగలరు. రెండవ కాసంస్థలలో ఎంగ ముఖ్య రాష్ట్రములందుకొత్త తిరిగిన రాష్ట్రములలో స్వరాజ్య పక్షమువారు చేసిన ప్రతిభలను వాస్తవమెందు పథతిని కొంతమైన నతిగ్రహించియుండలేదు. ద్వంద్వపరిపాలనము కాంగ్రెసువారు కొనసాగించినను మితవాదులు కొనసాగించినను దొరతనమువారికి సహన మియ్యను. కావున యిప్పుడు దొరతనమువారు కోరుకజేయుగా కాంగ్రెసువారు స్వరాజ్యమును కోరగూడని నిరంకుశాధికారము చేరకలేనది.

మనమింకను మనభావముల కనుగుణములైన పోలికల భావమును ముందుగాని ప్రతికావితీతులు లే సెడు ప్రతిములను సూచనలందును, పెద్దయందొగిలో పరియము గల్గియుండునా తెలిపెకే వార్తలందును, ప్రతిభుదే యలయొక్కయు అదటి రాజకీయ పక్షములయొక్కయు భావములను వార్తలల బాయిసను మనకు సలహాజెప్పుటలో మాత్రము చాల సవర్ణముల పార్లమెంటుసభల వాక్యములలోను హృదయపరివర్తనమును నివర్తనములను కనుగొనుటయందును కాలమును న్యుజేయుట వివేకము మనమింకను ఉపాధింపవచ్చునా? కావున ఇంకెమో దొరతనమువారుగా, ఇంగ్లాండు దొరతనమువారుగాని కాంగ్రెసువారుగా బహిష్కరముగను స్పష్టముగను సంపూర్ణముగను, అనుసారముగ భారతీయోను తమభావమును వెల్లడింపజేసిన మనము గట్టికొరకు విధియొన్నది. ఈలోగా వనక కలిగిన విజయములకు ఉపయోగించుకొని మనకష్టములను బలపరచుకొని కాసంస్థలలోను జేతమునందును దొరతనమునకు అధికముగ బిట్టిని కలిగించుచుండలేను. మనకు సహాయము సంపదలన్నింటిని మనము కేంద్రీరించి, అసహాయపరిని అసంబంధించిన నిరంకుశాధికారము గట్టిగా దిద్ది వనకొంగిరి స్పష్టములేనివారి సంతకండి స్వరాజ్యమును బలపరచుకొని వలెను. ఈరాజకీయ సంస్కరములు వచ్చి ఆరేండ్లయందను వాని మిక్కిలి స్వరూపముగూర్చి జేయుటకు ముఖ్యకలిగి యుండవలయు సహాసకవిషయము వానిపై చేసే క్రొత్త క్రేము గలిగి యుండవలయు నేను నచెప్పెను. సంస్కరములలన ప్రజాప్రతినిధులను నిజమగు సభకార మెంతమాత్రముకలుగలేదు. ద్వంద్వపరిపాలన మాటయలుండ తిరిగిపాలనమైనను కలిగించుటకు యాసంస్కరములం దనకాశములేనని వన యనభావములలన మనకు స్పష్టముగ తెలిసియే యున్నది. సంస్కరముల చట్టముయొక్క ముఖ్యుత్తరములను సంస్కరముగను నిష్పాక్షికముగను పరీక్షించినచో మన మిప్పుడు గానిపైని క్రొత్తనామ్యమును కలుగజేసికొనినచో, మనఅభివృద్ధి నిరోధించినవార మగుదుమని నిశ్చయముగ మనము గ్రహింపగలము.

ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగించుట సాధ్యమా?

భాగ్యతాయతప్రభుత్వము సమకూర్చుటగాని సత్వరిపాలనమైనను ఏర్పగుచుటగాని ద్వంద్వపరిపాలనము సహాయముగ ప్రభుత్వము సాధనము మాడకాజాలదని అనభగ్జులందరును ఏకగ్రీవముగ తెలిపియున్నారు. ఇప్పుడందరుగూడ యావిషయము నామోదించియున్నారు. ద్వంద్వపరిపాలనమును భారతీయులు సాగించలేనని బర్లెను హెడ్లప్రభుత్వ పట్టుపట్టుచున్న అది లోపభూయిష్టమని ఆరేమగూడ పెక్కువారు లోపముకొనక తెప్పించికాదు. ద్వంద్వపరిపాలనము ననుసరించి రాజకీయశాఖలలో కొన్నిటిని పరిపాలించుటకు గవర్నరుకును అతని కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు సంపూర్ణాధికారము గల్గుటయేగాక మంత్రులయధికారమును తగ్గించుటయును ప్రజాయత్ర శాఖలపై కాసంస్థవారి పరికిలము కొరంతజేయుటయును గూడ ఏర్పడుచున్నది.

ఈవిషయపద్ధతి సనుసరించి మంత్రులు ఎల్లప్పుడును ఉద్యోగుల చెప్పజేతలలో వారి యధీనయ్యె యుండవలసి వచ్చు

చున్నది. వారు న్యాయత్యై ప్రాణము వివాదముయొక్క అనకాశములేదు. మంత్రులును భుక్తులును కలిసి ఆలోచించెనని విశ్వాసముగూడ అది ప్రభుత్వమునందున్నది. భుక్తులును ప్రజాయత్రములనుగూడ ప్రభుత్వమునందున్నది. ఆలోచించవలసియుండును.

వివాదముయొక్క సహజ

అందులన వారియభిప్రాయముగూడ యాశాఖల పరిపాలనముగూడ జరుగవలయును. సంస్కరముల విచారణసంఘమువారియెదుట నీయబడిన సాక్ష్యములలో ఈ విషయము స్పష్టముగ దెలుపబడెను. సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులందరును ప్రభుత్వమునకు చెందినవారేయగుటచే సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగస్థలలో మంత్రులకు సంబంధములందు మంత్రు లేమియును చేయజాలకున్నారు. ధనసంబంధములైన నిరోధములనుగూర్చిన నిధనలన ప్రభుత్వమునందు త్రాశాధికారియగు ఆధికారము ప్రజాయత్ర శాఖలనుగూడ పరికిరింపజలసి యుండుటవలనను, మంత్రులయధికారము కేలము నామవత్తె యగుచున్నది. వారు కీలుబొమ్మలనుచున్నారు. రాజకీయ శాఖలపై విభజి. చుటలో గూడ ముఖ్యమైనవాటి నన్నింటిని ప్రభుత్వమువారి విశేషరచుకొన్నారు. మంత్రులకును కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికిని ఏవిషయమునందైన చర్చ గోగినచో గవర్నరు ఉత్తమకే కడపటి తీర్పుయియున్నది. గవర్నరు అధికారమునుబట్టియే ద్వంద్వపరిపాలనము సాగవలసియున్నది. కాసంస్థవారు చేసిన తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ స్వతంత్రించిపట్టుకుజేయుటగూడ గవర్నరుకు అధికారముగలదు. సంస్కరముల రాకపూర్వముండెకే కాసంస్థలనుంకిన అధికారముగూడ ఇప్పటి కాసంస్థలకు లేనటులు యిదియే ముఖ్యనిదర్శనము. కాసంస్థలం గలను కలిపియున్నట్టి తీర్మానములను రద్దుపరచి వారందరును కాసంస్థనుగూడ తానొక్కడే చట్టమును జేయుటకు గవర్నరుగ అధికార మొసగుటవలనను ఆత్మయు జేతమునందు అమలుజరుగవలయును సంస్కరముల చట్టముప్రకారము ప్రభుత్వమునందు త్రాశాధికారి నిరంకుశ్య మేర్పరుపబడెననుచు మనకు గట్టిగా భావము లభించుచున్నది.

సంస్కరముల చట్టమునందు ద్వంద్వపరిపాలన మొక్కటియే అపభ్రంశమునను, దానిని తొలగించినచో మనకు కష్టములన్నియు నివారించువలసియు లేరుగక పలువురు సుమెపు మందురు గాని ప్రజాయత్ర శాఖలపై నిధిగూడ సంతకము గాగలేదు. ప్రజాయత్ర శాఖలపై యమన బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వమేలేదు. ఇప్పుడు మంత్రులను వశపరుపబడి. శాఖలను గూర్చి జరిగిన యేర్పాటులప్రకారమే యితరశాఖలనుగూడ పరిపాలించు మంత్రులు వశపరచినను ఎట్టిభాషమును కలుగదు. ప్రతికాసంస్థలోను ప్రజాయత్ర శాఖలనుగూర్చి నియోజితసభ్యులందరును ఒకవిధముగ తీర్మానించినను నిరంకుశాధికారపద్ధతిని భావములను బలపరచుటకు అధికారసభ్యులను నియమితసభ్యులను హెచ్చుమంది యుండనేయుండదు. ఈరీతిగ నియమితసభ్యులు, ప్రత్యేకసంఘ ప్రతినిధులు, నోరువిప్పజాలనివాడు వశపరచినను ప్రతిపాలకుని నిరోధకులు మున్నగు వారు కాసంస్థలలో హెచ్చుమంది యుండుటవలన మంత్రుల గవర్నరుపైనను కార్యనిర్వాహక వ్యవహారమును ఆధారపడుట విధియే అయియున్నది. కాసంస్థలో నియోజితసభ్యులు పెక్కుమంది గలయొకపక్షమునందును ఆపక్షమునుండిగాక అల్పసంఖ్యాకులు గలవరియొకపక్షమునుండి మంత్రుల నియమించుటకు గవర్నరు కట్టి కష్టములేదు. నియమితులు ఉద్యోగులు మున్నగుసభ్యులు ఈయల్పపక్షమునకు తోడ్పడుచునే యుండురు. ప్రతికాసంస్థలోను ఈవిధాని చాలసారులు దొరతనమువారు అలంబించియున్నారు. కాసంస్థలనిర్వాహమునందు సహజముగ ఈ యనర్థముండుటచే కాసంస్థలను నిజమయిన ప్రాతినిధ్యమును నియోజితసభ్యులను సరియైన అధికారమును లేకుండ పోవుచున్నది. గవర్నరు మంత్రులను నియమించవచ్చునను అధికారము అధికసంఖ్యాకులకు పక్షముయొక్క నాయకులను నియమించుటమాత్రమేగాదు. గవర్నరుపద్ధతిని కొనసాగింపగల యే అనామకునినైన ఒకనాయకునిగ నేర్పరచి ప్రభుత్వమును సాగింపగల అధికారముగూడ గవర్నరుకు గలదు. ప్రజాయత్ర శాఖలలో సుపీరియరు సర్వీసుకు చేరిన ఉద్యోగుల జీతము, గవర్నరులు మున్నగు వ్యయములనుగూర్చిగూడ కాసంస్థల కట్టి పరిపాలనాధికారము లేదు. ప్రజాయత్ర శాఖలన్నింటిలోను గూడ యాన్యయములు చాలహెచ్చుగానే యున్నవి. ప్రజాయత్ర శాఖలలో ఉద్యోగులగుండు, సివిలుపబ్లిక్ సర్వీసు వారి సంపరిని నియమించు సభికారముగూడ గవర్నరుకే గలదు గాన మంత్రులకు వారిపై సభికార మేమియులేదు. ఇండియను సివిలుసర్వీసు వారి స్వాతంత్ర్యమే సంస్కరముల చట్టముయొక్క ముఖ్యుత్తరము. కాసంస్థలందరును ఎన్నుకొనబడినవారే కావలెను.

మంత్రులు శాసనసభలకు బాధ్యులు కావలెను. నిబంధనలను మున్నగు ఉద్యోగులందఱు మంత్రులకు విధేయులు కావలెను. అట్లు జరుగనిచో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మనుకేరుతో యేర్పరుపబడిన పార్లమెంటుపద్ధతిగల, అధికస్వయప్రద మగు యాపరి పాలకవర్గములకును నిర్దేశకాండంబరమే యగును. ప్రజాయత్ర శాఖలలోగూడ మంత్రులైన నిర్దేశకముల రద్దుజేయబడుట తన యిష్టప్రకారము మంత్రులచే పనిజేయించుటకునుగూడ గవర్నరున కధికారముగలదు. ప్రజాయత్రశాఖలవ్యయమునుగూర్చి శాసనసభవారోకవిభముగ నిర్దేశించినను దానిని రద్దుపరచి తన యిష్టానుసారము స్వయము జరిపించుటకు గవర్నరుకు అవసరాధికారము గూడ గలదు. ఆ అవసరాధికారమును విధియించు అధికారము గూడ గవర్నరుకే విడిచి పెట్టబడినది. ప్రజాయత్రశాఖలను గూర్చి శాసనసభవారు యు చట్టములను ఆపివేయుటకు గూడ గవర్నరు కధికారము గలదు. ప్రజాయత్రశాఖలను గూర్చి శాసనసభవారోక చట్టమును జేసి గవర్నరు కంపినపుడు గవర్నరు తన అభిప్రాయమును వానిచేన వ్రాసి మరల శాసనసభ కంపవచ్చును. అప్పుడు శాసనసభవారు గవర్నరు యిష్టానుసారము చేయవలసిన వారే యగుదురు. చెన్నపురి శాసనసభలో హిందూధర్మా దాయములగూర్చి గవర్నరుగానుండిన వింగ్లెండుప్రభువు యాయధికారమును విజృంభింపముతో జూపించియేయన్నాడు. మంత్రులద్వారా గవర్నరు శాసనసభను సంవృత్తికరముగ సాగించలేనపుడు మంత్రులతో పనిలేకుండ తానే ప్రజాయత్రశాఖల పరిపాలించుటకు గూడ గవర్నరు కధికారముగలదు. మన్యరాష్ట్రములలో గవర్నరు యారీతిగానే చేసెను. ఒకప్పుడు గవర్నరు అనుగ్రహ మున్నంతకాలమే మంత్రుల నుండగలదు. శాసనసభవారి యిష్టముతో నెంతమాత్రము యిష్టములేదు. వంగరాష్ట్రమున లేట్టుప్రభువు దీనిని స్పష్టపరచియేయన్నాడు. ప్రజాయత్రశాఖలను గూర్చి గూడ అవసరమగు విషయములను చర్చించుటకు యితరకార్యకర్తలను నిలిపివేయుటకు శాసనసభ్యులైన నుపపాదించ గోరినచో ఆ తీర్మానమును తిరస్కరించుటకుగూడ గవర్నరు కధికారము గలదు. ప్రజాయత్ర శాఖలకు సంబంధించిన ఆదాయమును నిర్ణయించు నధికారము గూడ గవర్నరునకును కార్యనిర్వాహక సంఘమునకును మాత్రమే కలదు గాని శాసనసభల కెంతమాత్రమును లేదు.

వీనినిబట్టి చూచినచో ద్వంద్వపరిపాలనము పోయినను గవర్నరు అనుమతించినపుడు తప్ప ఎల్లప్పుడును ప్రజాయత్రశాఖలపై శాసనసభలకు అధికారముండవని స్పష్టముకాగలదు. గా "ద్వంద్వపరిపాలనము చాలచిక్కులతోగూడిన పద్ధతి అయినది. దీనికి సహేతుకముగ ఆధారమేదియు గనపడదు. ఏదొకప్పుడు సామరస్యముపైననే ఆధారపడవలసియుండును. తాత్కాలికప్రయత్నమును కారణముననే యిది సమర్థింపబడవలయున్నది" అని సంస్కరణములనుగూర్చి విచారించిన వారలలో హెచ్చుమంది వ్రాసిననివేదికయందే యున్నది. స్వరాజ్యమునొసంగుటకు లేక స్వరాజ్యములకు సాధకములగు మంచి సంస్కరణములను చేయుటకును కాలనిలబడమును కలిగించుటకు యాద్వంద్వపరిపాలనము సాధనమునగాని మరెటుల నిది తాత్కాలిక సాధనమునో, యెటుల సమర్థనీయమో దురూహ్యముగనున్నది. "ద్వంద్వపరిపాలనము సరిగ నెరవేరినచని నిర్దేశకరాజ్య జెప్పుటకు యాపద్ధతి అమలులోనికి వచ్చి చాల స్వల్పకాలముమాత్రమే అయినది. కాని దేశీయులు మారేగించిన విషయములను బట్టిచూడ యాపద్ధతి విఫలమైనచని మాత్రము మే మంగీకరించుటకు మా కెట్టి సూచారమును కనబడదు" అనిమాడ ఆ నివేదికయందు వ్రాయబడినది. ఈసంఘమువారి నచోనైపుణ్యముతోగూడిన యాపరిపార్శ్వము చాల విచిత్రమైనదిగాని దీనివలన నెవరును మోసపోజాలరు. సంకరములకు కార్యనిర్వాహకవర్గములను, నియోజిత నియమితసభ్యులతో గూడిన శాసనసభలను మరి పెక్కు కృత్రిమపద్ధతులను కలవనియు వానివలన పాదలు కలుగుట కవకాశము కలదనియు యీసంఘమువారే యొప్పుకొనియున్నారు. కావున వారి నివేదికయే సంస్కరణములచట్టమునకు బలవత్తరమగు ఖండిత యగుచున్నది. "సంస్కరణములచట్టము విఫలమైనది. ఇకముందుగూడ దీనివలన మంచి ఫలములు కలుగవు" అని విచారణసంఘమునందలి అల్పసంఖ్యకులు తమ నివేదికయందు స్పష్టముగ వ్రాసియున్నారు.

భారత ప్రభుత్వము

భారత ప్రభుత్వము భారత శాసనసభకు బాధ్యమైయున్నది చెప్పుట కెంతమాత్రము వీలులేదు. భారత శాసనసభకు ప్రభుత్వములపై నెట్టియధికారము లేదు. వ్యయములో వ్యయము గాకుండ మొత్తములో

గాంధీ మహాత్ముడు

ఖిందరు ప్రదర్శనమును నిన్నటిదిగము ప్రారంభించిరి.

ముప్పాతికవంతుపైని శాసనసభకెట్టి అధికారములేదు. మిగిలిన నాల్గవంతుతో నైనను శాసనసభవారు నిరాకరించిన దానినిగూడ మరల వ్యయపరచుటకు దొరతనమునకు అధికారమున్నది. ఏ న్యయమునైనను అనుమతించుటకు గవర్నరు జనరలుకు శక్తికీర్త్యా ప్రత్యేకాధికారముగూడగలదు. ఏ చట్టమునుగాని మరలనుగాని సవరణనుగాని నిలిపివేయుటకుగూడ అతనికి అధికారముగలదు. తాత్కాలిక నిబంధనలను (ఆర్డినెన్సులు) జేయుటకుగూడ గవర్నరు జనరలు కిప్పుడు కొత్తగా అధికారము లభించినది. సంస్కరణముల చట్టము రాకముందు గవర్నరు జనరలు కెట్టి అధికారములేదు. శాసనసభవారు తిరస్కరించిన యే చట్టమునైనను స్థిరపెట్టు ద్వారా సీరమును చట్టముగ జేయుటకు గూడ గవర్నరు జనరలుకు సీరమున సధికారమియ్యబడినది. ఏ విధముగ జూచినను భారత శాసనసభకు పూర్తిగాని కొంతవరకుగాని ప్రజా ప్రాతినిధ్యమును ప్రజాధికారమునుగూడ లేదు. ఆ క్షణంలో నాల్గవంతుకు హెచ్చుగను మూడవంతుకు లెక్కనగను నియమిత సభ్యులుండురు. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో ముప్పాతికవంతు ఏకీభవించినగాని దొరతనమువారిని ఓడింప వీలులేదు. దొరతనమువారికి నలుబది ఓట్లు నికరముగ నున్నవి. ఇవిగాక రాష్ట్రీయసభలందువలె భారత సభలోగూడ ప్రత్యేకసంఘముల ప్రతినిధులుగూడ దొరతనము పక్షముననే చేరుచుండురు. ఇనన్నియునుగాక స్త్రీలు కాన్సిలు ఇండియా దొరతనమునకు పెట్టనికొట్టయ్యెయున్నది. ఆసభ ప్రాతశాసనసభకు అంకుశప్రాయముగ నున్నది. ఆసభ యొక్క అంగనిర్మామ ఆరీతిగ యేర్పాటుచేయబడినది. అని ప్రభుత్వమునకు ఆభేద్యసానమే. చాలసారులు శాసనసభవారా మోదించిన ముఖ్యతీర్మానములను స్త్రీలుకాన్సిలువారు త్రోసి వేసియున్నారు. ఉప్పుపన్నును హెచ్చించుటకు వారు సమ్మతించిరి. ఆర్థిక చట్టమునుగూర్చి శాసనసభవారు జేసిన తీర్మానమును రాజప్రతినిధి రద్దుపరచినపుడు స్త్రీలుకాన్సిలువారు రాజప్రతినిధి వర్యనే సమర్థించిరి. క్రిమినల్ సవరణ చట్టమును సవరించుటకు శాసనసభవారు చేసిన చట్టమునుగూడ స్త్రీలుకాన్సిలువారు త్రోసివేసిరి. వంగనిర్బంధితుల విషయమున దొరతనమువారి చట్టమును శాసనసభవారు తిరస్కరింపగ స్త్రీలుకాన్సిలువారు దాని నామోదించిరి. లీ కమిషను సూచనల విషయమునుగూడవారెటులనే సమర్థించిరి. సంస్కరణల విచారణసంఘములో హెచ్చుమంది వ్రాసిన నివేదికను శాసనసభవారు నిరాకరించినను స్త్రీలుకాన్సిలువారు నామోదించిరి.

కావున యెటుల జూచినను ప్రాత శాసనసభలోను రాష్ట్రీయ శాసనసభలోను ప్రజాయత్ర శాఖలలోను ప్రభుత్వాయత్రశాఖలలోను, క్రియలోను మాత్రములలోను గూడ అధికారము ప్రభుత్వమునందే అనగా నిరంకుశ వర్గమునందే కేంద్రీకరించియున్నది. ఇట్టికృత్రిమ ప్రభుత్వయంత్రమున స్వపరిపాలన జేవాబువుల కొరకు మన మింకను నెడుకగోరినచో అది వ్యర్థ ప్రయత్నమే యగును.

దేశబంధు దాసుగారి సూచన

భారతశాసనసభలో ప్రజాప్రతినిధుల తీర్మానము తిరస్కరింపబడుటయేగాక యోగ్యమార్గమున దేశబంధుదాసు గారుజేసిన సూచనకుగూడ ఎట్టి ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. సమాధానమును కోరుచు భరీచూరులో దాసుగారు చేసిన మనసులను కరగింపజాలనట్టి గంభీరోపన్యాసమునందు గోచరించిన సూచనకంటె న్నాన్యమైనదేదియు నుండజాలదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున (కామనువెల్తులో) ల్యూరలో స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకు మాకుగల అధికారమును దొరతనమువారు పూర్తిగా ఆమోదించినట్లు మాకు నివర్తనములను జూపవలెను. స్వరాజ్యము వచ్చులోగా స్వరాజ్యమునకు నమ్మకమై నట్టియు అధికమైనట్టియు ప్రారంభప్రయత్నములను జరుపవలెను. ఇప్పుడు దొరతనమువారికి ప్రజాప్రతినిధులను నిరోధింపగల అధికారము అపారముగ నున్నది. దొరతనమువారు ఆ యధికారమును పూర్తిగ వదలివేయవలెను. మరియు రాజకీయ ఖైదీలనందరిని గూడ వదలివేయవలెను." అని దేశబంధుదాసుగారుపుడు సూచించిరి. మనము స్వరాజ్యముకొరకుజేయుచున్న ప్రయత్నముగూర్చి చిరకాలమునుండి దొరతనమువారు రాజకీయ నాయకులను దారుణశిక్షలను పాలుజేయుచునేయున్నారు. ఈరీతిగ కఠినశిక్షలను సంస్కరణములను లంకెగానే వచ్చుచున్నవి. కఠిన శిక్షలకు మెరుగుగ సంస్కరణములను సంస్కరణములను శుష్కింపజేయుటకు కఠిన శిక్షలను కలిపియేవచ్చుచున్నవి. ప్రజల ప్రధాన హక్కులను నిగ్గత్వముగ దొరతనమువారు తృటికరించినటుకు వంగనాయకులను సిక్కువీరులను కారాగృహములకుంపుటయే నిదర్శనము. వంగరాష్ట్రమునందలి కఠినచట్టముల దారుణచరిత్రయును ఇంటర్నల్ జేయబడిన యితరుల స్మృతాంతమును పంజాబునందలి సంతాపయుతముగ ప్రాచీనచరిత్రమును పరికించిచూడ అవమానమును అగౌరవమునే మనకు చిహ్నములుగ కనబడుచున్నవి. స్వరాజ్యము మనకు జన్మకొక్కగ కనబడుటలేదు. విషాదకరముగ నీచక్రభ్రమమున మనము చిక్కుకొని యున్నాము. ఇప్పుడున్న కఠినశాసనములన్నియును పూర్తిగ రద్దుబరచుటకును యికముందు మరల నిట్టి శాసనముల జేయుటకును దొరతనమువారు పూచీబడని యెడల ఆత్మగౌరవమునకు అనుగుణ్యమును న్యాయమునగు సమాధానము దొరతనమువారితో కలుగ నవకాశములేదు.

నిగ్గతకాలము వచ్చువరకు ఇండియా ప్రభుత్వమును మార్చువీలులేదని జెప్పుచున్నవారు లీసంఘమువారి సూచనల ప్రకారము చట్టమునుమార్చుటకు నిరభ్యంతరముగ సాహసించగల్గిరి. ఉన్నత ప్రభుత్వశాఖల జీతములలో 1కోటి 25 లక్షల రూపాయలను ప్రతిసంవత్సరము హెచ్చించుటకు దొరతనమువారి కెట్టినిరోధమును కలుగలేదు.

భారతదేశ గౌరవనీతి

భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమును వారిచ్చుటలేదు. కాని అధినివేశములు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమున సంపూర్ణ స్వపరిపాలనముగల స్వాంత్ర్యదేశములనియును, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమున సమానాధికారముగల ప్రజాదేశములనియు దేశీయవిషయములందును విదేశీవిషయములందునుగూడ యాదేశములలో ఒకదేశము మరియొకదేశమునకు లాంగీయుండ పనిలేదనియును వికవత్సరమునకు మైత్రియేకాగమనియును అన్నిదేశములను బ్రిటిష్ దేశపురాజ్యసంస్థ భక్తిగ్గయుండుననియును సామ్రాజ్య ప్రధానమంత్రుల ఆశీస్యసంబంధ సభమువారు స్పష్టముగ మరల ప్రకటించియున్నారు. ఏదేశము యెంతవరకు యితరదేశములకు సేవకముగ సహాయము చేయగల్గునదియును నిష్టయిందు సాధికారమునూ ఆయాదేశములకు నీయబడినదనిగూడ వారు ప్రకటించిరి. ఇట్టి ప్రత్యేక హక్కులను గలిగిన దేశములలో భారతదేశమునుమాత్రము వారు చేర్చలేదు. ఇతరదేశములై భారతదేశము స్వాంత్ర్యమును సమాన గౌరవమును కలిగియుండఁ బిలుచేటగాని మనశ్శల్కముగనుండు సామ్రాజ్యవ్యయమును మాత్రము భారతదేశము ధరించుచుండవలెనట. భారతదేశము తేములవలెన సహాయమును నిష్టయిచ్చుచు సాధికారముగూడ ఇతరదేశములవలె నిష్టయింతురట. కావున మనము మనయభిప్రాయములను స్పష్టముగ చెప్పవలసిన తరుణమువచ్చినది. భారతదేశము బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందే యుండుననని అంగీకరింపజేసిన పైసరిపరిపాలనకు స్వాంత్ర్యములన్నియుగూడ యిచ్చినవేగాని అదిసాధ్యముగాదు. భారతదేశ స్వాంత్ర్యమునుగూర్చి యితరులు మితిని యేర్పరచునూడదు. ఏర్పరచజాలరు.

ద్యవస్థపరిపాలనమును తొలగించినంత మాత్రమున ప్రత్యేకాధికారమును గవర్నరులు నడలుకొందురా? భారతప్రభుత్వము బాధ్యతాయంతముకానపుడు రాష్ట్రప్రభుత్వములు బాధ్యతాయంతములు యునమాత్రము ఏమిటాభిమతి? భారతప్రభుత్వము పూర్తిగా బాధ్యతాయంతము కానంతవరకును ప్రచర్యకస్యరూపము మారినను సంస్కరములు భావములు మాత్రముమారవు. భారతప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములుగూడ బాధ్యతాయంతములే యయినను సివిలసర్వీసు శాఖాధికారియు చెక్కుచెరుకుండునన్నచో స్థితి యెప్పటివలెనే యుండును. యజమానులగా మామేమియును కలుగదుగాని విదేశీయ నిరంకుశశక్తియు వారి ఆచరణలకు భారతప్రతినిధుల సంఖ్య చాలపెంపుటను మంత్రపత్రములకు పోషిగూడ చాలమిక్కుటమగును. కావున సివిలసర్వీసు మున్నగు శాఖల ఉద్యోగులను నియమించుట పరిశీలించుట మున్నగు విషయములందు మన మెంతమాత్రమును చొరవీయరాదు. ఈశాఖలపై నిరంకుశశక్తియును ప్రజాప్రతినిధులనుగూడ పరిశీలనాధికారముండుటయును లాభకరముగాదు. సైన్యము నాకాదేశము భారతదేశపు సంపాదములు నీనినిగూర్చి శాసనసభలకు సంపూర్ణాధికార మొసంగివేగాని స్వపరిపాలనము సాధకముగాజాలదు. విదేశీప్రభుత్వముల సంబంధముపై పరిశీలనాధికారము నీయకపోయినను భారతసంపాదములపై మాత్రమై ప్రతిపక్షాధికారమును ముఖ్యముగ యిచ్చితరచలెను. అట్టిపక్షాధికారము నీయనిచో భారతప్రజలపైనను సంపాదకత్వముపైనను స్వరాజ్యప్రభుత్వమునకు ఆధికారాజీయ పరిపాలనాధికారము సమగ్రముగ లభింపజాలదు. మరియును సేన విదేశీయుల అధికారముక్రింద నున్నచో స్వపరిపాలనమునకు అది హానికరమును. స్వపరిపాలనమునకు లోబడిన సంపాదములు ప్రక్కలో బద్దెములేయరు. ఈ శాఖలిపుడు అధినివేశాధికార నిర్వహణనుండు చేర్చబడినవి. ఒకటి మొదలు నాలుగువరకును ప్రస్తుతము భారతప్రభుత్వమువలన పరిపాలించబడుచున్న యశాస్థానుల స్వరాజ్యప్రభుత్వ మేర్పడుటకు యిది మున్నగుమైనవిగానున్నవి.

సైనికదళము-నౌకాదళము

మనలోకొందరు సేనను నాకాదేశమున పరిపాలింపమనకపుడు శక్తిలేదని మూసగనుదువుటచే సేనను నాకాదేశమున లేకుండ పొరెట్లుల రాజ్యముజేయగలరని ప్రతిపక్షులు దుశలచక్షులు చకచకముగలుగుచున్నది. మనము సేనను నాకాదేశమును సాంవిధ్యతనుని దలచుటవలన మన చిత్తశుద్ధియందు గల నైకత్వము వెల్లిడియగుచున్నది. ఇది యెంతమాత్రము నిజముగాదు. ఇప్పుడున్న భారతసైన్యము చాలసామర్థ్యమైనది. ప్రపంచమునందు అనేకయుద్ధములలో విజయమును బడసియున్నది. ప్రాచీనకాలమున అప్పటియేర్పాటుల కనువగునీతి మహమ్మదీయులను మహారాష్ట్రీయును సైన్యములేర్పరచి విజయములను సాగించియున్నారు. కావున సేనలకు పరిపాలించు విషయమున భారతీయులకు సామర్థ్యము లేదనటకు చారిత్రక నిదర్శనమేమియును అరుపడదు. ప్రాచీన నరిత్రలు భారతదేశమున కార్యాధిరేకమునే వెదగవలసి ప్రకటించియున్నవి. ప్రాచీనకాలమును భారతీయులు నాకలనునిర్మించి సమద్రప్రయాణ

ములనొసర్చి దూరదేశములలో భారతజనసానములను నిర్మించియున్నారు. వనకు స్వాంత్ర్యము లభించినచో మనము కొత్తపద్ధతిని శ్రేష్ఠమయిన నాకాదేశమును సైన్యమును సేవించుటకు నెట్టిసంతకములేదు. భవవిషయమునను సైన్య శిక్షావిషయమున గూడ యెట్టి సంతకమును లేదు. జపాను చీనా మున్నగు స్వపరిపాలనగల చిన్నదేశము లన్నియునుగూడ స్వతంత్రముగ సేనలను నాకాదేశములను సేర్పరచిచో యున్నవి. అట్టిచో భారతీయులమాత్రము వాని సేర్పరచుట లభించుటకు ఆధారమేమియును లేదు. కావున స్వరాజ్యమునగా సేనామీరు బాగుగ విచారించి వాని అంగములను శోధించుట లేకమైన సంతకముం పగూడదని సేనా నొక్కజెప్పమున్నాను.

ఈమీదగా దొరతనమువారి శుభనూచనలకొరకు మన మెంతమాత్రము నిరీక్షింపనూడదు. దేశీయులందరును స్వరాజ్యమును మనఃపూర్వముగ శోధించుటలేక ప్రచారమును వెనుకటికంటె వేయిరెట్లధికముగ వునవిపుడు చేయరాదు.

శాసనసభలో జరుగవలసిన పని

జాతీయభివృద్ధికి సాధకములగు అన్నివిషయములందును ఆత్మ విశ్వాసమును జాతీయభివృద్ధికి నిరోధకములగు అన్నివిషయములలోను ప్రతిఘటనమును మనకు ముఖ్యాధికారములకు నుండవలెను. అసహాయోద్యోగాము ప్రబలముగనన్న గోలలలో యారెండు మాత్రములే ప్రజలకుంపకిని ముఖ్యాధికారములకు నుండెను. ఈవిషయమున ప్రస్తుతము దేశమునందు శాసనసభలోను జరుగవలసిన పనినిగూర్చి కాన్పూరులో కాంగ్రెసు మహాసభవారు జేసిన యేర్పాటులలో ముఖ్యమైనవాటిని మార్పులకు నెట్టి అంకాకమును గనుపడదు.

భారతశాసనసభలోను యితర శాసనసభలలోను దొరతనమువారును యితరులును స్వరాజ్యప్రాప్తికి నిరోధకములగు కార్యములను చేసినపుడు ప్రతిఘటన మేకర్తవ్యము.

మరియును(1) ప్రజాప్రతినిధుల కోర్కెలకు దొరతనమువారు సరియగు ప్రత్యుత్తర మొసగువరకును దొరతనమువారును ఉద్యోగములను వేసినిగూడ కాంగ్రెసువారు స్వీకరింపనూడదు.

(2) భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు మరియొక రీతిగ నిర్ణయించినపుడు తప్ప సాధారణముగ సస్థాయిలుతోని చేయవలెను.

(3) ఆర్థిక పత్రమును నికారంపవలెను. నిరంకుశ ద్యోగులు తమ అధికారములను బలపరచుకొనుటకు చేసెడిసూచనల నన్నిటిని తిరస్కరింపవలెను.

(4) జాతీయత సరియగు పద్ధతిని అభివృద్ధికొందులకును ఆర్థిక వ్యవసాయ పరిశ్రమ నాణ్యత విషయముల యభివృద్ధికిని సాధకములగు పద్ధతులను పాపాదించుచు బలపరచుచు నుండవలెను.

(5) జమీందారుల హక్కులకు భంగము కలుగకుండ స్వసహాయవిషయమున రయతులీతిని బాగుజేయుటకు పెర్యాయులపై మెండు మున్నగుపానినిజేయుటకు తగినప్రయత్నములను జేయుచుండవలెను.

(6) ధూన్యాములకును రయతులకును పరిశ్రమల యజమానులకును పనినాంధ్రులకును పరస్పరము సహృదయము కలిగించుచు మొత్తముమీద వ్యవసాయపురుషులు జేయుపనినాంధ్ర యొక్కయు యంత్రశాలలలో పనిజేయు కార్మికుల యొక్కయు హక్కులను కాపాడుచుండవలెను.

అను నియోజ్యులు అనుభవముమీద రాజకీయము లందు దేశసేవజేయవారిలో హెచ్చుమందికి సంతృప్తియగునటుల కాన్పూరు మహాసభలో ఆమోదించబడెను. మనయుద్దయము సఫలమగుటకు యిదియే కనీసపక్షముగ ప్రతిఘటనము.

పదవులను స్వీకరించుట

ఈవిషయమునుగూర్చియే యిపుడు చాలవివాద మేర్పడినది. నిరంకుశద్యోగులతో మనకు కలిగియున్న సంఘర్షణమునకు నిజముగ నుద్దేశమేమని బాగుగ నాలోచించినచో నీ సమస్యను సులభముగనే పరిష్కరింపగల్గుదుము. కాంగ్రెసువారు పదవులను స్వీకరించి తమ సంకల్పమును గవర్నరుకు కార్యనిర్వాహకవ్యవహారును సేరచేర్చునట్లు చేయుటకు శాసనసభలో కాంగ్రెసువారిసంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగ నుండవలెను. ఇప్పుడు ఒకరాష్ట్రమునందుగూడ కాంగ్రెసువారి సంఖ్య అంతహెచ్చుగ నుండియుండలేదు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసువారు మంత్రపత్రములను స్వీకరింపవలెనని తమ వ్యక్తిత్వమును వదలుకొని తమ పతాకమును క్రిందకు దిగి యితరపక్షములవారితో చేరవలసినవచ్చును. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఏపక్షమువారుగాని మంత్రపత్రము సేర్పరచినను దొరతనమువారిసహాయము లేకుండ పరిపాలనమును సాగింపజాలరు. ఇతరపక్షములవారు మంత్రపత్రములను స్వీకరించి చేయగలదానికంటె కాంగ్రెసువారును హెచ్చుగా సేమియు చేయగలిగియుండరు. అట్టి రీతిలో మంత్రపత్రములకు రాజీనామానైన నిర్ణయవలెను. లేక తమపరాజయమును దీనముగ ప్రకటింపవలెను. దృఢచిత్తుడగు మంత్ర పరిపాలనావిషయములలో కొన్ని చిన్నమార్పులను చేయగల్గునేమో గాని గొప్ప గొప్పమార్పుల సేమియును చేయజాలడు. ఇక ప్రభుత్వపనిత్రి

మార్పుల అసంభవము. ఈరీతిగ చిన్నచిన్న మార్పులను చేయుటవలన ఈనిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు మంత్రులు మరింతబలమును కలిగించినవారే యగుదురు. ఆయా రాష్ట్రములలో మంత్రులు చేసిన పనిని శ్రద్ధగ గమనించినచో స్వపరిపాలనావిధానము చక్కగ యేర్పడినవేగాని మంత్రులు సర్వరిపాలనను కలుగజేయజాలరని స్పష్టముకాకపోదు.

ఒక శాసనసభలో ప్రతిఘటనపక్షమువారి సంఖ్య హెచ్చుగానుండి వారు కట్టుదిట్టముగ నున్నచో వారికిగల సౌకర్యములు మంత్రుల కెంతమాత్రమును లేరు. వారి అధికారము నిజమయినది. వారు తమపదవులను సులభముగ శోధనాగింప గలవు.

దొరతనమువారు శీఘ్రప్రత్యుత్తర మిచ్చువరకును పదవులను స్వీకరింపకుండుటలో దొరతనమువారు లాంగిమచ్చుటకు తగినంత ఒత్తిడిని కలిగింపవలెనను భావము ఇమిడియున్నది.

కాంగ్రెసువారు పదవులను స్వీకరించినచో అప్రయత్నముగ వారు నిరంకుశవ్యవహారము తోడ్పడినచో రగుదురు. ప్రభువుకు కాంగ్రెసుపక్షము ఇల్లు చేసినచో నికరదేశమునందు ద్యవస్థ పరిపాలనమును నిర్వహించుటకును స్వరాజ్యము బడయుటకును శాసనసభలో ప్రతిఘటనపక్ష పక్షము మరేదిగలదు? మంత్రులను వారిపక్షమువారును శాసనసభలో ప్రభావ్యత కాళిలను గూర్చి ప్రతిఘటనముగ మాటలాడనూడదు; ఓటుజేయగూడదు. మనకోరికకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చలేదు. రాజీయంత్రే ఓటు పెట్టుటను కడలలేదు. ఈ సందర్భములలో మనము మంత్రపత్రములను స్వీకరించినచో ననయు. పూర్తిగా లాంగియనియే ప్రపంచమునందు గ్రహించెదరుగాని మరీ యెట్లుగ్రహించగలరు? మనము లాంగమునను మనకు విజయము నిశ్చయమైయున్నపుడు ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమగు ఈనచ్చమునకు మనమేల ఒడంబడింపవలెను?

మనము వెంటనే శాసనసభల యునము ప్రారంభింపజాలనపుడు మనము లాంగిహాతిమీని ఒప్పుకొని పదవులను స్వీకరించుటయే మంచిదని కొందరభావిస్తారు. ఇది వట్టి భ్రాంతి. మనపద్ధతి చాల సమాచితమైనది. పట్టుదలతో కొంతకాలము సాగించినచో విజయము నిశ్చయము. సంస్కరణముల చట్టమును వేలకొదిల సభలలో నాయకులు పూర్తిగా నిరసించియున్నాడు. పదవులను స్వీకరించుటవలన లాభములేని స్పష్టపరచియున్నారు. అట్టిచో నిపుడు మనము మంత్రపత్రములను స్వీకరింపవలెనని ననుట యిదియేటిపై? వివేకముతోను మనఃపూర్వకముగాను నిరంకుశవ్యవహారము కార్యనిర్వాహక వ్యవహారమును సహాయము చేయగోరినచో కాంగ్రెసువారు మంత్రపత్రముల స్వీకరింపవలెనని దొరతనమువారి అభిప్రాయముని సేన దలంచుచున్నాను. స్వాంత్ర్యములేకండ మనమేదియును సాధింపజాలము. నిరంతరప్రతిఘటనము సాగించుటకు మన యుద్దయకు మాత్రోత్సాహము అత్యవసరము. ఎప్పటికిని మేము లను స్వీకరింపము అని మేము చెప్పుటలేదు. ఫరీదుద్దీన్ దేశబంధు దాసుగారు చేసినసూచనలకు గాని యింకమిందుగ నట్టివానికిగాని దొరతనమువారు అంగీకరించినచో మనపద్ధతిని మార్పుట కెట్టిగా జేపడయలేదు.

గత మూడేండ్లలో శాసనసభలలో మీరు ప్రతిఘటనము సాగించినను అందువలన నెట్టిలాభమును కలుగలేదని కొందరినున్నారుగాని యిద్దినీజముగాదు. వెనుకటి భారతశాసనసభలోను గాష్ట్రీయసభలోను మనపక్షమువారుచాలమున కార్యముల చేసియున్నారు. ఎన్నికల ఫలితముగూడ దీనికి ప్రబలనిదర్శముగ నున్నది. దేశమునందును శాసనసభలలోను ప్రజలలోని ప్రతిఘటనశక్తిని వృద్ధిపొందించుటకే మనము శాసనసభలకు వెల్లియుంటిమి. మనము వెల్లిన పిదప శాసనసభలలో అడ్డులము మార్పు కలుగనే కలిగినది. ప్రతిఘటనశక్తి మన కింకను పూర్తిగా కలుగనేలేదు. కార్యనిధికి నెంత అధికముగ నది కలుగవలెనో అంత అధికముగ దానిని మనము ఆలవరచుకొనవలెను. ఈసారి మనము దేశమునందు గూడ అధికముగ జేయవలెను. అపు డీప్రతిఘటన శక్తి అత్యధికముగా వృద్ధిపర్యము లోబరుచుకొన గల్గును.

భారతదేశ చరిత్రలో కాన్పూరు కాంగ్రెసు న శకారంభమనదగును. ఆసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారి విమును కాంగ్రెసు స్వీకరించి ఆపక్షమును తనలో నీముడ్చుకొగల్గెను. దొరతనమువారిచే సేర్పరచబడిన శాసనసభలను గువతపరచుకొని వానిని జాతీయసంస్థలుగ జేయవలెనని సంకల్పించెను. కాంగ్రెసువారు యారీతిగా శాసనసభలను గుతీర్వానించినందులకు వెక్కిరింపుములవారు తీవ్రముగ ర్పించిరి. శాసనసభలపై కాంగ్రెసువారు పరిశీలనాధికారంకోరుటనుచితమనిరి. కాని యిది సమర్థమైనసూక్తి యను అసహాయోద్యమము ప్రబలముగ నున్నచో జాతీయ శాసనజాతీయతను నిర్వహించుటకు సాధనములేదని. కాప్రయత్నములకు ఆటంకములను కలిగించినది. కా

మూలమును ప్రజలును ఏర్పరచిన సంస్థలన్నియును జాతీయ సంస్థలుగా మారి ఏకరీతిని పనిజేయుట అత్యవసరమై యున్నది.

జాతీయ ప్రభుత్వము

స్వరాజ్యమును గూర్చియే మన మెల్లప్పుడును ధ్యానించుచుండవలెను. స్వరాజ్యమునగ నేమి? దానికొరకు మన మేమి జేయవలెను? ఏమిజేయగూడదు? అను విషయములనుగూర్చి లల పోయు చుండవలెను. ప్రజలపైని కాంగ్రెసు నకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను. గాఢమగు నైకమత్యమును ఆ తృధికముగ దేశాభిమానమును స్వాధీనత్యమును గల దేశారాధకులు నేల కొలది గనుల త్తల కొలది గనుల వీకిభింది నిరంతరము దేశ సేవ జేయుచుండుచున్న కాంగ్రెసుకు ప్రజలపై సర్వకారము శాంత అధికము గలదనిపాల్పెననే మన మేర్పరుపగల స్వరాజ్య మధాకపడి యుండును. భారతీయు లొనగ్గునట్టి సకల కార్యములకును కాంగ్రెసు మహాసభయే శ్రేష్ఠస్థానముగ నుండవలెను. కాంగ్రెసు నందును కాంగ్రెసు సహాయమునను మనము స్వరాజ్యమును ఏర్పాడేయవలెను. కావున కాసనసభలకును స్థానిక సంఘములకును ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు అధికారముగల ప్రజలందరిని వశపరచుకొని వారిలో తగిన కట్టుబాటును కలిగించుట కాంగ్రెసువారి శ్రవ్యమైయున్నది. కాంగ్రెసు మహాసభవారి యాజ్ఞలే జాతీయ ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞలనుభావముతో ఆయుజ్యమునకు నడుగుదాటుచుండునట్లు నియోజకాధికారము కలిగినవారగు లేనివారగు అగు భారతీయులందరిని కాంగ్రెసు వారు సరియైన పద్ధతిలోనికి దీనికొని రావలసియున్నది. అసహాయోద్యమము ప్రకారము రాజకీయ పరిపాలకవర్గములను ప్రభుత్వమునకు వదలివేసి ప్రత్యేకముగ జాతీయపరిపాలనము నేర్పరుచుటకు ప్రయత్నింపబడెను. ఇప్పుడు రాజకీయ పరిపాలకవర్గములకు చేరనివారిని వారివిషయమున శ్రద్ధగ ప్రసజ్ఞయున్న వారినిగూడ కాంగ్రెసు పరిపాలనక్రిందకు తెచ్చుటకై ప్రయత్నింపబడినది. దేశీయులలో పాచ్చుమందికి కాంగ్రెసుపై ప్రేమ గలదనియు వారు కాంగ్రెసుఆజ్ఞలకు బదులు కాంగ్రెసువారుని యాజ్ఞ మొన్నటి యెన్ని కలవలన స్పష్టమైనది. కాంగ్రెసు భావమునకు ననుగుణ్యమైన భావమునే కాసనసభలకును స్థానిక సంఘములకును నియోజితముల వారందరును కలిగియుండునట్లు ప్రచారము జేయుట ముఖ్యతము. గ్రామసంఘములు స్థానిక సంఘములు కాసనసభల మున్నగు వాటి నన్నింటికిని కాంగ్రెసువారే ఆజ్ఞల నీయవలెను గాని దొరతనమువారు కారు. అటుల జరిగినచో దేశమునందును కాసనసభలలోను జరుగు పనికి మిక్కిలి సన్నిహితసంబంధ మేర్పడును. అందువలన దొరతనమువారి కతృధికముగ ఒత్తిడి కలుగును. నియోజక వర్గములును కాసనసంఘములును కాంగ్రెసును ఏక సంఘముగ పనిజేయ గల్గినపుడు ప్రజల హక్కులను, కోరికలను ఆనులు జరుపుటకు ఉత్తరపులు సహజముగనే లభించ గలవు.

ఇప్పుడు ప్రజల ముఖ్యహక్కులన్నియో నిరాకరింపబడుచున్నవి. తమకట్టి హక్కులు గలవను విషయముగూడ చాలమందికి తెలియదు. కావున యీవిషయమున కాంగ్రెసువారు శ్రద్ధ బాసవలసియున్నది. దేశమునందు అన్ని రాష్ట్రముల కాసనసభలందు సభ్యులుగ నుండు కాంగ్రెసువారు ప్రత్యేకజాతీయ చట్టనిర్మాణభాగ నేర్పడి ప్రజలనుసరింపదగిన ఆదర్శక చట్టములను జేయవలెను. ఇబ్బందులను తొలగించుటలో ఆత్మవిశ్వాసమును ప్రతిఫుటమునే మూలమునాట్రముగ నుండవలెను గాని ప్రభుత్వముతో సహకారము మూలమునాట్రముగ నుండగూడదు. ప్రజలను తమహక్కులను ప్రకటించి ఆత్మ విశ్వాసముతో ప్రతిఫుటించుటకు తగిన శక్తిని ప్రజలలో కల్పించవలెను. మద్యపాన నిరసనము భూములపై పన్ను నిరుద్యోగ సమస్యమున్న సమస్యలను మనము పరిష్కరింప గలిగినచో మన కధికముగ నభివృద్ధి చేపరగలదు.

కాసనసభ్యులును నితరులును కాంగ్రెసువారందరును శ్రద్ధ బాస గ్రామములలోను పట్టణములలోను నిరంతరము ప్రచారమునుసాగించి దేశసేవలో నొండొరులకు తోడ్పడుచు ప్రజలకు అధికముగ యిబ్బంది కలిగించుచున్న సమస్యలనుగూర్చి ప్రజలలో కట్టుబాటును కలిగిగొనవలెను. త్వరలోనే ఫలసిద్ధి కలుగగలదు.

కాంగ్రెసువారి ప్రత్యక్షప్రకారము స్వరాజ్యమునకు శాశ్వత ఉపకాళిగానుండి గ్రామపరిపాలనమును సాగించగల గ్రామసభలను మన మేర్పాటుజేయవలెను. ఈవిషయమున చాల కష్టములు మనల నెదుర్కొనునని మనము నిరూప్యమును చెప్పవచ్చును. వానినిన్నిటిని అతిక్రమించగల ఉత్సాహమునే కలిగియుండవలెను. దీక్షతో గూడిన మితృత్వముననే కార్య

సిద్ధి చేపరచును. స్వరాజ్యముకొరకు గ్రామములలో కట్టుబాటును జేసి గ్రామసాయకర్త్యమును వహించుటకు ఆశలను జయించి దీక్షబానులుయందే భారతీయనాయకుల దేశాభిమానమును నిరూపకాలమును ప్రస్తుతము కావలసియున్నది. గ్రామపునర్నిర్మాణము నెరవేరుటకు సహజము నాయకులను అశ్వేషించుటయే పరమరహస్యము. ఈరీతిగ జేయగల్గినచో కాంగ్రెసు త్వరలోనే జాతీయప్రభుత్వము కాగలదు.

స్థానిక సంఘములను వశపరచుకొనుట

అటుపిమ్మట జేయగల్గిన ముఖ్యకర్త్యము స్థానిక సంఘములను వశపరచుకొనుటయే. నిర్మాణ విధానమునుగూర్చియు, యితరకార్యముగూర్చియు యిది అత్యంతాశ్చర్యము. స్థానిక కాంగ్రెసుసంఘముల సలహాప్రకారము నిర్మాణకార్యమును సాగించుటకు దీక్ష బాసిన కాంగ్రెసు వారు మునిసిపాలిటీలలోను లోకలు బోర్డులలోను అధికముగ స్థానములను వశపరచుకొని గల్గినచో జాతీయోద్యమమునకు అపారమగు శక్తి లభింపగలదు ముఖ్యముగ మద్యపాన నిర్మూలమునకు ఘనముగ సహాయము చేయగల్గుదుము. స్థానిక సంఘముల క్రింద నున్న విద్యాశాలలలో జాతీయోద్యమ ఫలకాల్య కలగను. ఆ పాఠశాలలలోని విద్యార్థులలోను ఉపాధ్యాయులలోను, స్థానిక సంఘముల ఉద్యోగిలలోను, నియోజకలలోను బుద్ధులను భాగగ వ్యాపింపజేయ కలగను. ప్రజలలో చాలమందికి జీవనాధారమును కలిగించుటకుగూడ అవకాశము లభించును. స్థానిక సంఘములు కాంగ్రెసువారి పరిపాలనకు వచ్చినచో ఆయుద్యోగలం దరుగుగూడ జాతీయవాదు లగుదురు. స్థానిక సంఘములు ప్రజల కెట్టి సదుపాయములు జేయనుద్యేంప బడినచో అట్టిసదుపాయముల నిపుడసంఘములు చేయజాలకున్నవి. ఆలోచనము తీర్పుటకును యింకను అధికముగ సహాయము జేయుటకు కాంగ్రెసు వారు వానిని వశపరచుకొనవలెను. అందువలన ఆస్థానిక సంఘములకు సంబంధించిన ప్రజలుగూడ కాంగ్రెసునకు సమరపరురు. కాంగ్రెసు నాయకుల నాయకత్వమునకు వారు సమర్థులగుదురు. ప్రస్తుతము యీ ప్రజలు కొన్నిచోట్ల జాతీయవాదులు కానివారికే వశపరచులై యున్నారు. కొన్నిచోట్ల మనకును అట్టి వారిగూడ పలుకుబడి విభజింపబడియున్నది.

ప్రస్తుతము స్థానిక సంఘములపైని నిరంకుశోద్యోగలకును వారిమిత్రులకునుకల ఫలకుబడిని తొలగించి ప్రజలపై కాంగ్రెసుయొక్క పలుకుబడిని చాల వృద్ధిపొందించవలెను. అందువలన మీలోనుండు గాఢముగ దేశభక్తిని యితరులలోగూడ మీరు వ్యాపింపజేయ గల్గుదురు. కాంగ్రెసువారిలో అన్ని తెగలవారును ఏకీభించి కాంగ్రెసుసంఘముల సంఖ్యలు వృద్ధిపొందింప గలరు. అందువలన స్వరాజ్యసమరమును అధికముగ కొనసాగింప కలగను. గ్రామపునర్నిర్మాణమును జరుపుటకు స్థానిక సంఘముల సహాయములేకుండ పూనుకొనునప్పటికంటె స్థానిక సంఘముల సహాయముతో పూనుకొనినచో సౌలభ్య మధికముగను. స్థానిక సంఘములను జాతీయసంఘములుగజేయు ప్రయత్నమునందు మన కిదివరకే కొంత జయము సిద్ధించియున్నది. అది సాగ్యమనిగూడ జూపించగలిగియున్నాము. ఒకపుడు మనకు విజయము కలుగక పోయినందువలననే కేవల కాస్తాధికారములకు ప్రతిపాల వాదములవలననే పక్షములను యేర్పాటుజేసి సాగించుటలోను యెన్నికలకు ప్రయత్నించుటలోను కలుగు మితిలేని యిబ్బందులవలననే మనపట్టుదలను పరిత్యజింపగూడదు. స్థానిక సంఘములలో సభ్యులను నియమించుపద్ధతిని పూర్తిగ తొలగించవలెను. కాంగ్రెసుసంఘములు జాతీయసంఘములు గావలెను.

నిర్మాణవిధానము

కాసనసభలలోను స్థానిక సంఘములలోను పనియెంతయు ఖ్యమో నిర్మాణవిధానముగూడ అంతముఖ్యమైనదేయగలను. ఖిద్దరు మద్యపాననిర్మూలము, అస్పృశ్యతానివారణము మున్నగు నిట్టి నిర్మాణకార్యములు ఆత్మంతముఖ్యములని అందరుగ్రహింపవలెను. రాజకీయములు మున్నగు యితరకార్యములభారము యెంతోపాచ్చుగనన్నను నిర్మాణవిధానమును మాత్రముఆశ్రద్ధజేయగూడదు.

ఖిద్దరు

పూజనీయుడగు గాంధీమహాత్ముని ప్రోత్సాహమునలనను దృఢముగ దీక్షవలనను దేశమునందు రాట్టముల పవిత్రస్వములు మరల అధికమయినవి. విదేశేష్టప్రభుహిమ్మరాము చాలవరకు నెరవేరినది. దేశమునందు దేశీయపరిశ్రమలన్నిటియందు ప్రజల కభిమానముధికమయినది. జాతీయభావము వృద్ధిజేచినది. స్త్రీలకును పురుషులకును ఆత్మీయ గుణము పెంపొందినది ప్రపంచమునందు భారతదేశ విఖ్యాతిపొందినది. మొదట కేవలము ప్రతిపూలురుగనుండి నిరసించినవాడ యిప్పుడు దానినామోదించియున్నాడు. దేశములో చాలమంది పనులులేక అల్లాడుచుండగ దొరతనమువారేమియు చేయజాలకున్నను అట్టివారికి పనులను కల్పించుటకు ఖిద్దరు యువకులను ఆధారముయినది. ఈయువకులమునకు ప్రేమయే జీవనము. ప్రేమనలనే పలుకుబడి కలుగను. విదేశేష్టప్రభుహిమ్మరాములన కలుగనట్టి రాజకీయమును పట్టి యెప్పుడును నిలచియున్నది. కాంగ్రెసువారు ఖిద్దరుకాళాపరిపాలనమును ఒక నిపుణుల సంఘమునకు

వశపరచుటవలన ఆశాఖకు సంయక్తమేర్పడినది. కాంగ్రెసులో కలుగనట్టి రాజకీయసంబంధములను మార్పులనల తంతుకారక సంఘమున కెట్టి వలనమును కలుగను. దేశమునకు నీ సంఘము వలన కలుగు లాభ మపారము. గ్రామపరిపాలనమునకుగ్రామపునర్నిర్మాణమునకు యీ సంఘము అధికముగ సహాయము జేయగలదు. 1925-26 లో 19 లక్షలవెలగల ఖిద్దరు బబ్బలు తియ్యవలెను. 1926-27 లో ఆములముపై నూటికి 25 వంతున పాచ్చుగగూడ తియ్యవలెను. బబ్బలు నాణ్యము అందమునుగూడ వృద్ధియయ్యెను. ఖిద్దరుగూడ చాలతగ్గినది. కాని అవ్యక్తము మాత్రము జరుగవలెననిపై పాచ్చుగ నింకను జరుగుటలేదు. ఆ విషయమై దేశీయులను నాయకులను గూడ చాలశ్రద్ధగ పనిజేయవలెను. గాంధీమహాత్ముని సాధింపగల్గిన ఘనకార్యములచెందు. ఒకటి అసహాయోద్యమము చెందు ఖిద్దరు ఈ రెంటిలో నేటి ప్రపంచ గాఢమును విషయవిపుడు నిర్ధారా జేయజాలముగాని ఖిద్దరు మాత్రము ఆత్మవిశ్వాసమునకు ప్రతిఫుటన శక్తిక ప్రకాశవంతమును చెప్పవచ్చుటకు మాత్రమెట్టి సంతోషములేదు.

మద్యపాన నిర్మూలనము

ఈ విషయమున యింకల మనమంతగా శ్రద్ధ బానుటలేదు. ప్రజలకు ఈ సమస్యయందు అధికముగ శ్రద్ధను మనము కలిగించినచో మన యోద్యమమునకు నైతికముగ వైభవమువెలడగును. అసహాయోద్యమము ప్రబలియున్న నున్న సోలలో పలువురు ఘనముగ త్యాగమునుజేసి అధికోత్సాహముతో పనిజేసినవారు నిజమే. కాని యిది తాత్కాలికోదేశముగనుటవలన నిరమగు లాభమేమియు గలుగలేదు. మద్యమును పూర్తిగ బహిష్కరింపవలెననుటయు నుపపాదించుటకును దానిని నుపపాదించగూడదనినను లేక తిరస్కరించినను తన పదవిని రాజీనామానిచ్చుటకును ధైర్యహాసములుగల మంత్రీ యిదివరకారేండ్లలోను యెవరును కనుబడలేదు. ఇకముందైన కనుపడుదురనుట సంశయాస్పదమే. స్వరాజ్యముకొరకు దేశమునందును కాసనసభలలోను యాందోళనమును జరుపుచుండియు ప్రజల దారిద్ర్యమును వృద్ధిజేయుటకు ముఖ్యకారణముగ త్రాగుడును అడవిచేయుటకుగూడ గట్టిశ్రద్ధను పూసవలెను. మదరాసు రాష్ట్రమున శాసనసభలోని కాంగ్రెసుపక్షమువారు స్వరాజ్య సమస్యతో సమానముగ ప్రాముఖ్యతను మద్యపాన నిర్మూలన సమస్యగూడ నొసంగుటకు దీక్షబానియున్నారు. అట్టి మదరాసు రాష్ట్రములో మొత్తము ఆదాయము 16 కోట్లలో త్రాగుడుమలన వచ్చు ఆదాయమే 6 కోట్లయ్యున్నది. ముఖ్యమువలన దొరతనమువారికి వచ్చు ఆదాయమునకు కనీసము రెండు రెట్టధికముగ ప్రజలకు నష్టముకలుగుచున్నది. మద్యపానమును నిర్మూలించినచో దొరతనమునకు నష్టముకలుగననుపాదము నిర్ధారము. మద్యపానమును నిర్మూలించినచో దేశమునందైత్యర్యము అధికముగల నిశ్చయము. కావున యీవిషయమున మనము గట్టిశ్రద్ధబానుటకు సంశయంపగూడదు. ప్రస్తుతము యీ విషయమున ప్రజలలో సంపూర్ణోత్సాహము యింకను కలుగలేదు. కాని మనము శ్రద్ధబానినచో హిందూమతమును మహమ్మదీయమతమునుగూడ మనకు తోడ్పడగలను.

అస్పృశ్యతానివారణము

అస్పృశ్యతానివారణము గూర్చి చాలకాలమువరకు వేదికలపై నుపన్యసించుటలేవ మరేయియు జరుగలేదుగాన ఆవిషయమై యభివృద్ధి యేమియు యగుపడలేదు. వెనుకటిరోజులలో సంఘసంస్కరణసభల యందుమాత్రమే ఆవిషయమై ర్పలు జరుగుచుండెను. ఇప్పుడు గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద ఈవిషయమునుగూడ నిర్మాణవిధానమునందొక యంశముగ చేర్చుటచే విద్యాధికులలోను జనసామాన్యములలోను గూడ అత్యల్పకాలములోనే అతృధికముగ భావపరివర్తనము కల్గినది. ఇకచేయవలసినదేమనగ అస్పృశ్యుల ఆర్థికస్థితినిబాగుజేయులే. ఈసమస్య త్వరగ నెరవేరుటకు అధికముగ శ్రద్ధను పూసవలసిన సమయమునచ్చినది. ఖిద్దరువిషయమున ప్రత్యేకముగ నిపుణుల సంఘమునకు పరిశీలనాధికార మిచ్చినట్లు అస్పృశ్యతానివారణవిషయమున అత్యుత్సాహము గల సంఘసంస్కరలకు తగిన ప్రోత్సాహమొసంగినచో కాంగ్రెసువారి ప్రశంసనీయముగ ప్రారంభించబడిన యీసమస్య సఫలముకాగలదు. కాని యీసమస్య స్వరాజ్యమునకు ప్రబల నిరోధమునియు యిచ్చుచున్నది. తక్షణమే స్వరాజ్యమువచ్చుననియు, విదేశీయులలోను స్వదేశీయులలోను కొందరుజేయు వాదము యెంతోమోహము సరియయినదికాదు. వర్తమానవరేండువరకు మన మెటుల తోడ్పడవలెమో అటులే అస్పృశ్యులకు తొలగవరకుగూడ

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

భారతసంస్థానములు

స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నముల సందర్భమున సంస్థానములపై ఆలోచించుట అవసరము. సంస్థానములందు ఒకవిధమున అసంపూర్ణమగు స్వరాజ్య మున్నది. మన ముత్సాహము ఎట్టిదశయందున్నది ఇప్పుడు ఎట్టి ఆధోగతి పాలనదియు ఈ సంస్థానములపై తెలుపుచున్నది. అనునిత్యము వర్తించు ననుసరించి సంస్థానాధీశులు తమకుగల నిరంకుశాధికారము వదులుకొనిన, తమకును తమప్రజలకును లాభము కలుగజేయు. సంస్థానములందు ప్రజాపాలన పరిపాలన ప్రతిష్ఠాపనలు సాధింపబడలేదు. అప్పుడే సంస్థానాధీశులకు ఎక్కడు గౌరవ మున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సహాయము అనవసరమును. సంస్థానములందు 7 కోట్లమంది ప్రజలున్నారు. రాజకీయ పాల్గొనదాయములందు భేదమున్నది కాని బ్రిటిషు ఇంజనీరు ప్రజలకును సంస్థానములందలి ప్రజలకును ఇతరవిషయములందు ఎట్టిభేదము లేదు. మనము బ్రిటిషు భారతదేశమున సలుపుచున్న స్వరాజ్య ఆందోళనమునకు ప్రతిఘటనలు సంస్థానములందు వివరముచున్నవి. మనకు స్వరాజ్యము లభించుటకు పూర్వము సంస్థానములందలి పరిస్థితులు కూడ చక్కబడుట అవసరము. వారినికూడ మనము దగ్గరేర్పరచుకొని ఈ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమును జరుపవలయును. కేంద్రశాసనసభయందు సంస్థానప్రజలకుకూడ ప్రాతినిధ్య ముండవలెను.

విదేశములందలి భారతీయులు

పూర్వము ప్రపంచమున భారతీయులెంత అధికముగ గౌరవింపబడుచుండినో నేడు అన్ని దేశములందు భారతీయులు నిరాదరింపబడుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా, కెన్యా, ఫిజీ, మలేషియా మనవారు అనానకరమును విధమున జీవితములను గడపుచున్నారు. భారతీయులే ఈదేశములకు విద్యార్థులు కలుగజేసిరి. కాని తాముజేసిన కష్టములన్ని వీర్వడిన విద్యార్థులమందు పాలుకొనుటకు భారతీయులకు అధికారము లేకున్నది. స్వాతంత్ర్యము సమానముగ హక్కులు అట్లుండ గౌరవకరముగ జీవించుటకు కూడ వీలులేకున్నది. భారతీయులు కూలివారని ఈదేశములందు పిలువబడుచున్నారు. మనము స్వాతంత్ర్యము సాధించినగాని విదేశములందలి మన సోదరులపై చక్కబడదు. ఇంగ్లండు విదేశములందు ప్రచారము సోపిత అంతర్జాతీయ సామూహిని సంపాదించవలయును. దక్షిణాఫ్రికాకు పోయిన రాయబారములన్ని కొంత లాభము కలుగనివి నమ్ముచున్నాను.

ఆసియాఖండపు జాతులనెఱుఁగి

ఆసియాఖండపు జాతులన్నియు తమ స్థితిని అభివృద్ధి పరచుటకై ఒకసమితి నేర్పరచు విషయమై తీవ్రముగ ఆలోచించుట అవసరము. ఆసియాఖండమునందలి దేశములలో ముఖ్యమైనవి ఇరవయ్యకు నిరంకుశాధిపతులచే పరిపాలింపబడుచుండెను. కాని నేడు పరిస్థితులు మారినవి. అంగోర పర్షియా వైనా వైబీరీ గూలయందు ప్రజాపాలన పరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపన లేర్పడి యున్నది. కావున ఆసియా ఖండపు జాతుల సమితి ఏర్పడటం అసంభవమని చెప్పి సమయము పోయినది. మన చుట్టుప్రక్కల నున్న రాష్ట్రములవారు మనదేశపు వ్యవహారముల విషయమై ఎక్కువశ్రద్ధ పుచ్చుకొను చున్నారు.

కావున మనముకూడ ఇతరదేశములవిషయమై ఎక్కువశ్రద్ధ వహించుట అవసరము. ఆసియాఖండమునందలి వివిధజాతుల వారికి అన్యోన్యత విధియుట అప్పుడప్పుడు ఒకదేశమువారు మరియొక దేశమునకు రాయబారముల సంపుట లాభకరము.

సాంఘికాభిమానముల జాతీయత

సాంఘికాభిమానమునకును జాతీయతకును వ్యత్యాసమున్నది. సాంఘికమును సుత్రుగల అవసరము. ఇటీవల దేశమునందలి తయ్యకము వ్యాపించిన అల్లరులన్ని జాతీయ దురభిమానములన్ని ఎట్టి విపరీత నష్టములు కలుగజేసే తెలిసికొనవచ్చును. ప్రజలయందు జాతీయతాభిమానము క్రమముగ వృద్ధియగుచున్నదనియు సాంఘికదురభిమానము ఊహించుచున్నదనియు చెప్పుటకు పెక్కు నిదర్శనములు కనపడుచున్నవి. పంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రములందు ఈవిధముల కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఓడి పావులుకు కాంగ్రెసు పక్షమునందేర్పడిన విభేదములేకాక వివిధ సంఘముల సంఘర్షణలూ కూడ కారణ మని చెప్పవచ్చును. కాని ఈరెండు రాష్ట్రములవారు సాంఘికవాదమును ఆమోదించుచున్నారని చెప్పుటకు వీలులేదు. వీలైన హిందూ మహాసభవారు నియమించిన అభ్యర్థులన్న కాంగ్రెసువారిచే నియమించబడిన అభ్యర్థులే అధికముగ విజయము గాంచిరి. భారతదేశమునందలి ఇతర రాష్ట్రములందును అందు ముఖ్యముగ ఔరంగాబీదీ హాదీ మద్రాసు లయందు సాంఘికవాదము ఎంతమాత్రము పనికిరాదని ప్రజలు తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. విలీనుడను ప్రభువుగారి ఆచారము ఈ సంవత్సరము లనుండి వర్ధిల్లించి బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును విభేదములను సృష్టించుచున్న జన్మసంపత్తి మువారిని మద్రాసు ప్రభుత్వ సంపూర్ణముగ మూలకు వెట్టిరి. జాతీయతకును వివిధసంఘముల వివక్షమునకును నెలకు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠాపనము పట్ల ప్రజలు నిరసననుచు భక్తివిశ్వాసములను ప్రకటించిరి. బ్రాహ్మణేతరవోదరులతో నింపిన నిర్యాజనములు జాతీయతాభిమానముగల బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులనే ఎన్నుకొనినవి. ఓహారులో కాంగ్రెసు భక్తి అత్యధికముగ ప్రకటింపబడినది. నగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు పక్షము బలపడినది. పూర్వమునలేనంతగాలు రాజకీయవిషయములందు ఇతరరాష్ట్రములకు దారిమార్పగలవని నమ్ముచున్నాను.

సాంఘిక దురభిమానము జాతీయతాభివృద్ధికి ఆటంకకరమును సత్వమును ప్రజలు ఇప్పుడప్పుడు సుత్రుగలచున్నారు. చక్కని ప్రచారము జరిగి సాంఘిక దురభిమానములన్ని కలుగు నష్టములు వివరింపబడిన ప్రజలు సాంఘికాభిమానమును విడనాడి జాతీయభిమానమును ప్రకటింపగలరని అనుభవములన్ని చెప్పుచున్నాను. వివిధసంఘములవారు తమతాము తగవులాడుకొనుచున్నంతకాలము విదేశీయులనున్న శ్రద్ధయు తప్పనిసరియగును. జాతీయోత్సవము ఆచర్యము గనుచుకొనవలెను. హిందువులు మహమ్మదీయులు కేవలము తమ సంఘముల ప్రతినిధులను తలపక తమ భారతీయుల ప్రతినిధులని తలపవలయును.

గ్రేటు బ్రిటనులో ఇంగ్లీషువారు, స్కాట్లండువారు, వెల్లులు భిన్న సాంప్రదాయములు గలవారు. భాష వేరు జాతివేరు అయినను ఈమూడుజాతులవారు కలసి రాజకీయస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నారు. ఇంగ్లండు ప్రాప్త కనడాలయందు ప్రాంత

ప్రాంతములకు రోమును కాథలికులకు ఎన్నియో తగవులు అట్లుగూ జరిగినను ఈదేశములు స్వాతంత్ర్య మనుభవించుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా తెల్ల వారియందు ఎన్నియో భేదములున్నను వారు స్వాతంత్ర్య మనుభవించుచున్నారు. ఏవిషయమునందు తగవున్నను జాతీయతయు సంబంధించిన విషయములందు స్వాతంత్ర్య సంగ్రామవిషయములందును కలిసి పనిచేయు అవసరముననుసర్య ఇతరదేశములవారివలె మనము తెలిసికొనవలెను.

ఒక్కొక్క మతమునకు ప్రత్యేక సాంప్రదాయములు ప్రత్యేకమతప్రతిష్ఠాపనలు నున్నవి. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపన హక్కులను గౌరవమును కాపాడుట అవసరము. స్వరాజ్యము లభించినను మతసాంప్రదాయముల గౌరవమునకుగాని వ్యక్తిమత స్వాతంత్ర్యములకుగాని ఎట్టి భంగముండరాదు. సాంఘిక సంఘర్షణమును అంతమొంది అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను సంగ్రహించుటకై ఈక్రింది నిబంధన అవసరమని కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు తీర్మానించినారు.

ఒక శాసనసభయందు మతసంబంధమైన బిల్లును ఆమతమునకు చేరిన వారిలో వారిని మూడు వంతులు సభ్యులు బిల్లును ఆక్షేపించిన, అట్టిబిల్లును కాంగ్రెసు సభ్యులు ఉపహరింపకూడదు. శాసనసభయందలి సభ్యులందరు ఇట్టి నిర్ణయమును ఆమోదించుటకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు పనిచేయుచున్నాను.

పరమతసహనము

ఇతరమతములవారిని తమ మతమునందు చేర్చుకొనుటకై మతభేదములు పలువురు ప్రయత్నించుట సాంప్రదాయమైనది. కాని ఈకాలమున ఇట్లుచేయుట అసహనము అను విషయమై ఆలోచించవలయును. ఒక్కొక్కసంఘమునందలి ఉత్పన్న పురుషుల పవిత్రతీర్థములనే ఇతర మతములకు ఆమతమువై గౌరవము అభిమానము ఏర్పడవలయును గాని మతభేదముల ప్రచారములన్ని లాభము కలుగుట అసంభవము. మతభేదములు కూడ బహిరంగముగ క్రమసంఘర్షణ ననుసరించి ప్రచారము పలు పవలయును గాని రహస్యముగ కుట్రచేయు ఇతర మతములవారిని తమమతమునందు చేర్చుకొన ప్రయత్నించకూడదు. కేవలము అనుగ్రహ సంఖ్య బట్టి మతగౌరవము ఏర్పడ దనియు, మత సాంప్రదాయములు అత్యుత్తమ ననుసరించు మతమునకు గౌరవము ఏర్పడుననియు సుత్రుగలవలయును.

ఇతర మతములను గాని ఇతర మతములవారిని గాని ద్వేషించుటవల్ల స్వంతము సృష్టించెందునని తలచుట అవివేకము. పరమతసహనమును బోధించుచు ఆశోకుడు ఈక్రింది శాసనమును ప్రకటించెను:— “తన మతమునకు గౌరవము కలుగునను ఉద్దేశముతో ఎవరైతే తన మతమును గౌరవించుచు ఇతర మతములను దూషించునో వాడు నిజముగ స్వమతమునకు కళంకము తెచ్చుచున్నాడు.”

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

జాతీయంతయు ఒకటియని భావించి ఏసంఘమువారు సృష్టించె నది నను ఇతర సంఘముల వారు సహించు చున్న గాని జాతీయ సృష్టించె నది జాలదు. అన్ని సంఘముల అభివృద్ధికి పాటుపడుట అవసరము. ఒక్కొక్కసంఘమువారు తీవ్రము సాంఘికాభిమానమును ప్రకటించుచుండుట నష్టప్రదము. స్వసంఘాభివృద్ధిని కోరుట తప్పు కాదు గాని ఇతరసంఘముల ఆధిక్యమును సృష్టిని సహించజాలకుండుట నష్టప్రదము. ఒకసంఘమునకు చేరినవృత్తి ఒకడుతోదోగము సాంఘికము అన్నింటలో జయముగాంచినను ఆసంఘమునకు లాభముకలుగునని తలచుటకు వీలులేదు. గొప్పఉద్యోగమునందున్న వారు తమధర్మమునకు విరుద్ధముగ తమచేతియందు ఉద్యోగములన్నియు తమసంఘమువారికే ఇచ్చుట అసంభవము. ఒకసంఘమునకుచేరిన ఇరువురు ప్రతినిధులు పలువిషయములందు భిన్నాభిప్రాయములై పోరాడుచుండుటకు మనము చూచుచునేయున్నాము. కావునసాంఘిక ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము అగ్రములేనిమాట. దేశమునకు సంబంధించిన అన్ని సమస్యలు తత్పరిష్కారవిధానము అన్ని సంఘములవారికి సమానముగముఖ్యమైనది. పన్నులభారము ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశపరిపాలనము అన్ని సంఘములవారికి దుస్సహమైనదే. లేకపెట్టి ఒక్కొక్క సంఘమువారికి ఇన్నిన్ని ఉద్యోగముల నొసగినవ్యాయముగ ప్రవర్తించినట్లగునని చెప్పుటకు వీలులేదు. అన్ని సంఘములవారికి సమానము హక్కులు గౌరవములు అభివృద్ధిచెందుటకు సమానము అనకాశములుండవలయుననుట కాంగ్రెసు ఆదర్శమైయున్నది. భారతజాతీయవాదులు ఈ ఆదర్శము ననుసరించు ప్రవర్తించుచున్నారు.

మతము-రాజకీయములు

మతవిషయములను గాజకీయముల ఎంతమాత్రము సరికాదు. ఇట్టి సంబంధము కీయములను కూడ నష్టప్రదము. రాజకీయములను (సభ్యులు.)

సంబంధము లేకున్న హిందువులను హిందూ మతములు చెందును. మతములను కలపక గలవు. అన్ని మతములందును సత్యము ఒకటే. కాని మతోద్దేశము నప్రకటనచేసి నిరీక్షణ సత్యముగ నెరియుచున్నది. మతావేళలుగల దేశములందు సక్రమపరిచాలన ముండుట అసంభవము. ఇట్టి దేశములు విశ్వవ్యవస్థను కలుపు అసంభవము.

హిందుమతము-ఇస్లాము

హిందువులమతముల మహమ్మదీయమతమునకుగాని, మహమ్మదీయమతముల హిందుమతమునకుగాని నష్టముకలుగునని నెలమింపరాదు. ఈ రెండుమతములు అతిప్రాచీనమైనవి. వివిధ సామ్రాజ్యముల సంగ్రహములను సహించి పరిశ్రమై ఇంతకాలము నిలిచియున్నవి. వాగరికములు నశించినను, సామ్రాజ్యములు అంతరించినను ఈ మతములు నిలిచియున్నవి. భిన్నమతములకు చేరిన రాజుల పరిపాలనమునందుమాడ ఈ మతముల చలము తగ్గలేదు. ఈ కాలపురాణాలు మతవిషయములందు జోక్యము పుష్కలముగలవు. పరమతసహనము అనసర మను నీధాంశమున అందరు ఆచరించుచున్నారు. అట్టి ఈ కాలమున ఒక మతమునకు మరొక మతమునకు నష్టముకలుగునని తలచుట విచిత్రము. అధిక సంఖ్యాకులను మహమ్మదీయులున్న రాష్ట్రమున హిందూమతము అపాయకరమున నిలియించునని తలచుట కట్టి ఆధారములేదు. ఒక మతమునుండి మరొక మతమునకు చేర్చుకొను ప్రచారము ఎంత వ్యాపించినను మతములకు నష్టము కలుగజాలదు. మహమ్మదీయమతమునూ పురావస్తులందు హిందూ సంస్థానము ఒక్క ఊరములో అంతరించును. హిందూ మతమును అంతరింపజేయు మహమ్మదీయసంస్థానమునకు మాడ ఇట్టి గణితము వున్నది.

ఈ మతమునకు గల బలము ప్రభుత్వములవలనను న్యైతికములవలనను ఆధారపడియుండును. మతవిశ్వాసముగల మహాపురుషుల ఆత్మబలముపైనుండెను. ఆధారపడి యుండును. స్వరాజ్యము తత్వములు లేవు. మతము మరగించుననుచు. ప్రభుత్వములంటి నారు మరగించునను నిలువజేయుదురు. విశేష ప్రభుత్వములుగాని స్వతంత్ర ప్రభుత్వములుగాని ప్రజామత పరిపాలనావిధానములుగాని, నిరంకుశాధికారములుగాని, మతవిశ్వాసమును నిర్మూలించుచు. ఇహలోకమున కలదును పరలోకమునకు ముగియించుచును మతవిశ్వాసము అనసరము. ప్రపంచ జీవితమునకు మహామార్గమును దీక్షింపజేయుచున్న అన్ని విషయములందును మతవిశ్వాస సంబంధముగ లేక లోకమున ప్రవర్తించుట సలభము. కావున హిందువులు మహమ్మదీయులు లును విశ్వాసములను విడిచి విడిచి వేరుచేయుట అనసరము.

విశ్వమతము అనసరము

మాలో మనము తగవులాడుకొనుచుండుటచే స్వరాజ్య సంబంధములను విషయమై మన మెప్పుడు ఆశ్రయించుచున్న క్రైస్తవమతములను పరిశీలించుచున్నాము. స్పష్టవివాదములతో కాలము గడచక కలసి పనిచేయుట అనసరము. క్రైస్తవులు పరస్పరమును మోక్షము విడిచి వేరు స్వార్థములను పట్టుకొని పోరుచుండుట అనసరము. అనసరమున ఆలోచనతో కాలముగడచక తన దిశగాను పోవలసింది కాదు. కావున కామ్యక్రమమును కొనసాగించి విషయమై పట్టుకొని పోరుచుండు అనసరము. భారత దేశమున రెండువర్గములు మాత్రము ఉండుటకు అనకాశమున్నది. ప్రభుత్వవర్గమునకీ; ప్రజావర్గమునకీ. ప్రజల ఆశయములను నిర్దేశించు పక్షమునకీ స్వరాజ్య సంపాదనమునకీ కృషిచేయు పక్షమునకీ. ఒక నీచులో పలు అంగములుండినవియు. కాని ఒక కేవల దేశీయతే దిగుతాము తగవులాడుకొనుట అర్హమైనదా? కావున మనశ్రుతి విషయమున ప్రభుత్వము నాధిమ్యమున స్వరాజ్యసంపాదనాధికారమును వారందరు స్వల్పభేదములను విడిచి ఒక దిశగాను పోవలసింది కర్తవ్యము.

ఈ ప్రతిపక్షముల కొద్దిబలముగలవారు. వేర్వేరు సామర్థ్యముగలవారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో క్రైస్తవ పురాణమును ప్రకటించుచు వచ్చిన క్రైస్తవ భంగములకు కేయ ప్రాను కొనుట అవసరము. పరస్పర ప్రయోగము ప్రమాదకరము. ఎంతవైతిక ఆత్మ సంబంధించినవిషయమై ఎంత అభిప్రాయములు (ములు. కాని దేశీయ వ్యవహారములందు క్రైస్తవులు కాలమునకే ప్రమాదములకు గురిచే జేయుట కలిగించి క్రైస్తవతాత్పర్యముగ ప్రవర్తించుట సరియములను ప్రజాస్థితియును ఆచరించి

తదనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించుట అనసరము. ఇట్టి క్రమాత్మకు మనము లోబడకున్న మనము వృద్ధిచెందజాలము. స్వరాజ్యము సంపాదించజాలము. ఒక యుద్ధమునందు పోరాడు ప్రతివైరికు డు తన కిష్టముచేసిన విధమున యుద్ధవిధానము నిర్ణయింపబడవలయునని కోరిన ఆసన కట్టిగతి పట్టునో వేరుగ చెప్పవలయునా? మనము స్వాతంత్ర్యము కోరుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యము సొండుటకు కొంత త్యాగము చూపక తప్పదు.

సమయము వచ్చినప్పుడు వెనుతీయుట ఆర్యగర్భము కాదు. నిర్ణయము ననుసరించి పనిచేయుట అగౌరవకరము. ప్రజలయందు నూతనోత్సాహము పురిగొల్పి స్వరాజ్య సైనికుల సంఖ్యను బలము వృద్ధిచేయుటకు మార్గముల నన్వేషింపవలయును. పట్టుదల విడిచివేసి, ప్రభుత్వనిరోధమును శాంతియు భరించుచు ప్రాప్తవృత్తి గలవారై, సత్యమును విడిచివేసి తాత్కాలిక లాభము కొరకు దేవులకుటుకు మొదలైన అధోగతిపాలయ్యెదము.

ప్రస్తుతము భారతదేశమునంతయు పరిపాలించుచున్నది భారతీయులే కాదు. పేదనకు ఆంధ్రయులు పెద్ద ఉద్యోగము లందున్నారు. ప్రభుత్వనిర్మాణమును నిర్వహించుచున్నది మన వారేకాదు. ఇట్టి స్థితిలో మనము స్వరాజ్యము ననుభవించునట్లులముకామని చెప్పుట ఎంతమాత్రము సరికాదు.

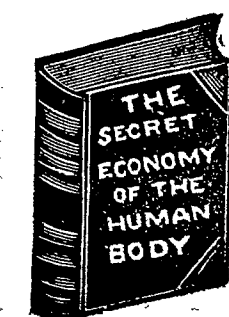
మనలను బంధించియున్న సంకల్పము తెంచినై చికిత్సలు అనసరము. విదేశీయుల సహృదయ ప్రయత్నము మనము లోబడి వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములేనివారమైయున్నాము. మనము నిజముగ పట్టుదలతో పనిచేసిన సులభముగ స్వరాజ్యము సొంతగలము నమ్మకము నాకున్నది. ఒక్కొక్క గ్రామమునందును ఒక్కొక్క నగరమునందును ఒకరు లేక ఇరువురు నాయకులే ర్పడి ప్రజలను సరియగు దారికి త్రొక్కిన మనదేశము విమర్శిగాంచగలదు. సత్సంకల్పము, నిష్కలంకమున దేశభక్తి భార్య సాహస మున్న దేయజాలని పనిలేదు. పై ప్రాంతలలో ఇంతవరకు మనము కృషిచేందుచుంటిమి. పునాది ఏర్పడినగాని పై నిర్మాణము రమ్యముగను స్థిరముగను నిలవజాలను. ప్రతి గ్రామమునందును ప్రజాసమితి వ్యాపించి నాయకులు, నాయకులందు విశ్వాసముగల ప్రజలు ఏర్పడినగాని మనము స్వరాజ్యము సొంతజాలము. ప్రతి గ్రామమునందును పంచాయతీలు ఏర్పడి గ్రామనాయకులపై గ్రామమునందలి ప్రజలను విశ్వాసము ఏర్పడిన గాని మనము స్వరాజ్య మనుభవించు అర్హులము కాజాలము.

కావున నాయకులు, ప్రచారము, ప్రజలు అందరు ఒక సంకల్పరకాలము తమ విధేయతలను నిరచి స్వరాజ్యరంగమున కలసి పోరాటము జరుపవలయునని విషయములో ప్రాధాన్యమున్నది. అన్ని పక్షములవారు విశ్వమతము కురవలయునని కోరుచున్నారు. విధేయములు వృద్ధిగాంచవలయునని ఎవ్వరు కోరుటలేదు. అందరు స్వరాజ్యసంపాదనార్థములై యున్నారు. కాని స్వరాజ్యకాంక్షయే ప్రధానముగ వైకొని వ్యర్థ విధేయములు సాటింపక విశ్వమతముతో కలిసి పనిచేసి ఈ సంకల్పరకాలమున భిక్షివ ప్రభుత్వమునకు ఆశ్చర్య సంత్రములను కలుగజేయవలయునని కోరుచున్నాను. ఒకరిపై ఒకరికి విశ్వాసము ఏర్పడిన మనబలము అధికమైనది. 1922 సంవత్సరమున ప్రపంచమున అద్భుతపు కలుగజేసిన నిర్మాణబలము క్రమాత్మ మార్గ మనకు ప్రకటనపలయునని కోరుచున్నాను.

స్వరాజ్య సంపాదనకు విశేషసంపదన్న మన శ్రద్ధమే ముఖ్యము. సంఖ్యావిశ్వాసముతో మామీ ఆవర్యమును పూరించవలయును. పరుల దుష్కారధావనములుగాని, మిత్రుల ప్రోత్సాహములుగాని శత్రువుల తిరస్కార ఆగ్రహములుగాని, ప్రతిఘటన నిండుగాని దేశభక్తి ఉత్సాహమును క్షీణింపజేయరాదు. కార్యక్రమము భంగముకలుగజేయరాదు. స్వరాజ్యమే తాతకమంత్రముగ భావించి ప్రత్యుత్సాహమునందు ఏర్పడు అపొకములను సాటింపక, నిష్కలంకమున దేశభక్తితోను, సంజయమును వింతలేని కార్యక్రమమున, కారాగృహాది నిర్బంధముల భయములేని సాహసమున కృషి సలుపవలయును.

ఈ కృషి పనినకు సరేతం కావ్యం కృషినిగాను అనకొ హ్యుంకొ కర్మ పరమాపన్నతి పూరుష కర్మజేనహి సంధి మధి తా జనకాయ లోకసంగ్రహమేవాల సంపత్కే కర్మ దుష్ట యర్థ దానరతి శ్రేష్ఠత ప్రవృత్తతేరణ జన సయత్నమాణం పరుకో లోక ప్రపంచరతే.

శరీర మర్త శాస్త్రము

ఆంగ్లభాషయందుండి పూర్ణమైన రసాస్య శాస్త్రము ఇంతవరకు ఎవరిచిటను బహిరింగముగా ప్రచురింపబడలేదు. ఇందులో స్త్రీ, పురుష లక్షణములు, వాటియొక్క ధరియముపయోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వస్థి విసరములు, స్త్రీ పురుషులకు కలుగువ్యాధులును, వాటి పోగుట్టు చికిత్సలును, మహర్షులు మర్మముగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార ముఖపాస్యములను బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహమైనవారికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను స్త్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన శాస్త్రము తప్పక ప్రతిగృహస్థుడును చదివి తీరవలెను. వి. స. గుప్తా 5 అకౌలు.

64 చిత్రములతో 40 పేజీలు. 1-0-0

గజదొంగలు

ఇదియొక యత్నద్యుత అపరాధక పరిశోధక నవలారాజము. రసాయనశాస్త్ర పాండిత్యము గల దొంగలు చేయగల ఘాతుక కృత్యము లెంతయు భయమును గలిగించును. ఈ నవల చదువుటకు చాల ఉత్సాహకరముగానుండును. డబ్బు 1-కి అకౌలు 6, పీ. పి. ఖర్చు అకౌలు 3 2 నవలలు కొనువారికి 1 పీ. పి. ఖర్చులేదు.

సుఖసంజీవిని

ఇది స్రుతి పురుషులమను చాలా ఉపయోగకరమైనది. దీనితో వచ్చెడు డైరక్షన్ కోటికి ప్రకారము ఉపయోగించిన చాలసంతోషము సొంతవచ్చును. సంజీవిని 1-కి ధర రూ. 1.

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ,

కెం 9 ఆరు గోవింద, చాపూకారు పేట, బొంబాయి

మద్రాసువార్కుఫేరు

మొదట ఇ. డి. సస్సాన్ & కంపెనీ లిమిటెడ్.,

వారు వైన తెలుపబడిన స్థలమునందు జంతువులలో పలుకముల మిల్లులందు తగురుకాబడిన అనేకరకముల జవిశీ దినుసులను ప్రవర్తింపజేయుచున్నారని యిందుములముగా అందిరికిని తెలియజేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము హిందూదేశము నందు అనేక దుకాణములందు విక్రయింపబడుచున్నట్టి వాటియొక్క శ్రేష్ఠత్వము మీకు తెలియుటకొరకే ఈ ప్రకారము చేయబడుచున్నది. హిందూదేశమునందున్న ఏర్పూరివారైనను గర్రలకు, ఇర్రు వివరములను మాకు చేరులో తెలుపగోరవము. మద్రాసు రాజధానినారివద్దనుండి వచ్చు విచారణలు ప్రత్యేకముగా గమనింబడి, ఏకము కావలసినవి విక్రీయి జాగ్రత్తతో వారికోరిక మేరకు సంపాదము

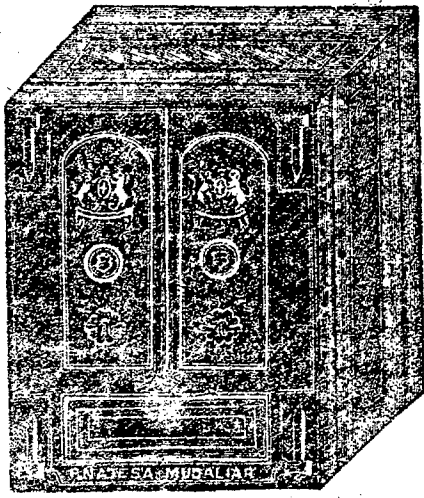
వై కంపెనీ ప్రతినిధి బంబాయి మిల్లు కేసు
బీచ్ గుప్తా వ్రాలునర్థ ప్రతిరోజును హాజరుగా నుండి మీకు కావలసిన వివరములను తెలుపును

మీరు మేలురకము
ఇండియా జిల్లీ దినుసులను
గర్రలకు కొనుటకు మీరు నున్నప్పుడు మీ దొంగ పోషకమును విదేశములకు పంపవలెను?

సరసమైన వెల!

దృఢమైనది !!

నమ్మకమైనది !!!

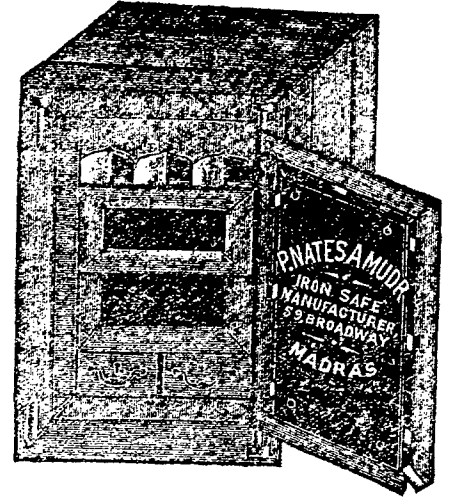

పి. నటేశ మొదలియారు

ఇనుప పెట్టెలు చేయువారు

59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అండు

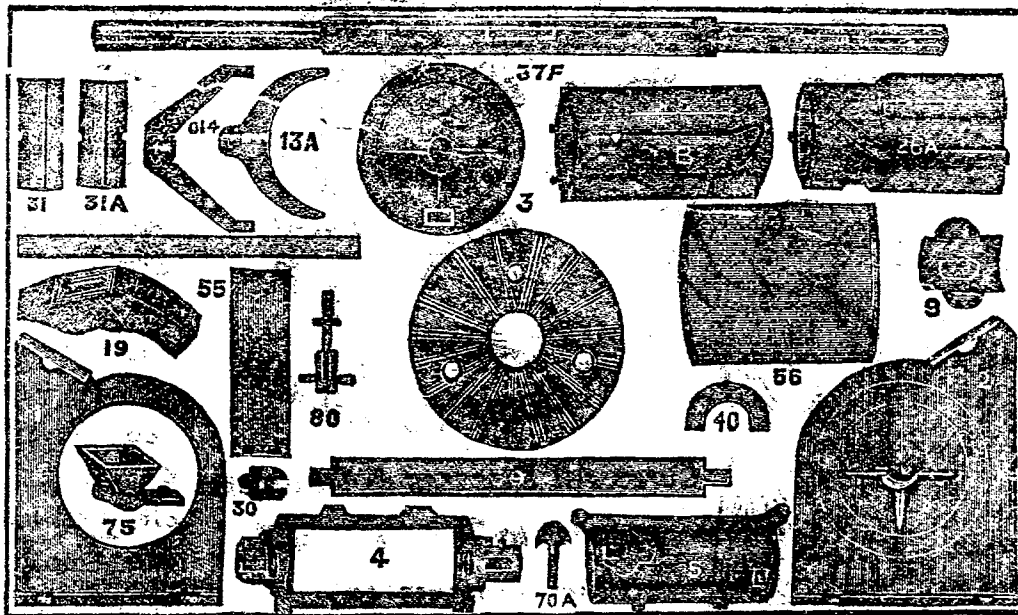
ప్రాప్తి:—నటరాజన్ ఎంజనీరింగువర్క్స్, ఐరన్ అండు బ్రాస్ పాండర్స్,
సుబ్బరాయప్పిళ్ళవీధి, పెద్దనాయకపేట,
మద్రాసు.

క్రొత్తపద్ధతుల ననుసరించి నమ్మకముతో తయారుచేయబడు ఇనుపపెట్టెలు మావద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఇచ్చవచ్చిన రీతినిగూడ ఆర్డరిచ్చినవారికి అత్యుత్కృతములతో తయారుచేసి యియ్యబడును.

మాచేత తయారుకాబడిన యినుపపెట్టెల ననేకము బ్యాంకులకు, లిమిటెడ్ కంపెనీలకు, ఇతరకార్యాలయములకు, కోఆపరేటివ్ సంఘములకు గవర్నమెంటుకు, రైల్వే కంపెనీలకురఫరా చేయుచున్నాము.

నైజువారిగా
దొరకును
గట్టి నమ్మకమైన
యిను ముప
యోగింప బడును

వేసకు వేలు
ఖర్చుపడి
యున్నవి.
చాలకాలము
మన్నును.
కార్యాలయాధి
కారులే స్వయం
ముగదగ్గరనుండి
తయారు
చేయించెదరు.

ఇంతేగాక

ఆయిలు యింజనులు, మోటారులు, మెషీనిభాగములు, మున్నగునవి రిపేరు చేయుటయందు గూడ ప్రసిద్ధి వహించియున్నాము. డ్రైనుమిల్లులకు కావలసినవి యెల్ల సరసముగ యియ్యబడును, ఆర్డరుకు తయారుచేయబడును.

P. NATESA MODALIAR,

IRON SAFE MANUFACTURERS

59, Broadway,

MADRAS.

& Proprietor, Natarajan Engineering Works,
Subbaraya Pillai Street, Peddinaickpet, MADRAS.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము

7-వ తేదిన రేపుక

ప్రకటితమగుచున్నది.

సంవత్సర చందా రూ. 6-0-0;

ఆరుమాసములకు రూ. 3-0-0;

విశేష ప్రతిక అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు, ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.

విద్యాధితులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు, నవీనగాన పదపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.

జనవిరాగమునకు ప్రతిపక్షము ప్రతివాదమునకును వ్యాసకర్తయొక్క వాదాపటము కూడ యుండుగలదు.

సోతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన **శ్రీనాథుడు** (అను నాటకమును)

క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన **ఆనందకందము** (అను నవలయును)

ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.

చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

వినిసము:- **భారతీ కార్యాలయము, తపా వెట్టె 212, మద్రాసు.**

కేశరి - లోధ

గర్భాశయోగ నివారిణి

శ్రీలక్ష్మణుని 'వరప్రసాద' మనిన్ని, 'కల్పవృక్షము'నిన్ని, 'కామధేనువు'నిన్ని, కొంక బంగారమనిన్ని, రత్నఖచిత్ర యాభరణమనిన్ని, సర్వాభిష్టప్రదాయిని యనిన్ని వాడిన వారు పలువిధములగ స్తోత్రము చేయుచున్నారు.

ఈ ఔషధరాజము హిందూదేశపు వన ఓషధులతో తయారుచేయబడినది. దీని స్వరూపము, రుచి, జాతి తేనెను బోలియుండును.

ఇది ఋతుకాల, ఋతుస్థానవోషము, ఋతుస్థానము హెచ్చుతక్కువలకు, ఋతుస్థానము అశాంతిగలకు ప్రనిమిట, ప్రదర రోగము, ఆస్త్రీస్థానము, స్థానరోగము, నూలికావాతము, సంతానహీనత, నూలికావాతము, యార్ష్, పిశాచవాద, మొదలగు ఈ గర్భాశయరోగములను కుదుర్చుటయేగాక రక్తహీనత, అశీర్తి, మలబద్ధము, ఎముకనొప్పి, కాళ్ళచేతులు మంట, ఉబ్బసము, మొదలగు వ్యాధులనుగూడ నశ్చుకముగ కుదుర్చుచున్నది.

ఇది అన్ని వంతులపాపులలో దొరకును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0 చిన్నబుడ్డి రు 1-10-0

కేశరి కుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, ఎమ్మారు, మద్రాసు

తెలిగ్రాం: "కేశరి" మద్రాసు. తెలిఫోన్: 3486. 166

Kesari's Locking

A BOON TO WOMEN

Cures All Diseases & Disorders peculiar to THE FAIR SEX.

ASK YOUR CHEMIST OR

KESARI KUTEERAM. EGMORE. MADRAS.

ఆశాభంగము కలుగ కుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరునుపంపుడు.

ఆంధ్రభాష తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవచ్చును

ఆంగ్ల ఆసాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని

ఈ దిక్కువైన గ్రంథము ఇప్పటికి 10,000 మందిచే పఠనముచేయబడినది. రెండవసారి ముద్రింపబడినది. తక్షణమే ఆర్డరు పంపుడు. ఆంగ్ల ఆంగ్లభాషలయందు ఎక్కువ ప్రావీణ్యముగల పండితునిచే పరిశీలించి వ్రాయబడినది. ప్రతియొక్క ఆంగ్ల ఒక ప్రతిబంధిగిని. 60 దినములలో ఎవరైనను ఆంగ్ల భాషను గురునహాయము లేకయే నేర్చుకొనవచ్చును. ఇది ఆంగ్లభాష మాట్లాడుటకును చదువుటకును, వ్రాయుటకును బాగుగా వేరు.

600 పుటలుగల పెద్దగ్రంథము ధర ప్రతి 1-కి రూ. 2-0-0. ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు. తపా వెట్టె రూ. 0-8-0 లగును.

అపారమైన విషయము గలదు. ఈపుస్తకము 10000 జనులచే ప్రసిద్ధిపెరిగినది. 700 పుటలుగలది. రెండవసారి సీమకాటికలోను, శ్రీరామలవారి పట్టాభిషేకము క్రీ.శ. 1926 వివాహము మొదలగు 8 ఆఫ్టోకాఫములు గలదు.

ముఖ్యగమనింపు:- మొదముపాడుకుండుటకై మా రిజిస్టర్డ్ లేడి ప్రెసుమార్కు వర్తకగుర్తు గల పుస్తకమును గమనించి తీయుడు. మొదముపాడుకు ఈ ప్రకటనయందు తెలుపబడిన ప్రకారము ఈపుస్తకమును తేనినో కైకము నాశనము పఠించుడు.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంకశాలపేథి, మింటుబోసు, మద్రాసు.

మూడవ అసెంబ్లీ సమావేశము

ఎన్. సి. కెల్కార్గుగారి ప్రశ్నలు

పునహా, డిశంబరు 28:- రాబోవు అసెంబ్లీసమావేశములో అడుగుటకు కొన్ని ప్రశ్నలను ఎన్. సి. కెల్కార్గు గారు ముందుగ దొరతనమునకు తెలియజేసిరి. రైల్వేలకు సంబంధించిన వ్యవహారముల గురించి నైసముల జెలిసికొనగోరుచు చాలప్రశ్నల కెల్కార్గుగారు సభయందు వేయవలయుమన్నారు. ఒకటి రెండవ తరగతులందు నిద్రించుటకు నియమితమును సంఖ్యకంటె ఒక ప్రమాణికునిరేటు తగ్గించి హారానుండి తూర్పుయిండియా రైల్వేయొద్ద స్టేషనులకు రైలుబండ్లు నిర్వహణ ప్రత్యేకముగ నుండుకొనుటకు నూతనముగ సేర్పాటుజేయుటకు కారణము లేమి యనియు, ఒకటిరెండవతరగతులందు కూర్చుండుటకుగల నియమితసంఖ్య ప్రమాణమునకు బదులుగ నిద్రించుటకు తగినప్రమాణమునకు రిజర్వుజేయుట కేర్పాటుజేయ యింటరు, మూడవతరగతుల బండ్లయందు ఎంతమంది కూర్చుండుటకు పరిమితి గలదో అంతమందిటికై ట్లైట్ యింటరు మూడవతరగతుల బండ్లు రిజర్వుజేయుట మామూలు గలదా యనియు, లేనియెడ యేకారణములపై ఈభేదము మాపబడుచున్నదనియు కెల్కార్గుగారు అసెంబ్లీలో ప్రశ్నించెదరు.

రూ. 7,40,000 ల వెచ్చించి బొంబాయి-హారానుదురులందు మేలుబండికొరకు రెండు రేకుల కట్టింపు యత్నించుట గురించి, పెట్టుబడిపై (అద న ము గా కుం డ) ఎం ట ఆదాయమువచ్చునని తలంచుచున్నారనియు దొరతనమును కెల్కార్గుగారు డెలుపగోరెదను. పానెంజరు ట్రాఫిక్కును అమెరికాయందువలె ఒక పద్ధతిమీద ప్రస్తుతముకంటె విస్తారముగ వ్యయభారములేకుండ విభజించుటకు అమలునందు కష్టములు సంభవించునాయనియు, అగమము గవర్నమెంటు నిర్వహించు రైలుమార్గములమీద నైనను ఎంతదూరము ప్రమాణము జేసినను రైల్వే ప్రయాణదూరమునుబట్టి హెచ్చుతక్కులు లేకుండ యేర్పాటుజేయుటకు దొరతనము ఆలోచించుచున్నారాయనియు పునహా సభ్యుడు దొరతనమును అడుగనున్నాడు. ఆసియావాసులపై మాత్రమే కెన్యాలో తలపన్ను వసూలు జేయబడుట గురించి యింపీరియలు సిటిజెన్షిప్ సభ్యులు దొరతనమునకు యేమైన విజ్ఞప్తిపెరిపినదా? పంపినయెడ యీ అన్వయమును లొంగించటకుగాని రద్దుజేయుటకుగానిదొరతనము ఎట్టిచర్యనవలంబించినది యని నరసింహాచార్యులు కెల్కార్గుగారు ప్రశ్నించెదరు. వెనుకటి ఆసెంబ్లీలో వేయబడిన ప్రశ్నగురించి, సర్వసాధారణముగ ఉపయోగింపబడు సమృద్ధుల భారతదేశమున తయారుజేయుటకొరకు దొరతన మిప్పటి కెట్టితీర్మానమునకు వచ్చె నని పునహా సభ్యుడు అసెంబ్లీలో ప్రశ్నించెదరు. భారతదేశ ప్రధానచట్ట నిర్మాణసభ శాసనముల ముఖ్యమున దేశభావలందు బలపరచుకొనియుండ ఆసభ్యుని దొరతనము తలంచుటలేదాయనియు, ప్రైవేటుప్రకటనసభ్యు యీపనికి బూనినయెడ భవనహాయము (Subsidy) యిచ్చుటకు బూనునాయనియు రెస్పాన్సివు సహకారపాట్రిప్రముఖుడు అడుగనున్నాడు. (ఎ) 1924/25 సంవత్సరములో యిండియా మంత్రి భారతదేశము చెల్లెంపబడిన కొంపిలబిల్లుల టెలిగ్రాఫిక్కు ట్రాన్సుమిషన్లు మొత్తము, తన్మూలమున మారకముచేవచ్చిన లాభసమ్మములు (బి) టెలిగ్రాఫిక్కు, టెలిగ్రాఫిక్కు ట్రాన్సుమిషన్లు లండనుపై యెంతమొత్తమునకు యిండియాదొరతనము పంపెను? తన్మూలమున మారకముచేవచ్చిన లాభముగాని సమ్మముగాని ఎంతయనియు (సి) బ్రిటిషు ఇండియాలోనికి దిగుమతిగాని యిండియానుండి ఎగుమతియైనగాని బంగారు వెండినాణెము పాణము, దిగుమతియైన వెండి బంగారము కలకత్తా బొంబాయిలలో ఎంతవరకు నాణెములుగ ముద్రింపబడినవియు, (డి) కలకత్తా బొంబాయి టంకశాలలందు ముద్రింపబడిన నాణెము లెక్క. విలువయు (యి) చెల్లెంపబడినవిగల నోట్లవిలువ, పేపరుకరెన్సీ, బంగారు ప్రమాణిజర్యు లేదాపమున జాగ్రత్త జేయబడినదియు గురించిన ప్రశ్నల కెల్కార్గుగారు దొరతనమును వేసెదరు. కెల్కార్గుగారు వేయు యితరప్రశ్నలు క్రింద ప్రకటింపబడినవి:-

1. సామ్రాజ్యప్రభుత్వ ఆర్థికపరిశీలు చక్కగనుండుటకై నూపరు లాక్సులేటు నిర్ణయమును దొరతనము పరీక్షించవలయుమన్నదా?
2. గ్రేటు యిండియాను పెనెన్సులార్ రైల్వేమార్గముపై ప్రయాణముజేయుచున్న బ్రిటిషు సైనికునిమూలమున ననంబరు 28 వ తేదీ రాత్రి ఛార్జింగ్ స్టేషన్ ప్లాటుఫారముపై నిలిచియున్న ఆరేండ్లయవకుడు మరణించెనని 26 వ తేదీన "యిండియాను డెయిలీ"మేలు పత్రికయందు ప్రకటింపబడిన

వార్త దొరతనముకంటె బాగు (వి) యీ కేసునిజపరిశీలన
తెలిసికొనుటకు వెంటనే దొరతనము విచారణచేయింప బూస
నుడుకొనుటకు నున్నదా? నేర స్థుడెవ్వడో,
ఏ పటాలమువాడో; తత్సమయమున కైలేవోలీసు యొట్టివ
ర్యదీనికొనిన చర్యస్వభావము నేరస్తునకు విధించినశిక్ష మొద
లగు అంశముల తెలిసికొన దొరతనము పూనునా? (సి) వార్తా
పత్రికయందు వెలువడిన రిపోర్టు ప్రకారముగ స్టేషను మాస్టరు
నేరస్తుని కేరగాని, పటాలము కేరగాని తెలిసికొన లేకపోవు
ట సత్యమేనా అనియు సభ్యుడు ప్రశ్నింపనున్నాడు. (టి) ద
క్షిణ ఆఫ్రికానుండి యిటీవల భారత దేశముందు సంచారము జే
యుటకు వచ్చిన డేలిగేషను మూలమున అయినవ్యయ మెంత?
(బి) దక్షిణ ఆఫ్రికా డేలిగేషను సంపూర్ణమైన
అసభికారమైన డేలిగేషనా లేక అభికార సంబంధమైన డేలి
గేషనా లేక మిత్రస్వభావము గలదా? (సి) దక్షిణ ఆఫ్రికా
కాన్ఫెరెన్సునకు పంపబడిన అభికారపు డేలిగేషనునకు మొ
త్తముగా ఎంతవ్యయము శాంక్సు చేయబడినది? (4) సర్వసో
మాన్యముగ ప్రజలక్షేమములకు సంబంధించిన సమస్యల చర్చిం
చుటకు ప్రతిపాదించబడతీర్మానముల ఉపపాదనముల గురించిన
24 వ నిబంధన విషయమై బొంబాయి గవర్నరు పీటో యిండి
యా దొరతనమునకు బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు మధ్య యేవి
యైన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడచినయెడల, దొరతనముకా
రస్సాండును ప్రకటించెదరా? (5) కమిటీ రికార్డు జేసిన
సాక్ష్యవిచారణలో సహితముగ డేక్ షేర్లిక్ మేజర్ కమిటీ రి
పోర్టు దొరతనము ప్రకటించునా? (టి) ఈ స్క్రీము శాంక్సు
జేయుటకు యిండియా దొరతనమునకు సంబంధించిన బాధ్యత
చర్చించుటకు యీ సమావేశముందు ప్రభుత్వ మునకాశమొసంగు
నాయని కెల్గూరుగారు దొరతనమును రాబోవు అసంధ్ధినమా
వేశములో ప్రశ్నింపనున్నారు. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

కలకత్తా, డిశంబరు 24:— జనవరి 10 వ. లేదీ పోష
వారమునాడు బెంగాలు శాసనసభ సమావేశమగుటకును 11-వ
లేదీ మంగళవారమునాడు శాసనసభాధ్యక్షుని సన్నుకొనుటకు
ను బెంగాలు గవర్నరు నియమించెనని బెంగాలు గజటునందు
నేడుదయమున ప్రకటింపబడినది. (అ. ప్రె.)

మధు బాహ్యతేరుల సభ

బర్ పాత్రోగారు ఖద్దరుతీర్మానమును

ప్రతిపాదించుట

మధుర డిశం 25:— 10 వ చెన్నరాష్ట్ర బ్రాహ్మణే
తరసభ నేడు 8 o'cl నాటకశాలలో ప్రారంభమయ్యెను. అ
ధ్యక్షులగు సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు పానగలుగాజు, రామ
స్వామి ముదలియారు, డి. బ. తణికాచలంజెట్టి, సర్. కె. వి.
రెడ్డినాయుడు, బి. మునుస్వామినాయుడు, డా॥ సి. నక్షేశ
ముదలియారుగార్లు మున్నగు నాయకులు ప్రతినిధులు 500
మంది మదరాసునుండి ప్రత్యేకరైలులో వచ్చిరి. వారిని చాల
మంది స్టేషనువద్ద సన్మానించిరి. అధ్యక్షుని నాయకులను పుర
పీఠులందు ఊరేగింపుతో దీసికొనిపోయిరి. ఏనుగులు, బ్యాంకు
దేవాలయ పరికరములతో గొప్ప ఊరేగింపు జరిగెను

సభాశాలయను నాటకశాలకు చక్కగ నలంకరించిరి
సభజరుగుటకు ముందు గత మిత్ర సాధు కాంగ్రెసు
వస్త్రాల యమువారు ఏర్పాటు జేసిన
ఖద్దరు ప్రదర్శనమును ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఎం. టి. సుబ్ర
హ్మణ్య ముదల్యారుగారు తెంచిరి ఊరిలో కొన్ని పిఠులందు
“గాంధీ మహాత్మునకు చిరాయువు యేమరుగాక పాత్రోగారికి
స్వాగతము” అని వ్రాయబడిన ఆర్పిలు కట్టబడిన సుమారు
2000 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

మధుర 26:— నేడు మరల సమావేశమయినపుడు స్వామి
శ్రద్ధానందునిహత్యకు బీచారము దెల్పి తీర్మానము ముందుగ
అందరు నిలిచియుండి ఆమోదించిరి

తరువాత సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు ప్రజలందరు ఖద్దరు
ధరించి రాట్టమును ద్రవ్వవలెనని ప్రోత్సహించు తీర్మానమును
ప్రతిపాదించుచు దేశీయ పరిశ్రమల ప్రోత్సహింపవలె ననియు
కేదవారలకు ఆర్థికాభివృద్ధి నొసంగిన దిది యొక్కటియే యని
యు ఉపన్యసించిరి అస్పృశ్యతానివారాము మితపానముగూర్చి
గూడ తీర్మానములు గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

ఓడిపోయిన అభ్యర్థి పిటిషను

అలహాబాదు, డిశంబరు 24:— మకీరు ఆలీ ఓడిపోవుట
ను గురించి గోరక్ పూర్ విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. స్వరా
జ్యవాది యూనస్ ఇమాము ఒక పోటు మూలమున
మకీరు ఆలీని ఓడించెనని యు, యిద్దరు సుసంయు
క్తపక్షజాల శాసనసభకు మహమ్మదీయుల దక్షిణ జిబ్బిననుకు
పోటీస్పర్ధినియు మకీరు ఆలీ ఓడిపోయెననియు ప్రకటింపబడిన
పిదప అలహాబాదునకు వోట్లు చేరెననియు, యీ విషయము
యిండియా దొరతనమునకు రిబ్బర్సింగ్ ఆఫీసరు తెలియజేసెనని
యు, ఓడిపోయిన మకీరు ఆలీ దొరతనమునకు పీటిషను చెల్లు
చున్నాడనియు విలేఖరి వ్రాసెను. (అ. ప్రె.)

సాంఘిక విశాచావేశము

అలహాబాదు, డిశంబరు 24:— రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమందు
తమ సంఘీభువలలో నొక్కరికైనను ప్రాతినిధ్యమివ్వనియొక
హిందూ సభవతి, అత్యవచారముగా
విం చినట్లు పంజాబు రాష్ట్రీయ హిందూ సభ
లంచున్నదని నిన్నరాత్రి తీర్మానింపబడినది. హిందూసభ్యుల
మెజారిటీ ఆమోదముబడయినట్టి వానిని కాబినెట్టు సభ్యునిగ
నెన్నుకొనవలయునని తీర్మానింపబడినది. తీర్మానమునకు గత
ర్నరున కంపవలయునని నిశ్చయింపబడినది. వెనుకటి పంజాబు
శాసనసభయొక్క అధ్యక్షుడును ప్రాతమంత్రియునగు ఖాను
బహదూరు షేక్ అబ్దుల్ ఖాదరును స్థానిక శాసనసభా సభ్యునిగ
దొరతనము నియమించెను (అ. ప్రె.)

ఖమ్మలేకుండు రాజప్రతినిధికి సన్మానపత్ర

మొనంగడలంచుట

బనారసు డిశంబరు 24:— ఈనగరమునకు రాజప్రతినిధి
రాసున్నప్పుడు మునిసిపాలిటీ అర్పింపనున్న సన్మానపత్ర
మునకు ఒక్కదమ్మిడియైనను మునిసిపాలిటీకి ఖమ్మలానుకొం
గ్రామ వాది విశ్వనాథసింగునకు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యుడు
మామూలుగ జరుగు సమావేశముందు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. రాజ
ప్రతినిధికి సన్మానపత్ర మొసంగి గౌరవము జేయవలయునను
వారు వ్రాయలేక వ్యయము భరించెదరని తోచుచున్నది. (అ. ప్రె.)

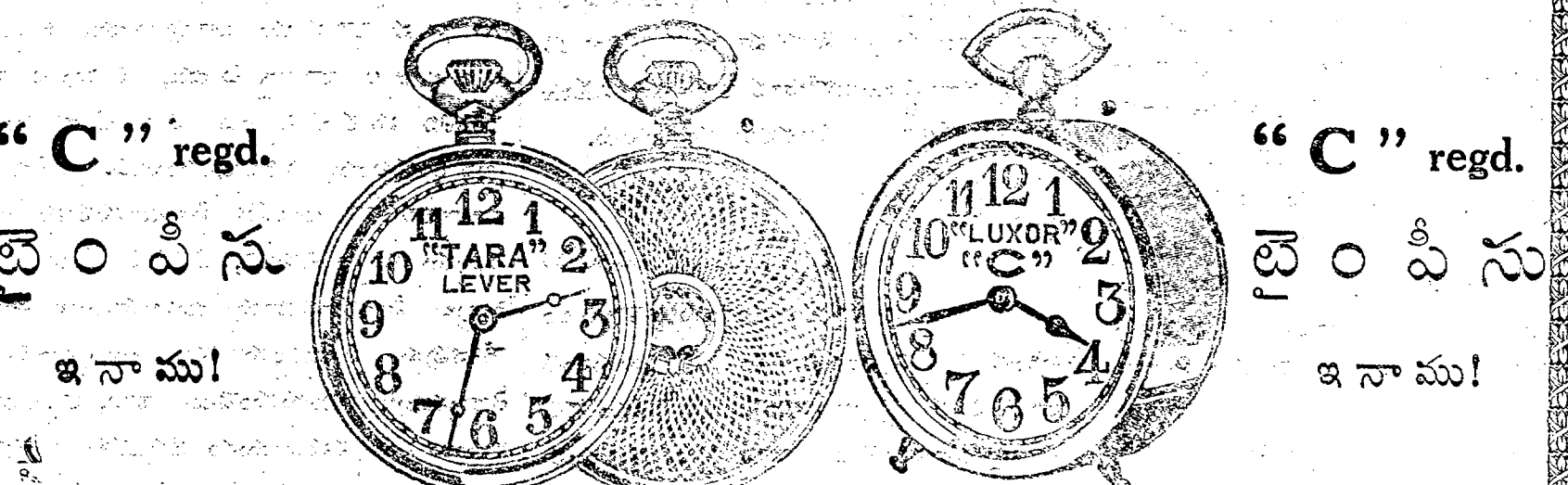
ముత్తయ్య కంపెనీ సెలవ బట్టల విక్రయము

15-12-1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్యూట్ గుడ్డలు, పూల్ గుడ్డలు, లాగులకును వట్టలకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు ఎల్లూ గుడ్డలు, చిత్రము లైన
గుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అవతల చింతింపకును.

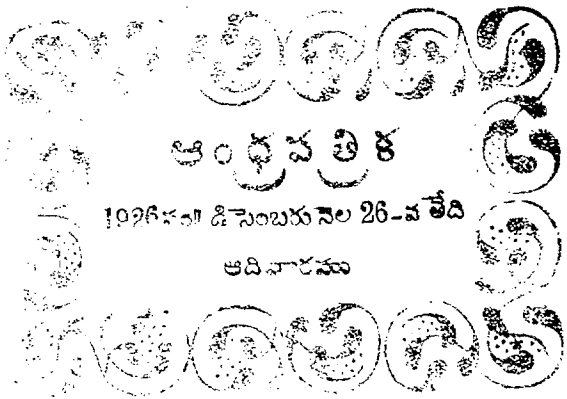
కె. యస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287 ఎస్టే నేడ్
మదరాసు.

ఇ నా ము! కొద్ది కాలము వరకు ఇ నా ము!!

మాయొక్క 17 కారెట్టు “తారా లీవరు” రోల్టర్ గోల్డు జేజు గడియారము 5 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము యియ్యబడినదియు, ఖరీదు
రూ. 5 (అయిదు) కలదానిని కొనువారికి మాయొక్క “సి” రిజిస్టర్డు ట్రైంపీసు ఇనాముగా యియ్యబడును. త్వరపడుచు యిదియే తరుణము.

కష్టను వాచి కంపెనీ, తపాలు పెట్టె 265, మదరాసు.

గౌహతి కాంగ్రెసు సభ

విషయ పరిస్థితులు

41వ కాంగ్రెసు మహాసభ నేడు అత్యంత విషాద, నిరుత్సాహ పరిస్థితులముఖ్య సమావేశమగుచున్నది. సుభాష్ చంద్రబోసు మున్నగు బెంగాలు నాయకులు బెంగాలు ఆర్డి నెన్సుక్రింద ఎట్టి విచారణ లేకయే నిర్బంధితులై, పలు బాధల బహుచున్నందున, దేశమంతయు దుఃఖభరితమై యుండ, పులిమిదపుట యనునటుల, శ్రద్ధానందుని హంతకులొకడు వధించుటచే, ప్రజలు దుర్భర సంతాప పరితప్తహృదయులై, ఏకధారగా విలపించుచున్నారు. ప్రభుత్వ నిర్బంధములు, ఎంతకష్టముగ నున్నను, ప్రజలలో స్వరాజ్య సంపాదనోత్సాహమును పురిగొల్పుచుండును. స్వరాజ్యము లభించినగాని, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములు సురక్షితము గాజాలవని సువ్యక్తమగుచుండును. అందుచే సుప్రసిద్ధ నాయకులు కారాగృహములకు జనినను, ప్రజలు స్వాతంత్ర్యాభిలాషను విడువలేదు. పెక్కు మారులు నాయకుల నిర్బంధము, ప్రజల హృదయములలోన దాగియున్న స్వాతంత్ర్యవహ్నిని రగుల్చొల్లుటకు సాధనభూతములు, ప్రభు కాని, హిందూ మహమ్మదీయ కలహములుగాని, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివాదములుగాని అట్టివిగావు. అంతఃకలహములు చెలరేగు కొలదియు, స్వాతంత్ర్యవాంఛ మరుగుపడుచుండును. ఆవేశములు బెరిగి, స్వరాజ్యసిద్ధి కష్టముగలుగజేయును. వీనివలన భారతీయుల కెట్టిలాభము లేకబోగ, అధికారులు స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నములను సులభముగ నిరోధింపవీలగును. అంతఃకలహములు ఆత్మహత్యయని భావింపవలయును. విద్యాధికులు సయితము, దేశహితమును మరచి ఇట్టి కలహములలో పాల్గొని, స్వలాభములను పెంపొందించుకొన జూచుటవలన ఎట్టి అనిష్టము వాటిల్లుచున్నవో క్షేపకర్తలైనను. అనహద్యోమారంభమునందు, దేశమంతయు జలియన్ వాలా బాగ్ దురంతములు, పంజాబు దుస్థితి కిలాఫత్ దురవస్థ మున్నగు దుస్సంఘటనల నెదుర్కొనుటకు బూనియుండెను. హిందువులు మహమ్మదీయులను భేదము లేక, ఎల్లరును దేశమాతను దాస్య విముక్తురాలుగ గావించుటకు బద్ధకంకణులయిరి. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, దౌర్జన్యరహిత అనహద్యోమమును కొనసాగింపబాగుకొనిరి. కీర్తిశేషులగు స్వామి శ్రద్ధానందులు ఢిల్లీలో జమ్మా మసీదునుండి అనహద్యర్థమును బోధించుచు, మహమ్మదీయులును హిందువులును ఏకమై తమ ములను మరచిరి. కిలాఫత్ సభలకు హిందూ

నాయకులు హాజరై అత్యంత సానుభూతిని జూపుచుండిరి. మహమ్మదీయ నాయకులును కాంగ్రెసు మహాసభ కథిక సంఖ్యలతో వెడలి, దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై హిందువులతో చేయిగలిపిరి. గాంధీ, ఆలీనాదరులు అన్ని సంఘములవారిచే దేశనాయకులుగ పరిగణింపబడిరి. మహాత్మాహము వెల్లివిరిసెను. హిందువులును, మహమ్మదీయులును దేశమునకు రెండు నేత్రములుగ భావింపబడిరి. స్వరాజ్య సిద్ధికి హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము మూలాధారమని భావింపబడెను. అప్పటి శృశ్యముగాంచి, స్వరాజ్యము అసతికాలములో లభించునను నాశపలు పుర మనముల నావహించెను. స్వరాజ్యనందము పరిస్ఫుటమయ్యెను. దేశభక్తుల త్యాగములు, గాఢ మగు స్వరాజ్యవాంఛ, అంతఃసఖ్యము మున్నగు అనుకూల పరిస్థితులు జేరి, స్వరాజ్యలక్ష్మీ నావిర్భవింపజేసెను. కాని దేశ దురదృష్టమోయన, గాంధీమహాత్ముని కారాగృహమునకు బంపిన పిమ్మట శ్రీకృష్ణుడు లేని బృందావనమువలె, మహాత్ముడు లేని దేశము మరల నిర్జీవమయ్యెను. మహాత్ముని అసహాయ వేణుని నాదము, ఆడుగున బడిపోయెను. అంతఃకలహములు పెచ్చు పెరిగెను. స్వరాజ్య శంఖారావము మాటు పడిపోయెను. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు తిరిగి బయల్పడలి, జాతీయోద్యమమును వేరొక గతికి మరల్చి, మరల స్వరాజ్యపాంశజన్యమును పూరించి యుండనివో, కాంగ్రెసు ఊరు పేరు లేకుండ విచ్చిన్నమయ్యెడిది. అంతవరకు స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారము దేశమునకు మహాపాకారము గలిగించినది. కాని, అంతఃసఖ్యము మూలము ఉత్తరహిందూస్థానమున తొంటిసిక్కిగాంచలేదు. దేశబంధు దాసుగారి మరణము, తీరనికొరతను వాటిల్లి జేసెను. గాంధీమహాత్ముడు నిరాశ జెంది, విశ్రాంతిగైకొని, రాటమునే శరణుజొచ్చెను. బెంగాలునందు కని విని ఎరుగని అల్లరులు చెలరేగెను. జాతీయ నాయకుల పిలుపు, మతావేశపరుల హృదయములను కరగింపలేదు. వీరు ముందు వెనుకల నాలోచింపలేదు. ఇదియే సమయ మనుకొని, ప్రత్యేకసాంఘికవాదులు తమ బావుటాలను వైకెత్తిరి. కాంగ్రెసు పక్ష ప్రయత్నములను నిరోధింపసాగిరి. కాని, మద్రాసు, బీహారు, బెంగాలు, అస్సాం మున్నగు రాష్ట్రములలో, కాంగ్రెసు పిలుపు నాకర్జించి, వోటరులు సాంఘికవైపమ్యములను నిరాకరించి స్వరాజ్య సిద్ధికై కృషిసలుప నిశ్చయించినవారినే శాసనసభల కంపుట శుభచిహ్నముగ భావింపబడెను. ఇతర రాష్ట్రములలోగూడ కాంగ్రెసు పక్షము త్వరలో కోల్పోను సూచనలు గనుపించెను.

శ్రద్ధానందుని మరణము:

కాంగ్రెసు నాయకులు

కాని, ప్రజల హృదయములందు ఆశాలతలంకుతించుతరి, శ్రద్ధానందుని వధించిరను పిడుగువంటి వార్త, ఎల్లర నిస్తబ్ధుల గావించెను. దేశము నెట్టి దురవస్థ యావరించెను! కాని దైవసంకల్పమును గ్రహించుట మానవుల కలవికాదుగదా! హిందూ మహమ్మదీయసంయోగావశ్యకతను ప్రజ లింకను తిన్నగ గుర్తెరుగలేదు గాన, స్వరాజ్యసంపాదన కత్యవసరమగు నీయంశమును బోధించుట కిట్టిసంఘటనమును దైవము తేకూర్చె గాబోలు. శ్రద్ధానందుని

మరణమువలె నితర హెచ్చరికలు ఫలదాయకములు గాజాలవు. నిన్నటిదినము గౌహతిలో జరిగిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో కాంగ్రెసు నాయకులు పలువురు శ్రద్ధానందుని మరణమునకై విలపించిరి. శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు గావించిన ఉపన్యాసము, భావగర్భితమై, హృదయములనెల్ల నీరుజేయ జాలినదిగ నుండెను. తమ సహజవాక్పత్యురతతో, భావాతిరేకముతో, నామె శ్రద్ధానందుని మరణము వలన గలిగిన నష్టమును విశదీకరించెను. అన్నిటి కన్నను వింత యేమన, శ్రద్ధానందుడు ఎన్నికలకు ముందర హిందూమహాసభ రాజకీయవ్యవహారములలో పాల్గొనగూడదని ఖండితముగ బలునెటయగాక, శ్రీనివాసయ్యంగారికి వ్రాసిన లేఖలో గూడ జాతీయసంయోగావశ్యకతను సూచించెను. ఇట్టి శాంతి దూతను వధించుటచే, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమునకు గొప్ప అడ్డ పడిపోయెననుటకు సందియముగలదా? శ్రద్ధానందునికి జూపదగిన కృతజ్ఞత, జాతీయసఖ్యమును బలపరచుటకన్నను వేరుంజూలదు. మరల నిట్టి కలహము లంకురింపకుండ జూచుట, ముఖ్యపశ్యకము. వీర మరణముకన్నను శ్రద్ధానందుడు గోరదగినదిలేదనియు, ఎల్లరును శాంతము దాల్పవలయు ననియు గాంధీమహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. మహమ్మదాలీగారు హంతకుని చర్యను నిరసించుచు, ఇందుకు ప్రతిక్రియగ హిందువుచే తా నిట్టిమరణము పొందుట కిచ్చుగించెదనని చెప్పినపుడు, పూర్వము గనుపటచిన జాతీయభావము మరల వెల్లిడియయ్యెను. హిందూ, మహమ్మదీయభేదమును పాటింపక, భారతీయులందరకును స్వాతంత్ర్యసంపాదన కవసరమగు మార్గములను నిరూపించి, గౌహతి కాంగ్రెసుసభ ముందుకు బోవలయునుగాని, వెనుకకు మరలగూడదని, మహమ్మదాలీగారు చెప్పిరి. కాంగ్రెసు పట్ల దేశము గనుపటచిన భక్తిని కొనియాడుచు, తాత్కాలిక దుస్సంఘటనలవలన నిరుత్సాహము జెందక, నిరోధమార్గము నవలంబించి, ప్రజలలో అంతఃసఖ్యమును బలపరచి, గ్రామ పునరుద్ధరణకై పాటుబడవలయునని పలికి, శ్రీమతి సరోజినీదేవి తన అధ్యక్షస్థానమును శ్రీనివాసయ్యంగారి పరము జేసెను. శ్రీనివాసయ్యంగారును హిందూమహమ్మదీయసంయోగావశ్యకతను నిరూపించిరి. శృశాన వైరాగ్య మనురీతిని, దేశమును దుఃఖ మావరింపగనే, దుర్మరణములు తలస్థింపగనే, నాయకులు గాఢానుతాపము జూపుటయు, అశ్రువుల జలజల రాల్పుటయు, పిమ్మట నాసంగతిని మరచిపోయి ఎప్పటియటుల బ్రవర్తించుటయు, పరిపాటియైనది. జలియన్ వాలాబాగులో బలపడిన హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము పిమ్మట చెడునని, ఎవరును తలంపలేదు. పిమ్మట హిందూమహమ్మదీయకలహములు చెలరేగినపుడు, ఏకమత్యమహాసభ జరుగుచుండెను. తీర్మానముల గావించుచుండెను. కాని, అట్టితీర్మానములు సందిగ్ధసమయమునందక్కరకు రాగోయెను. ఏకమత్యావశ్యకతను బోధించుచు ప్రచారము వలిపినవారు గనుపింపరయిరి. గాంధీమహాత్ముడు విశ్రాంతి గైకొనిన పిమ్మట, ఈ విషయమై శ్రద్ధవహించినవారు గనుపింపరు. అందుచే, నాయకుల తీర్మానములకు విలువ తగ్గిపోయినది.

కాంగ్రెసునాయకులే గాక, అన్ని పక్షములవారును హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమునకై తమ శక్తి సంతను భారబోయవలసినతరుణ మాసన్నమయినది. మద్రాసు మహమ్మదీయ సంఘాధ్యక్షులగు జమాల్ మహమ్మదు సాహేబుగారు తమ సంఘము తరపున శ్రద్ధానందుని హత్యకై విషాదము తెలిపిరి. ఇట్టి విషాదమునే, సర్ అబ్దుల్ రహీంగారును, అఖిలభారత మహమ్మదీయ సభాధ్యక్షులగు అబ్దుల్ ఖాదరుగారును సూచించిరి. ప్రస్తుత! దౌష్ట్యమువలన, తాము గావింపదలచిన హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్య ప్రయత్నములకు భంగము వాటిల్లునేమోయని, వీరు భయముజూపిరి. వీరెల్లరును తమయభిప్రాయములను మనఃస్ఫూర్తిగ వెల్లడిసేయుచున్నారనియే నమ్మెదము. కాని, కేవల విలాపములవలన ప్రయోజన ముండదు. హిందూ మహమ్మదీయ సంఘ ర్షణకెడమిచ్చెడి సంచలనమును విరమించి దేశాభ్యుదయకర మగు కార్యములకై తమశక్తి సంతను వినియోగించుట, నాయకుల పరమ ధర్మము. తాత్కాలిక వైరాగ్యమువలన శాశ్వత ప్రయోజన ముండదు. వైరాగ్యమునకు ఫలము, దుష్కార్యముల కెన్నటికిని తా వొసగకుండుట దప్ప నేరుగాదు. గౌహతి కాంగ్రెసుసభకు ఫలము గ, జాతీయసఖ్యమును కాపాడుటకు నాయకులెల్లరును బద్ధకంకణులై పాటుబడుచో, శ్రద్ధానందుని అపూర్వత్యాగమువలన దేశము త్వరలో నున్నత స్థానము బడయుననుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు నాయకులు తమ ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చునెంచుచో, గాంధీ మహాత్ముడు రాబోవు సంవత్సరమంతయు వీరి కృషికి చేయూత నొసగి, సత్వరస్వరాజ్యనిధికి తోడ్పడుట నిశ్చయము.

గౌహతి కాంగ్రెసు: ఉద్యోగనిరాకరణము

గౌహతి కాంగ్రెసు సభవారు ఉద్యోగనిరాకరణమును నిలిపియుంచెదరా లేక దానిని త్రోసి వైచి ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును చేపట్ట గోరెదరాయని, దేశ మంతయు నెదురుజూచు చున్నది. కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభ జరిగినపుడు ప్రజాశయములపట్ల అధికారవర్గ మెంతటి విముఖత జూపెనో, నేడు అంతకన్నను ఎక్కుడు విముఖత జూపుచున్నది. నేపనల్ డిమాండును సఫలపరచుట కేమాత్రము ముందుకురాలేదు. బెంగాలు నిర్బంధితులను విడుదల జేయలేదు. పరిసితులు రానురాను మరింత విషమమగుచున్నవి. బర్మేశాపాడు ప్రభువు గారి బెదిరింపులు బలముగనున్నవి. ఇట్టి సందర్భములందు, నిరోధకార్యక్రమమును బలపరచుట యుక్తము గాని, దానిని వదలుకొని లొంగిపోవుట మిగుల నష్టదాయకము. దేశహితము గోరువారి సమయమున లొంగుబాటును, ప్రతిజ్ఞాభంగమును గోరజాలరు. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘము వారు అంగీకరించిన తీర్మానము, కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానమునే బలపరచుచున్నది. ఈ తీర్మానము నేటివార్తలలో గనుపించును. స్వశక్తిపై నాధారపడవలయుననియు, నేపనల్ డిమాండు సఫలమగువరకు మంత్రిపదవులనుగాని ప్రభుత్వమువారిచ్చెడి ఇతర యుద్యోగములను గాని నిరాకరింపవలయు

ననియు, సప్లయలను నిరాకరించి బడ్జెటులను త్రోసివేయవలయు ననియు, అధికారవర్గమును బలపరచెడి చట్టములను నిరాకరించి, ప్రజాక్షేమమును పెంపుజేయుచట్టములను శాసనసభలలోనుపపాదించవలయుననియు, కార్మికులస్థితిని చక్కబరుపవలయుననియు తీర్మానము గోరుచున్నది. కార్యనిర్వాహక సంఘముతరపున పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి తీర్మానమును విషయనిర్ధారణ సభలో ప్రతిపాదించిరి. విషయనిర్ధారణ సభ వారును, కాంగ్రెసు మహాసభవారును నెహ్రూగారి తీర్మానము నామోదించెదరని నమ్మెదము. ముందుకు బోయినను బోకున్నను, కాన్పూరు తీర్మానమున కయినను గౌహతిలో వెనుకకు బోకుండుట, కాంగ్రెసుసభవారి కసినధర్మము గద. కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షులగు శ్రీనివాసయ్యంగారును, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు పూకనుగారును, ఉద్యోగనిరాకరణవశ్యతను చక్కగ నిరూపించిరి. వీరి ప్రసంగముల అనువాదమును స్థలాంతరమున ముద్రించితిమి. పూకనుగారు అసహాయోద్యమమును కొనసాగించుటలోనేమి, పిమ్మట దేశబంధుదాసుగారి ననుసరించి స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమమును బలపరచుటలో నేమి, మిక్కిలిదీక్ష గనుపఱచిరి. పూకనుగారు ముందుకు బోవలయునని గోరుచున్నారుగాని, వెనుకకు మరలుట కేమాత్రము ఇష్టపడుటలేదు. గాంధీమహాత్ముడు మరల నాయకత్వమువహించి, ప్రజలను నడుపవలె నని, వీరు గోరుచున్నారు. శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారును, ఉద్యోగములను చేపట్టుటవలన దేశమునకు గలిగెడి యనర్థమును సహేతుకముగ సూచించిరి. శాసనసభల ఎన్నికలు, నేపనల్ డిమాండును ఎటుల బలపరచుచున్నవో, సాంఘికపు ఐకమత్యము నెటుల వ్యక్తపరచుచున్నవో, వీరు స్పష్టముగ సూచించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వము, స్వపరిపాలనమునకుగాని సుపరిపాలనమునకుగాని దారిజూపదని, రుజువుచేయుటకు, శ్రీనివాసయ్యంగారుపెక్కు ఉదాహరణలజూపిరి. కేంద్రప్రభుత్వమునందు అసలే బాధ్యత లేదు. ఇక రాష్ట్రీయశాసనసభ లన్ననో, పేరుకు మంత్రులుమున్నగు ఆర్థాలములున్నను, బాధ్యతమాత్రము సున్నయే. అధ్యక్షులు సూచించినటుల, గవర్నరు సర్వాధికారి. వీరు శాసనసభలు గావించిన తీర్మానములను నిరాకరింపవచ్చును. మంత్రులు వీరిచేతులలో కీలుబొమ్మలవలె నుందురు. శాసనసభలవిశ్వాసమును చూరగొనని మంత్రులతో, నెంతకాలమయినను పరిపాలనమును కొనసాగించుటకు వీలు గలదు. నామినేటుడుసభ్యుల సహాయముతో మంత్రిపక్షమెంత స్వల్ప సంఖ్యాకమయినను, అధిక సంఖ్యాకపక్షపు నిశ్చయమును త్రోసివేయవచ్చును. మైనారిటీనుండి మంత్రుల శేర్పరుపవచ్చును. కోశము రిజర్వుడుశాఖ యగుటచే, మంత్రులు చేయదలచిన కార్యములు నెరవేరుట దుర్లభము. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమువలన నిరంకుశపరిపాలనమునకు మరింత ప్రోద్బలము గలిగె ననుటకు సందియములేదు. మంత్రులు లేనిసమయమున గవర్నరుగారు ప్రాన్సుఫర్డుశాఖలను స్వయముగ నిర్వహింపగలరు. అసాధారణాధికారము నుపయోగించి, ప్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు సంబంధించిన చట్టములను వీరు త్రోసివేయవచ్చును. అందుకు వలయువ్యయమును నిరా

కరింపవచ్చును. మంత్రివర్గమువారు తమకోర్కెలను నెరవేర్చుకొనజాలకబోయినను, రిజర్వుడుశాఖ వారు విధించు నిర్బంధములకు తోడ్పడకమానరు. మద్రాసుమంత్రులు రాజకీయ నిర్బంధములకు తోడ్పడినవిధము ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము హానికరమని, మడ్డిమెను మైనారిటీ రిపోర్టుగూడ అంగీకరించెను. ప్రజ్ఞులగునాయకులెల్లరును అంగీకరించిరి. ఇంకను దీనితోనే కాంగ్రెసుపక్షమువారుగూడ ఆటలాడుకొనుచు ప్రొద్దుపుచ్చుచో, స్వాతంత్ర్యసంపాదన కింతటితో స్వస్తిజెప్పవచ్చును. శాసనసభలకు వెలుపలను లోపలనుగూడ నిరోధమార్గ మవలంబించి, స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నములగావించుట యత్యవసరము. బెంగాలునందును, మధ్యరాష్ట్రములందును ద్వంద్వప్రభుత్వపు బూటకమును తొలగించి, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమప్రతిజ్ఞను చెల్లించుకొనిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారు అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నచోటల, నిరోధము నెటుల కొనసాగింప వీలగునో, యారాష్ట్రములు నిదర్శనపూర్వముగ జూపెను. అట్టితల్లి ఈ మార్గమును కాంగ్రెసుసభవారు వివనాడుట కెట్టికారణము వలెపడు. ఆంధ్రతమిళరాష్ట్రములు మంత్రిపదవులన్ని నిరాకరించి, దేశమున కంతకుకు మార్గము జూపినవి. గౌహతి కాంగ్రెసు సభవారి మార్గము ననుసరించి, అనుకూలసందేశము నొసగెదరుగాక!

కాంగ్రెసు: నిర్మాణకార్యక్రమము

శాసనసభావ్యవహారములకై దేశ మికమిడ విశేష కాలము గడుప నక్కరలేదు. కాంగ్రెసు పక్షసభ్యులు తమ ధర్మమును నెరవేర్చెదరని విశ్వసింపవచ్చును. కాని, శాసనసభల వెలుపల ప్రజాశక్తిని బలపరుచుట ముఖ్యవశ్యకమనియు, దగ్ధమై ఖద్దరు నిర్మాణము మద్యపాననిషేధము అస్పృశ్యతానివారణ, శిశుసముద్ధరణము మున్నగు పనులకై కాంగ్రెసు పాటుబడవలయునని శ్రీనివాసయ్యంగారు హెచ్చరించిరి. పూకనుగారును ఖద్దరు నిర్మాణవశ్యతను చక్కగ వివరించితి. ఈవిషయమై అభిప్రాయభేదము లేదు గావున, గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసుమహాసభోపు సంవత్సర మంతయు నిర్మాణకార్యక్రమవృద్ధికై కృషి నెలుపుట యత్యవసరము. ఇయింతచురుకుగ జరిగిన, స్వరాజ్యప్రాప్తి కంతలాకరము. శ్రీనివాసయ్యంగారి నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నిర్విఘ్నముగ జరుగుగాయని కోరెదము.

ఐకమత్యము

ఐకమత్యమును పెంపుజేయవలసిన యమును, అధ్యక్షులును ఆహ్వాన ఘాధ్యక్షులునుగూడ నిరూపించితి. దేశహితము గోరువారెల్లరును ఐకమత్యమును తవొందించెదరు. వివిధసంఘములమధ్య ఐకమత్యప్రబలవలసినయవసరమునేడుగనుపించినంతసుగమతిపెన్నడును గనుపింపలేదు. రాజకీయవ్యక్తులలోమతభేదములనుజూపింపకూడదని అధిలు చెప్పినవిషయము చాలముఖ్యమయినది. దేశవలదొక్కరాజకీయపక్షమే ఏర్పడుటగూడవలయును. అధికారపక్షము, ప్రజాపక్షములు యుండునపుడే, సత్వరస్వరాజ్యసంపాదన

ఏల మీరు కామినీయా తైలమును మాత్రమే వడవలెను.

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఎందుకనగా:

కామినీయా తైలము పెంట్లకలకును శిరోజములకును చాల లాభకరమైనది.

కామినీయా తైలము పెంట్లకలు ఊడిపోవుటను ఆపును.

[దును.

కామినీయా తైలము పెంట్లకలు పొడవుగాను, దళముగాను, కాంతిగాను పెరుగుటకు శోష

కామినీయా తైలము ను వాసన తైలము మాత్రమే కాదు, అయితే పెంట్లకలు పెరుగుటకు కావలసిన ఓషధులు ఇందులోగలవు.

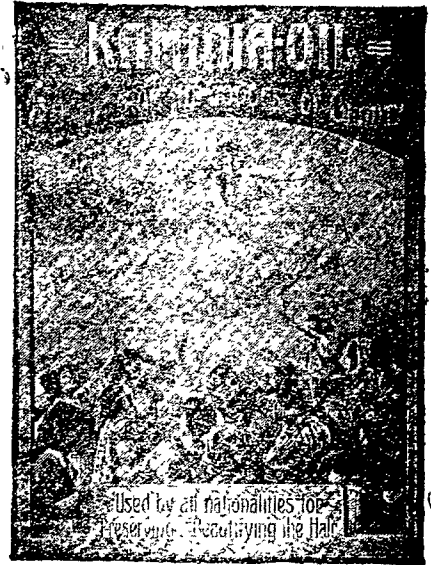
కామినీయా తైలము పుట్టకు చల్లదనమును గలిగించి మెడకు విశ్రాంతినిచ్చును.

యిన్ని సుగుణములు యిందులో నుండుటవలననే యెల్లరు దీనిని వాడుచున్నారు.

ప్రతియొక్కరును తప్పక వాడి, సౌఖ్యము ననుభవింపుడు.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-6-0

బుడ్డు 3 కి ,, 2-10-0 ,, ,, 0-12-0

హెచ్చరిక ప్రతిపట్టణమునందును సుప్రసిద్ధమైన ప్రతి దుకాణమునందును విక్రయించబడుచున్నది. అట్లు దొరకనిచో, మోసపోకుండుటకై నేరుగా ఈదిగువ వివాసమునకు వ్రాయుడు. పటుపట్టి కామినీయా తైలమునే కొనుడు.

మీకు శ్రేష్ఠమైన అత్తరు కావలయునా?

అయితే అత్తరు లన్నిటికిని రాజైనట్టి ఓటో దిల్ బహారునే ఉపయోగింపుడు

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లినఅమోఘమైన సువాసన మీ చుట్టుప్రక్కల వ్యాపించును ఇంత మనోహరమైన సువాసన మరి దేనియందును నుండదు.

ఒక దఫా వాడిచూచిన దానియొక్క దీర్ఘసువాసన మీకే తెలియును.

1/2 బెన్ను బుడ్డి 1 కి ధర రూ 2-0-0

1/4 " " " 1-4-0

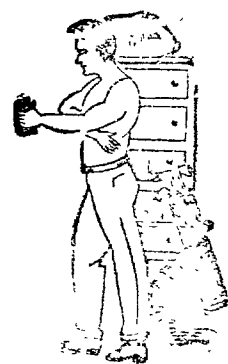
1 ప్రము " " 0-12-0

శాంపిలు సైజు " " 0-2-0

సువాసన కాగ్డులు 0-1-0

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

మీరు దీనిని కొనునప్పుడు ఓటోదిల్ బహారు అను పదమును గమనించి తీయుడు. ఎల్లచోట్లయందు విక్రయించబడుచున్నది.

ఎట్టి బాధ లేక నొప్పియైనను తక్షణమే కుదురును

మీ రెట్టి బాధచే కష్టపడుచున్నను అనగా తలనొప్పి, తిమిరవాయువు, జలుబు, గొంతురాసుట, కాళ్ళయందు లేక కీళ్ళయందు నొప్పి, నాడీనొప్పి, బెణుకు, మొదలగునవి త్వరలోను నమ్మకముగాను ఆడ్మాన్సు వైప్రెస్సు సాల్వు నహాయముచే తప్పక కుదురును

ఇది బాధ ఎచ్చటనుండి బయలుదేరునో అచ్చటికిపోయి, బాధను తొలగించి, మీకు సుఖమునిచ్చును.

వేసకునేలు మండి దీనిచే లాభమును పొందిరి.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1 వి. పి. చార్జి నేరు. రూ 0-2-0 లుకు సాంజిలుకూడ పంపబడును.

పోల్ పంట్లు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

258, జమ్నా మన్జిడ్ మార్కెట్టు, బొంబాయి.

కు దు ర్వు ట క ం తె ఆ ట ం క ప ర చు ట మే లు

ఈ ప్రకారము చేయుటకు

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు

Regd
Trade Mark

Regd
Trade Mark

ప్రతిదినము తాంబూలముతోగాని, విడిగాగాని లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 1-2 ని సేవించుచుండిన జీర్ణశక్తిని క్రమవరచి గాలి, నీళ్ల చెడుపును అంటనీయక కాపాడును. అనుపానపత్రము మేరకు వాడుటవలన పిల్లలపడిసెము, దగ్గు, ప్రక్కలఈడ్చు, అజీర్ణము, అజీర్ణభేది, జ్వరము, చలిజ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, పెద్దవారిదగ్గు, జలుబు, అగ్నిమాంధ్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణిచేగలుగు కడుపునొప్పి, శీతవాతమువల్ల గలుగు సంధివాతము మొదలగు వ్యాధులకు సిద్ధామృతము. బాలెంతలకు కస్తూరికి బదులు దీనిని వాడవచ్చును. సంజీవికి సమానమైనది. వ్యాయామము లేనట్టి ఘోషాస్త్రీలకును ఆరోగ్యవర్ధని. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి పోస్టుఖర్చుతో 0-8-0, 6-కి రు 1-8-0, 12-కి రు 2-13-0, 25-కి రు 5-3-0. రిజిస్టరుచేయబడిన మా వర్తక గురుతును గమనించిన సమాన ముదదు. అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

1 మ|| బాక్సు ప్రభాకర్ థెలో ఆయర్వేడ్స్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేట్ ఎఫ్. వై. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా ఎల్. ఆఫ్ డి శానిటరీ ఇన్ స్టిట్యూటు లండను కన్ సల్టింగు కెమిస్టు, ఎగియరీలేక్, నెం 2, బాంబయి, వ్రాసినది:—తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను ఉపయోగించినదానిలో క్రమక్రమముగ శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, దినజ్వరములు, పిల్లలయీడ్చు, వాయువు ఇవన్నియు గుణమైనవి.

2 మ|| వి. ఎన్. ఆచ్యుతరావు, సీనియరు నర్సను, మరియు శానిటరీ కమిషనరు, మైసూరు గవర్నమెంటు, వ్రాసినది:—తమచే తయారుచేయబడిన లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను నేనుపయోగించి యున్నాను. ఈ మాత్రలు చాల గుణకరముగ నున్నవి.

3. మ|| కే. కే. విశ్వాసు కవిరాజ్, విష్ణుచక్ర డిస్పెన్సరీ 9-41 వీధి, బళ్లారిజూరు, రంగూర్, బర్మా, వ్రాసినది:—తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు నాకును నావద్దకు రాగల రోగులకును సంపూర్ణమైన శ్లేష్మ నిచ్చినవి.

4. మ|| పరమేశ్వరరావు మహాదేవజోషి, ప్రిక్షరు, కిర్లూవాటి, బీరారు, వ్రాసినది:—లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు బాలెంతలకు చాల మేలు చేసియున్నవి. తోడనే 25 సీసాలను పంపవలయును.

5. మ|| లాల్ సింగు, మీర్జా నబు అసిస్టెంటు నర్సను, సిరోహి, రాజపుటానా వ్రాసినది:—లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను నేను ఉపయోగించుచున్నాను. చాల గుణకరముగ నున్నవి. మరి 12 సీసాలను పంపజేడదను.

6. మ|| సి. ఎన్. మాధవరావు, అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు మనేరుపోస్టు, చిత్తూరుజిల్లా:—లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలందు సంపూర్ణమైన గుణములున్నవని తమకు సంతోషముతో తెలియజేసెదను.

7. మండెల రామమూర్తి దిగమ్మరెడ్డి నరసాపురం తాలూకా:—తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు పెద్దలకు చాల గుణకారిగా నున్నవి. పునః 6 సీసాలను పంపవలయును.

8. మ|| హర్షీషర్ షేక్ బేగ్, కొండపల్లి, జిల్లావాడ తాలూకా:—మీ వద్దనుంచి తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా పనిచేసినవి. గాన పునః 6 సీసాలను పంపుడు.

9. అప్పపండితులు—బడమిజూరు గ్రామం, కార్కళ తాలూకా, ఎన్. కె. రాజ్ కిష్కి:—తమరి కస్తూరిమాత్రలు నాకు చాలా మేలుచేసినవి. పునః ఆరు సీసాలను పంపప్రార్థన.

10. ఎస్. ఎమ్. బాపుజీ సాయబు బాసల్ మర్సంటు మనోకలియా:—తమరి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను అనేకులకు యిచ్చితిని.

చెప్పియుండు గుణమిచ్చినది. గావున పునః 12 సీసాలను పంపగోరుచున్నాము.

11. ఎ. కరియప్పగౌండర్, వి. ఆండిగౌండర్ మనోహర్లియాండ్ వర్ పుమారు—శుండప్ప శ్రీయంపోస్టు, కోయంబుత్తూరు డిస్ట్రిక్టు:—తమ కంపెనీ కస్తూరిమాత్రలు అనేకరోగములను కుదిర్చియుండుటవలన ఇంకను 25 సీసాలను పంపగోరుతాను.

12. మ|| వరదరాజుపిల్లె, అనన్తల్లి:—తమ లోకామయ కస్తూరిమాత్రల మంచి గుణమును తెలిసికొనినాము. 4 సీసాలను పంపుడు.

13. మ|| కోటిమరి దుర్గయ్య, హెడ్ మాస్టర్ కోటికేసవరం, P.O. రఘుదేవపురం, కోపూరు తాలూకా రాజమండ్రి:—తమరి కస్తూరిమాత్రలను అనేకపర్యాయములు తెప్పించియున్నాను. చాలా పని చేయుచున్నది. 12 సీసాలను పంపుడు.

14. భీష్మగర్జ పి. వెంకటనరసయ్య, ఎన్. ఎమ్. మెడికల్ హాల్, పొన్నమండపాస్టు:—అయ్యా తమవలన 15-7-26 న తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రల 12 సీసాలున్నూ అద్భుతముగా పనిచేసినవి. మిక్కుటమగు శరీరనొప్పలు హరించినవి. పిల్లలకు మిక్కిలి మేలు చేసినవి. తోడనే 12 సీసాలను పంపుడు.

15. సాదు వెంకటనరసయ్యగారు, ములక్కాయలపల్లె, రాజంపేటపోస్టు కడపజిల్లా, 23-3-26:—మేము సుమారు అనేకపర్యాయములనుండి 50 సీసాలవరకు తెప్పించియున్నాము. చిన్నవారికి పెద్దవారికి చాల అద్భుతముగా పనిచేయుచున్నది.

16. మ|| తుళ్లూరి కామేశ్వరరావు, ఉపాధ్యాయులు, పేటపాలెం గ్రామం, తెనాలి తాలూకా గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు:—తమ కస్తూరిమాత్రలు వ్రాయనలవిగాని మంచిపనిని చేయుచున్నవి. సన్నిపాతములమీద నూ పనిచేసినది. గాన 8 సీసాలను వి. పి. గా పంపవలెను.

17. మ|| వెంకటరంగయ్య, బాగరం, నీపూరుపోస్టు, వినుకొండ తాలూకా, గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు:—తమరి కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగుగా పనిచేయుచున్నవి. గాన యింకా 6 సీసాలను పంపగోరుతున్నాను.

18. మ|| ముత్త్యాల సూర్యనారాయణనాయుడు, పోలీసు నబ్ సస్పెక్టర్ జల్మూరుపోస్టు నరసన్నపేట, గంజాం:—తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు చాలమేలు చేయుచున్నవి. పునః 6 సీసాలను పంపుడు.

19. మ|| రాళ్లభండి వెంకటేశ్వరకర్న, గణపవరం, నత్తెనపల్లి గుంటూరు:—అయ్యా మీ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు నా కుమారునికి అజీర్ణము మొకలైనవి పోగొట్టి, రక్తపుష్టిని గలిగించి చాలా ఆరోగ్యదశయందు ఉంచినవి. గాన యిప్పుడు 8 సీసాలను పంపప్రార్థిస్తూయున్నాను.

అన్ని వ్యాధులకు మావద్ద ఔషధములున్నవి. వ్యాధివివరములు తెలిపిన సలహానిచ్చుచు, తగు ఔషధములు పంపబడును. మా కస్తూరిమాత్రలు కుద్రాసులో నెం 6 రు బందరుపిథిలో ప్యాకంపెనీ వారివద్ద దొరకును.

పాళ్ళపు వెంకటాదల పండితులు, పొవైటరు,
శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

8-వ పెజిల్‌రువాము

శ్రీయుత టి.ఆర్. పూకన్‌గారి స్వాగతోపన్యాసము

యలబ్రహ్మచరణేంద్ర! రుచిమరుతః ప్రవృత్తి దివ్యైః ప్రజ్ఞావేదైః సాంగపదక్రమోపనిషదైః గాయంతి యం సామగాః ధ్యానావస్థితత్వజేన మనసా పశ్యంతి యం యోగికాః యస్యాంతేనవిదు స్సురాసురగణాః దేవాయ తస్మై నమః॥ హోదరుతారా! హోదరీమణులారా!

మీకు స్వాగత మొసగు ఈసందర్భమున దేశబంధు చిత్రంజనదాసు పూర్వరూపము నాకండ్లకు పాడగట్టుచున్నది. కాంగ్రెసు మహాసభకు వచ్చిన మియందరికి కూడ కీర్తి శేషులైన దేశబాంధవుని చింతయే ప్రథమమున తగులగలదు. అతడు దేశమున కే ప్రాణములను ధారపోసెను. అతనికి విశ్రాంతి అవసరమయ్యెను. అపారమగుదయ గల పరమేశ్వరుడు దేశబంధునాత్మకు కాంతిని కలుగజేసెను. తన ప్రాణమును ధారపోసి భారత జాతిగౌరవప్రతిష్ఠలను నిలువజేట్టిన దేశబాంధవుని మనము, మన సంతతివారు పూజించుచుండగలరు.

సుస్వాగతము

సన్యాస సంఘమువారి పక్షమునను ఆసాము పౌరుల పక్షమునను గౌహతి పూర్వనగరమున జరుగనున్న 41 వ కాంగ్రెసు మహాసమావేశమున పాలుగైకొనవచ్చిన మింకందరకు హృదయపూర్వకస్వాగత మొసగుచున్నాను. మీకు స్వాగతమిచ్చునంటిటి యోగ్యత నాకులేదు. కాని మీఆజ్ఞను ఉల్లంఘింపజాలనేనీ గౌరవపదవిని అంగీకరించితిని.

భారతదేశపు ప్రాచ్యతీరమున నున్న ఈ రాష్ట్రమునకు మిమ్ములను ఆహ్వానించుట మీకు ఇబ్బంది కలుగజేయుటయే యిది నాకు తెలియును. 16 వేల జనసంఖ్య గల ఈచిన్న గౌహతి నగరమున మీకు అనుమలమగు నసదుల కేంద్రమై ఓవిగల కష్టమును విషయము. ఎంత కష్టపడినను మీకు తృప్తి కగము ఏర్పడుట చేయుట అసంభవమని మాకు తెలియును. కాని మారోపములను మీరు సాటింపక జాతీయప్రతినిధులతో ప్రత్యక్షసంబంధమును కలుగజేసికొనవలయునని మాకు గలసదుదేశమునే మీరు గమనింపవలయునని కోరుచున్నాను. మారోపములను సహించి మా సేవను ఆచరింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

రాష్ట్రపు పూర్వచరిత్ర

ఆసామురాష్ట్రము సస్యవంతమున ప్రదేశము. ప్రకృతి సౌందర్యములు వర్షవాతీయములు. మహాన్నతము లుపవర్ణతములు; కనలుకు సంతసము కలుగజేయు సస్యవంతమున ప్రదేశములు గంగి భూతాను, భాసియా, జెయినుటి, నాగపర్వతములతోను బ్రహ్మపుత్రా పూర్వనదీతోయములతోను విరాజిల్లెడు ఈ రాష్ట్రము ప్రపంచమయిన మహాభూమివంతమున ప్రదేశములలో అగ్రగణ్యమై గంగయుగ శిష్యులొనమున్నాను.

ఆనదిమణిపర్వతం ఆదిత్ర గంధమాదవాత్

దేవా! సురమిచ్చంతి కీంత్రిత మానవాదయః॥

కావుననే దేవతలహాడ తమ అంగికాలమున ఈ ప్రదేశమునందే యుంపవలయునని ఉద్విష్టించుచున్నట్లు మోగి రే తండ్రిమన వ్రాయబడినది. ఇంక సామాన్యమానవుల విషయము చేగుగ కష్టమియునా?

మనము సమావేశమైన ఈస్థలము భారతీయుల ప్రాచీన గౌరవము విజ్ఞానసంపదను, పుర్వనానాసలును స్ఫురణపడెచ్చుచున్నది. ప్రాచీనచరిత్రలయందు ఈ ప్రదేశపు ఉత్కృష్టత కచ్చగ వివరింపబడినది. అకో ఆర్కటు బ్రహ్మపుత్రానదీ తీరమున నున్న చిన్న కొండపై పొండపులు చూచాననుచేయుచున్న కాలమున గారితే నిర్మింపబడిన సకాలయ మున్నది. మారోగీ విఖ్యాతి గాంచిన కామాక్షి దేవాలయము అనతి దూరముననున్న సకాలయ పర్వతముపై నున్నది. కేలకాలవ సంస్కరణములందు ఈ కామాక్షి ఆలయమునకు లక్షలకొలది రూప్రీతులు వచ్చుచున్నాను.

ఈ కామరూప మను పేరుగల ఈపూర్వప్రదేశమే పురా గౌరవందు నర్థింపబడిన సరకామగునిరాజ్యము. సరకామగుని కుమారుడు భగవదుని పదవేల ఏనులతోడను ఆసాము మీరు లహోష్ఠను క్షుణ్ణత్రైకంగ్రామమున కొరవులను తోడ్పడి ధారానగ్రామముగావింపెను. సుసేయయిన 18 వ శతాబ్దము ఈ రాష్ట్రపు మోగులతో నిండియుండెను. పసిమ గాలన సుప్రకార్య కశ్యప మహామునకు ఈపూర్వప్రదేశమునందే తపస్సుచేసిక. పూర్వపుకామరూప రాష్ట్రము మాచిడిహోరు రంగపూర్వనకు

వాపించియుండెను 'కరతోయ సమాక్షి సాచిక్పూర వాసిని'. చరిత్రయందు విఖ్యాతిగాంచిన హలయనుటసాగు రాయబారమును హ్య సర్వమని ఆస్థానమునకు తీసికొనిపోయిన నాయకుడు కామరూపునకు కేరన కుమారభూస్మరమర్మగా రనిదే గుర్తుగవలయును.

1668 సంవత్సరమున ఆసాముయోధు డగు లసిత్‌బారు పూకనుగారు బేరంగజేరు పేనల పెడరించి మొగలు సామ్రాజ్యపూర్వమిని ఆలంకరించెను. ఇప్పుడనే ఆసామీలు హిందువుల గౌరవమును నిలువజేట్టి మొగలులను రుహగొట్టిరి. పూజయ మెరుగని బేరంగజేరు ఇక్రమ్ రీ సేనలను ఈకాంగ్రెసు శిబిరమున కనతిమూరముననున్న సరిహద్దునందే ఆసాముయోధులు ఓడిగొట్టిరి. ఇప్పుడనే రుద్రుని మహారాజు 6 లక్షల సైనికులతో గౌరు పుక్రమ్ రీ పెడరించి కామరూపరాజ్యమునకు సరిహద్దుగ నున్న కరతోయా నదనరకు తరుమగొట్టిరి. వంగ రాష్ట్రమును జయించిన ఢక్రియరు భిట్టిని ఆసామీలు ఓడించిన సంగ్రామము ఇప్పటికి ఆరుమైళ్ల దూరముననే జరిగెను. ఇప్పటికి మామమైళ్ల దూరమున బ్రహ్మపుత్ర పూర్వనదీతీరమున రమ్మమును గౌహతి నగర మున్నది. నరకాసుర భగవత్తము న్నది సారణికవిఖ్యాతి గాంచిన చక్రవర్తుల ప్రధాననగరమున ప్రాగ్జ్యోతిషపురమే అది.

జోయమతి రాజకన్య నిరంకుశాధిపతియును రాజాజ్ఞ ననుసరించి చిత్రవధ గావింపబడినను తన పట్టుల వడలిని ప్రదేశ మిడియే. రాజు ఎంత ప్రార్థించినను ఎన్ని ఆలెలు పెట్టినను లొంగక తనధర్మ దానియున్న ప్రదేశమును తెలువక ప్రాణములను ఈమె ధారపోసెను.

టి. ఆర్. పూకనుగారు

గౌహతి కాంగ్రెసు సభావర్గ సంచాన్యకులు

బ్రిటిషునిరంజనమున రాష్ట్రమున దారిద్ర్యము

వ్యాపించుట

దేశీయము బ్రిటిషు సరిహద్దులమున మేము చరిత్రులుగ నున్నను మాప్రాచీనచరిత్ర నిరసననైన సైన్‌చరియ హిందూమత సాంగ్రహాయములు మార్కాగ్నికులుసంగక్షించిరియు, మా దేశము ప్రాచీన భారత దేశస్థత్యములకు ప్రబల నివర్తకముగ నున్న చరియై చెప్ప సాహించుచున్నాను. రాష్ట్రము ఆర్కటుల కానివారు ఆర్కటుల హిందువుల ఆస్థితలను అంగీకరించిరి. మస్లియుగమున హిందూసంప్రదించుచు ఆసామీలను మాధు విద్యాసము పన్నడి యుండెనని చరిత్రుల్ల తేయుచున్నది. కాని కేంక రాచార్యులు మధ్యాహ్నముల మారసప్రభామునకు కారమడైరి. అకాలపు రాష్ట్రవాదపూరితమైన బ్రాహ్మణులు ఆసాము రాజులను లోబరచుకొని కేంకల మధ్యాహ్నములలోని చ్యాప్రకాశించుచుట్లు కొంత ప్రయత్నించిరి. ఆందుచే ఆచార్యుల అనుచులు రాజులనే పిలిపబడిరి. సోత్తా గ్రహారతము నలంబించిరి. సత్తములకే కడవి విజయముగ కలిగెను. అది మెండు సేటిరకు ఆసామునకు లందరి పట్టును సోపంక్రేయ ప్రకటించుచు సాంఘికసంస్కరణములు లేక జీవించుచున్నార. అస్పృశ్యతా సమస్య ఇతర రాష్ట్రము లందునది కంటికి తీర్చుకొనుట చాలాకేదు. ఆసాములో ప్రపంచవిఖ్యాతి గాంచిన సుమోగీ నలుకయించిరి. ప్రపంచము ను రంపంపయేను కవిభంగన లునయించిరి. సంస్కృతము నుంకి పుట్టిన ప్రాచీన భాషలలో ఆసామీలభాష యొకటి. ఆ సామీ సామ్యమునుకలగి గీరములు ఆసామీల ప్రభావమునకు కారణమని చెప్పుచున్నాను. ఆసాము కవిభంగనల గ్రంథములు ప్రపంచ సామ్యములకే కీర్తి తెచ్చుచున్నవని సంగ్రహము చెప్పుకొనుచున్నాను. శిల్పకళావైభవమునందు మామ మేము ఇతర రాష్ట్రములను కంటించుట్రము చూచియుంటిమి. గూడెముడి సరహదావరకు ఎచ్చుట మాధుర్య ప్రాచీన నాగరికా

తేస్సత్త్యమును శిల్పకళా పుష్కమునుప్రకటించుచు దేవాలయములు, చిత్రములు, చిత్రములు నున్నవి.

వరమరసహసము

హిందువులపూర్వక్షేత్ర మను ఈ కామరూపమే మహా మృదీయలకుకూడ పుష్కత్రైమయియున్నది మనము సమావేశమైన ఈ స్థలమునకు 15 వైద్యునిముననే హోజోనందు పవిత్రమగు పోవమెక్కా యున్నది. భరతరమలనుండి ఆసాములో హిందువులు మహామృదీయలు ఎట్టి సంస్కరణము లేక సోపితులకర జీవించుచుండిరి. ఇప్పటికిని సోపరులతల పరస్పరప్రేమ ప్రకటించుచు జీవించుచున్నారు.

ఖద్దరు చరిత్రముకు పుట్టినిల్లు

ఆసాము పూర్వస్థానమునకు సంబంధించిన ఈ వివరముల పర్వన మీకు వినుగు కలుగజేయవచ్చును. కాని సహింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. పూర్వకాలమునుండి ఖద్దరు ఈ రాష్ట్రమున గృహపరిశ్రమగ విరాజిల్లుచున్నది. ఆధునిక భారత చరిత్రయందు అన్ని సమస్యలలో మఖ్యమగు ఖద్దరు సమస్య పూర్వకాలము ఆసాములో ఆలంబించిన పదతులను మనము ఆలంబించిన అవలీలగ పరిష్కరింపబడగలదు. ఎవరో కొందరు నూలుపడికిన లాభములేమని మనము అనుభవముల్లు తెలిసికొని నాము. రాలపుసంకేతము వ్యాపింపవలయునని అన్ని కుటుంబములవారు రాలములపై నూలుతీయవలెను. ప్రతిగృహమునోదను రాలముండవలెను. పూర్వము ఆసామువారు ఈవిధముననే ఈ సమస్యను పరిష్కరించిరి. ఆసాములో గొప్ప ఇంటి స్త్రీలుకూడ నూలునకుకుమండిరి. కడచిన 80 సంవత్సరములలో నూలుతీయుట కొంత తగ్గినను నేతపరిశ్రమ క్షీణించలేదు

ప్రత్తి, పట్టు సేయు మగములు ఆసామునందలి అన్ని నగరములందు గ్రామములందును విరివిగ నున్నవి. యావద్భారత చరకా సంపుట ప్రాచీనియున్న ఒక నాగాంసునందే 90 వేల గజముల ఖద్దరు తయారైనది. లక్షలకొలది హస్తములు విలువగల బట్టలు ఈ రాష్ట్రమున తయారవుచున్నవి. నేతపరిశ్రమయందు అభిలభారవిఖ్యాతి గల నిపుణులు ఈ రాష్ట్రమునందున్నారు. ఆసాము నా సేవలు అమ్మతెరసోత్సవములను క్రొలను దాంతుతోనే అల్లగలరని గాంధీజీ ఈ కృషి యుగ సు ఇండియాలో ప్రాసియున్నాడు. ఇది ఎంతమాత్రము ఆరిశయోక్తి కాదు. ఆసాములో ఖాదీప్రచారము సులభమైన నసకము. చొక్కా ప్రత్తి సట్టె చేయు నిర్మాణము ఆనవాయు. నూలునకుకు సేయుట మేము ఇంతవరకు విజనానంబున సేమేము సీవారమైనను బాధిస్త్యములను ననుభవించుట లేవని తెలుచుచున్నాను. ఖద్దరుపరిశ్రమ వ్యాపారమునకు లాభించు కామన్నను ఆర్థికముగ లాభకరమని చెప్పుటకు ఈ రాష్ట్రపు పరిస్థితులే నిదర్శనము.

బ్రిటిషునిరంజనము

1848 సంవత్సరమున ఈరాష్ట్రమున బ్రిటిషు సరిహద్దులము ప్రారంభమయ్యెను. బ్రిటిషువారు కొన్ని గొప్పసాధ్యుల కలుగజేసిరి. అందులకు మేము కృతజ్ఞులు. కాని రాష్ట్రమున కలరా, కలాలజారు, మలేరియా, మోచి చిచ్చుములు ఆసాములో అధికముగ వ్యాపించుచున్న ఈకాలమున ప్రభుత్వమునాగు వాపధితిలేక భూమిసమస్తము అధికము చేయుటకై ఆలోచించుట నున్నాము. ప్రభుత్వమునాగు నల్లమందు వ్యాపారాభివృద్ధికి సౌకర్యములు కలుగజేయుచు ఆసాము ప్రజలను నిర్వీర్యులుగ నొనర్చుచున్నాను. దీనికంటే భూగోళము నిజయము మరొకటియుండదు. అంకేకాదు. ప్రభుత్వమువారి ఆగర్భ విధానమును ఆక్షేపించు అసహాయోన్యమును సంచర్చుచు ఈ విషయమై ప్రధానము సోక్షన దేశభక్తులకు కారాగృహ నాన మేర్పడెను.

బర్మెను సాక్షి భుక్తిగారి కెట్టి

ప్రత్యుత్తర మివ్వవలెను

జీయనువాదాచారు భూంతు లింకను మురుపునకు రాతను, సరపరాధులును అనుచునులవారి దేవాలయముండి చింది పడిన రక్షణముగ్గుల యుగలు జీయనువాదాచారు గోపిలయం దింకన నిలచియున్నది. ఎట్టివానికే ఆధ్వర్యమును దేశేష్ట, సాటిలేని ప్రత్యక్షవాదములకు దేశేష్ట ప్రాధాన్యం లెంక సోకరాగ్యులులందు కలంబున్నాను. సోక్షనభావము విజృంభించుచునేయున్నది. భారతీయులు పశుకారమునకు గడింగులమునని లేకున్న ముగ్గునాచిల్లననియె గౌరవనీయులగు బర్మెను సాక్షి ప్రభువుగారు జీవించుచున్నార. గౌహతి కాంగ్రెసునందే మనము ప్రభువుగారికి లెంక ప్రత్యుత్తరమివ్వవలెయున్నది. ఇట్టి జీవించువులకు భారతీయులు భయపడి కన్నీయు, కున్నమరు అల్ల ప్రతిఫలములను ఆకంచి భారతీయులు లేకు ఆత్మగౌరవము నుట్టికి కోల్పోవనము చేను పుట్టించుచున్నాను. "సంవిధియైనను ప్రాప్తినికాదు, లాభకరమైనది. నష్టప్రపవైదను, మీరు సామంతులముల ననుసరించి పనిగ యె నలయును. లేన్ను సంపూర్ణములు చృద్ధియబడిన" బర్మెను సాక్షి ప్రభువు

తెచ్చియున్నాడు. ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుకొని భారతీయులను వశంపరచుచున్నది. భారతీయులను ఆంధ్రానాథుని వలయునని ప్రభుత్వమును ఉద్దేశించుచున్నది. ప్రజా ప్రతినిధులగు మీరు గౌరవించు ప్రభుత్వమునకు సరియైన జవాబు ఇవ్వవలెను. స్వరాజ్య సంపాదనకు ఆంధ్రానాథుని విధులను నాపనభయ మొనరుచును. లేకున్న కాపనభయ గర్హము కావలెను. ఇది నా ఆభిప్రాయము. చేతులు కట్టుకొని నడుచునది నీమలుమై దయచూపవలయునని విన్నవించుటగాక తేక జన్మస్వత్వము స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు పోరాడనం శుభరతి వారాదులుగా! భారతీయులు ఆర్యకారమును విడిచి కాపి అల్లలాడుటకై ప్రభుత్వమువారికి జోహారు చేయుటగా! లేక భారతీయుల హక్కులను అంగీకరించు వరకు ప్రభుత్వమువారిని బహిష్కరించుటగా! కర్తవ్యము మీరు నిర్ణయించవలయున్నది.

స్వరాజ్యము భారతీయుల జన్మహక్కునియు తత్సంపాదనమునకై వీరుతో పనిచేయవలయుననియు మనము సంకల్పించుకొనిన హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు అంతమొందవలెను. మనము తిజముగ స్వాతంత్ర్యము కోరిన ఒక క్షణములో ఈసాంఘిక కలహమును అంతమొందించవచ్చును. మనలను అభోగతీహాలు చేయుచున్న ఈ సాంఘిక దురభిమాన విభేదమును పారద్రోలవలెను. అన్యాయముల పోషకులై ఆరించి దగ్గరకు తీసికొనవలెను. భవిష్యత్తును వీలవలెను, భారతదేశమునందలి అన్ని సంఘములవారికిని కాంగ్రెసు మహాసభ జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్న ముఖ్యమేగ్ధులను పనిచేయవలెను. కాంగ్రెసునందు ఏర్పడిన విభేదములు చింత కలుగజేయుచున్నవి. ప్రముఖులగు జయకరు, కేల్కారు, మాంజి, ఆసి, లాలాజీ, మాకావ్యాజిగార్లు కాంగ్రెసు నిర్ణయమును ఆమోదించుటకు వివాదకరముల విషయము.

మన బాధ్యత

దేశవర్తిత్వమున 1926 సంవత్సరము గొప్ప సందిగారము కలుగజేయునని స్వాతంత్ర్య సంగ్రామయోధులకు దేశబంధు చిత్తకంజనదాసుగారు జ్యోతిషము చెప్పియుండిరి. నిజముగ ఒక గొప్ప సమస్యను పరిష్కరించవలసిన బాధ్యత మన కిప్పుడేర్పడినది. సహకారమా అసహకారమా, దాస్యమా స్వాతంత్ర్యమా, పరాధీనతగా లేక అత్యులలికాస్వభావా ఏదికర్తవ్యమా పదము నిర్ణయించుకొనవలెను. భారత భావితో మినిర్ణయమునై ఆధారపడియుండును. భారత ప్రజలు మినిర్ణయమునకై ఎదురుజూచుచున్నారు. అందరు వికమత్యముతో పనిచేయవలసినసమయము వచ్చినప్పుడు మనలో మనము తగవులాడుకొనుట అర్థవాయకము. రాజకీయములందు భిన్నాభిప్రాయములు ఉండవలసివి. కాని భిన్నాభిప్రాయములను ఆధారముగైకొని ఒకరితో నొకరు తగవులాడుచు మన ప్రతిపక్షులకు బలము కలుగజేయుట ఎంతకాంగ్రామ తగని కార్యము. భేదములను వరచి మన శత్రువుల నోడింప వికమత్యముతో పాటుపడుట ప్రధానము కదా!

గాంధీమహాత్ముడు మరల నాయకత్వము వహించవలెను

ఇట్టి సందిగారమునందు గాంధీమహాత్ముడు మరల నాయకత్వము వహించవలయునని విషయముతో కోరుచున్నాను. కామరూపమున రిడినములు నిద్రించిన వారు గొట్టెల యొడలను సామెత నువారు చెప్పుచుందురు. విశ్వాసముతో మాతాదక నాయకుని అనుసరించుట గొట్టెల స్వభావము. కావున ఈసాంప్రదాయముననుసరించి హిందువులు మహమ్మదీయులు తమ విభేదములను మరచి సోదరప్రేమతో, పూర్వూరి యగు సబర్బత్తి గొట్టెల మోగిన అనుసరించు గొట్టెలమైన ధమ్మములు.

ప్రార్థనార్హత అసహాయోద్యమము

మాంబుకు దిన్నదిగనుండుంటును భారతజాతీయ జీవితమునకు నిరర్పణమై యున్నది. దున్నుబడెనను వహాకై నను నిర్వకుడును, మానవశ్రేణుకును ఆంధ్రానాథుడుంటుంటును చక్రమును నిరంతరము త్రిప్పుచు కోట్లకొలది భారతీయులను మూలతీయులనున్నాడు. భారతదేశపు ఆర్థిక దారిద్ర్యమును వెడలగొట్టుచున్నాడు. స్వాతంత్ర్య ఆర్యమును ఉన్నానల మొదగ్గుచున్న సామ్రాజ్యకాంక్షను రూపుమాపగల దౌర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమ విధానమును ఈరూపు పరిశ్రమమునకై కనుమగ నృధినించెదంపగలము.

సోదరులూ సోదరీవణులూ! భారతజాతీయమిను సందక్షింపబాధ్యత, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు నొక్కని కార్యక్రమమును నిర్ణయించు బాధ్యత మీపై నున్నది. దేశమును అభోగతీహాలు చేయుచున్న ఈ సాంఘికస్పృగులమును అంతమొందింప తగువిధానము నిర్ణయించు బాధ్యత మీది. మీ ఆర్యముల సాంఘికవిభేదములు అంతమొందవలెను. జౌదార్యముతోకాకిన మీ నిర్ణయములన్న రాజకీయక్షుల కుట్రలు అంతమొంది అందరుగలసేరనిచేయుటకు అంకశమేర్పడవలెను. మీరు ప్రకటించు స్వార్థత్యాగమే జాతీయజీవమునకు పునాదిగ నుండులెను.

మీరు స్వరాజ్యమునకు దారిమార్చి దున్నులయందు మాడక త్యాగము పురికొల్పి, నిరాశజేందియున్న భారతీయులయందు నూతనోద్రేకము పురికొల్పట మీ బాధ్యతయై యున్నది. పవిత్రముగు యీ మాతృభూమి పరాధీనరాలై యుండనూడవనియు, స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై వెనుదీయక ఘోరముగు పోరాటము జరుపవలయుననియు మీగు నిశ్చయించుకొనవలెను. మనచుంతరము సమదేశముతోడను ఉత్సాహముతోడను వికమత్యముతోడను కలసిపనిచేసిన అచిరకాలములోనే స్వాతంత్ర్యము సాంకల్యమని నాకు గాఢముగ విశ్వాసమున్నది. దౌర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమము అచిరకాలముగానే ఆశ్చర్యకరముగు ఫలముల నొసగెను. ఈశత్యమును భారతీయులను పోగుచేయుటగ నొసర్పినది. స్వాతంత్ర్యప్రియులగు నొసర్పినది. ప్రభుత్వమువారి కఠిన శిక్షలను శాంతముగ భరించు కత్తిని మనకు కలుగజేసినది. ప్రపంచమున కడుచున్న బలమైనను, ప్రపంచమున అత్యధికముగు అధికారము బలముగల

ప్రియవారి కెదురుకొనక క్తి మనకు కలుగజేసినది ఈ దౌర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమమేకదా.

ఈ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమున అవాంతరము లేనప్పటికీ, మనము నిరాశచింతక మహమ్మదీయ కవిపుంగవుడు చెప్పిన ఈ క్రిందివాక్యములకు జ్ఞాపకముచుండుచుకొనవలెను.

“ఇ గూక్ నాలుదువా, ఇయ్యనా ప్రయ్యాన్”

భగవంతునిపై విశ్వాసముంచి భగవద్విశ్వాసము వనువరించి ప్రపంచము జరుగగలవనియు, సత్యమే విజయము గాంచుననియు నమ్ముచు పనిచేయవలెను.

అసహాయోద్యమమున మేము కొంత పనిచేసినందునకు ఆహుప్రజలు ప్రారము ప్రభుత్వశిక్షల అనుభవించియుండుటచేతను, స్వరాజ్యసంపాదనవిషయమెచుకా గలఉత్సాహము మును నేడు మీకు స్వాగతమొసగ అర్హత మాకు ఏర్పడినది. ఈసందిగారమున దేశపు భావితీని నిర్ణయించవచ్చినది. మీకు మరల స్వాగత మొసరుచున్నాను. మాలోపములకు న్నించి ఆవరింపవలయునని కోరుచున్నాను.

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

శ్రీమతి సరోజినీదేవి అధ్యక్షతాధికారమును శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారికి వశపరుచుట

భారత స్థాయిసంఘసభలో నిన్న 24 వ తేదీని జరిగిన వివరములు

బ్రిటను కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు పంపిన తంతివార్త

విషయనిర్ణయసంఘసభ

సమావేశము

శ్రీధానందస్వామి మరణముగూర్చి నాయకులు సన్మననములు

24-వ తేదీని పాండినగరమున శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారి అధ్యక్షతక్రింద భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ ప్రారంభమయినది. శ్రీధానందస్వామి మరణముగూర్చి మొదట శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు మాట్లాడిరి. పిమ్మట ఆచార్యగారి గాంధీ మహాత్ముడు మూలాన మహమ్మదీయవాదిగారునుగూడ కొంతవడి ముచ్చటించిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి

“స్వామిజీ దేశభక్తులలో నగ్గగణ్యుడు దేశారాధన దీక్షితుడు. స్వాతంత్ర్యసంగ్రామరంగమున వెనుకకు మరలని మహాధీరుడు. నిమ్మజాతులకు రెక్కపు మిత్రుడు పతితులకు సానుభూతితో సహాయము చేయు దయావాయుడు అనాథలకు వీలవలెను ఆప్రబంధపును స్వామిజీ వ్యాధిలననుమహాభయ రాజాలకపోవులనలన దేశమున శాంతిని వికమత్యమును నెలకొల్పవలెనని మొన్ననే మనకు విజ్ఞప్తి ల్పార్వకమున సంభోధించు పంపెను. భారతజాతికి అగూల్కాభరమనదీన స్వామిజీపరిత్రాసనమును ఒకపాఠశుడు క్రూరుడై పొరించెనను దుర్మార్గ గౌరవితీ నమ్మచుండగ దానికినే మన దువిముట తలపించినది. దుఃఖాతికేములన మనమితాత్మను గూర్చి అపొకలగుజెందుట సహజము. కాని నిజముజూచినచో ఈదారుగొత్తయనను పాపియగు నాహంకారబొగ్గడే బాధ్యతగనుగాని ఆతని మతాలంబులను మహమ్మదీయు లందరును యిందుకు బాధులుకాజాలగు. కాని మహమ్మదీయ నాయకులందరును ఇట్టి దారుణాచార్యుల ఇట్టికాత్మల నొసరించుచు వెలయునట్టి శ్రీచక్రగు ద్వేషమును కలుగజేయుచున్న బాసములనక్రియలను ప్రాత్యక్షములగుడడ స్వప్నవాక్యములతో శుంకించుచు బహిరంగముగ ప్రకటన చేయవలెనని వారిని గోగుచు నాకును విషమముగా పొక్కుగలదు. మనము టిక్కాక్రమమును ప్రారంభించుటకు ప్రార్థన స్వామిజీహృదయల హిందువులు మహమ్మదీయులు మున్నగుభారతీయులందరును సాయమున్న దుర్మరసంతాపమును తలంపిగలగున స్వామిజీ కలుంబు మనకు తెలుజేయుట ప్రపంచార్థమైయున్నది. 1919 లో అల్లరులు జరిగినపుడు స్వామిజీ నిర్ణయముగ ఘోర్నైనికల సనీపాటులకు తన నన్ననల్లమును గరిగా నర్పించి జంకు లేకుండ వాటియెటులు నిలచిన వహామోధులను విషయముమోకరకును జ్ఞాపకముండగలవనియే నేను నన్నియు మహమ్మదీయులకు పరిత్రాసముగ భిన్న జమ్మూనాసీదు వేదావైవండి ఉపసంహించుచు మహమ్మదీయ నాయకులతో కోరవలసిన హిందూనాయకుడు శ్రీశ్రీధానందస్వామి యొక్కడే దీనిబట్టియే మహమ్మదీయ నాయకులను స్వామిజీపట్ల కట్టికొనవలయునని స్పష్టముగ తెలియగలదు. నేడు మనకు కలిగిన దుఃఖోద్రేకములన మహా

మ్యోయ్యడు స్వామి మరణమునకు కారణమయ్యెనను యాద్యక్షికి హేతువులన మహమ్మదీయ సంఘముపై పగ సాధించవలెనను యాహావేళము మనకంత మాత్రము కలుగగూడదు. భారతదేశమునందు పరస్పర మతాభిమాన సంబంధముల ముద్రేకమున కలితమైన పక్షము భారత జాతీయమహాసభయొక్కటియే. అవిభాజ్యముగు జాతీయమును గూర్చి సమావద్యపక్షము సమాన ప్రయత్నము సమాన విభాసము పరస్పర విశ్వాసము సమానము స్వాయము మున్నగువానిపై నాధారపడి సంగ్రముగ నుండగల హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి యనబడు త్యాగిత చిహ్నమును జాతీయమహాసభాసభ్యులు స్వామిజీ ఘనతీకారకు నిర్మింప గలరని యీ సభాసారాశించుచున్నాడు. అను వాక్యమునుగూడ మనము పంపబోవు పమామర్మ తీర్మానమునందు చేర్చవలెనని నేను కోరుచున్నాను. నిప్పటికైన భారతదేశమున జాతీయస్వాతంత్ర్య కలుగవలెనన్న స్థిరమున నైకమ్యము ముఖ్యముగ నేర్పడవలెనుగాన అందులకు మిరందరును మహాదారభాసముతో పూనుకొందురని మీరు నాకు వాదన మొసంగ గోరెదను మీ భక్తిని స్వామిజీ కుంబంబునకు మీ పక్షమున తెలుజేయుటకు నా కనుమతి నొసంగ గోరెదను అని సరోజినీదేవి నుజివెను.

మహాత్మ గాంధీ

సరోజినీదేవిగారు కోరిన ప్రకారము మహాత్ముడు పిమ్మట నిలుల నుడివెను మనకేనానియు మన మిత్రుడును భారతమాత నేవకుడు నగు స్వామిజీ దివంగతుడయ్యెను. ఇందులన భారతీయులు ముఖ్యముగ హిందువులెంతమాత్రము కినుకజేందగూడదు. శాంతియును పరిశ్రేణింపగూడదు. హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములకు సమరము స్పష్టముగ ప్రకటించబడినది దీనినిబట్టి యూహింపగూడదు. స్వామిజీ మరణవార్త నాకు వింతిగనవలెనది. అందులన నేనుసంతాపమును గూడ దెలుపలేదు. ఇంతకంటే భిన్నముగు మరణమును స్వామిగూడ వాంఛించి యుండెను. (అసమగ్రము)

మహానా మహమ్మదాలి

“ఉచితజూలర మహమ్మదీయులందరి పట్టు యిదియత్వం భగోరుచు దారుణకృత్యమని నేను స్పష్టపరచుచున్నాను. మహమ్మదీయుల దృష్టపమునగూడ నిది సీతమముగు కార్యమేయగును. వ్యాధిగ్రస్తుడై లేనలేని సితియందున్న వయోవృద్ధుడగు స్వామిజీని వంచింది హంతకుడు శధింబుకంటె రంతునకృత్య మేదియునులేను. ఇట్టి దారుణకృత్యము నా సాంతికుడు జరుపుచు కారామేమో తెలియగోరి నేను భిన్నీకి తంతివార్త నంపితినిగాని, కారామేయననుగడ యిది యత్వంత సీతమముగు కార్యమేయగును. మహమ్మదీయులలో నెవనినైన శధింబులకల యీ మహాపాతకమునకు ప్రాయశ్చిత్తము కలుగనని మీకుతోచినచో యీదారుణ హత్యలని నావతిమునకు ప్రాప్తించిన ఈమహాపాతకమునకు ప్రాయశ్చిత్తముగ నాప్రాణముల నర్పించుటకు నేను సిద్ధముగ నున్నాను. హిందువులలో నెవ్వరయిన నమ్ముతుపాకితో కాన్పించవచ్చును. గౌహతిలో నెట్టితీర్మానములు జరుగునో చూచుటకే నేని చటికింత దూరము వచ్చితిని. ఒక

వత్సరము పాటు శాసనసభలలో ప్రయత్నము చేసిన పిమ్మట శత్రువుల సేనలకు తగినయేర్పాటులను జేయుటకు పూనుకొనలేనని కాంగ్రెసు మహాసభవారిని నేను కోరవలసివచ్చింది. భారతదేశమునకు శత్రువులు హిందువులను మహమ్మదీయులను గారు. మనము హిందువులను కాము, భారతీయులను కాము. మనమందరము భారతీయ శాసనము స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరుచున్నాము. అనునట్టి భావము భారతీయులందరిలోను జేరినవల కలగగలవో అట్టి యొకమత్యము వ్యవహారముగా నేర్పడగలను. వన మానసములు నిష్కల్మషములై పరిపూర్ణములు కావలెను." అని మహమ్మదాలీగారు నుడిచిరి.

సరోజినీదేవిగారు అధ్యక్షతాధికారమును వ్యజించుట

"1926 సంచిక చారిత్రకములలో గూడియుండెను. అది ముగియవలయునని భారతపరిశామముతోనే ముగిసెను. ఈ వత్సరమున అనేక ముఖ్యవిషయములు జరిగినవి. కాంగ్రెసుకు కొన్ని గొప్పవిజయములు కలిగినందుకు మన మున్నోంగదనుకా కాంగ్రెసువారు శాసనసభల యెన్నికలకు అభ్యర్థులను నిలుపుట వివేకవని కొందరు అనివేకవని కొందరు తమతమ ఉద్దేశములను బట్టి విమర్శించియుండినను కాంగ్రెసుచరిత్రలో కాంగ్రెసువారు ఎన్నికలకు పోటీజేయుట కిదియే తొలిసారి. మాడురాష్ట్రము లో నియోజకులు కాంగ్రెసుపట్ల తమకుగలభక్తిని బాగుగ వెల్లడించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే హెచ్చుపంది నెన్నుకొనిరి. ఇతర రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసువారు హెచ్చుపంది ఎన్నుకొన బడకపోవుటకు కుటుంబ కలహములే కారణముగాని ప్రజలకు కాంగ్రెసుపై అభిమానము తగ్గటకు కారణముగాదు. కుటుంబ మనందలి సోదరులందరు నేకీభవించి కుటుంబ శత్రువులైన యొక్కనుటకు బదులుగ సోదరు లాండోరులపై కత్తిమాయుట వలన యాయనకము కద్గినది. ఇండియను పార్లమెంటు అనబడవలసిన కాంగ్రెసుమహాసభ పక్షమున అకలంకముగ తమభక్తిని వెల్లడించినవారిని నేను మనఃపూర్వకముగ ప్రశంసించుచున్నాను. ఇతరరాష్ట్రములవారు గూడ యిటుపైనే వీరి పద్ధతినే అనుసరింప గలరని నమ్ముచున్నాను. భారత శాసనసభలోను రాష్ట్రీయ శాసనసభలోను నిరంకుశోద్యోగముల విధానమును ప్రతిపదింపబడుచు ప్రజాప్రతినిధుల కర్తవ్యముగ నేర్పడినది. ఆ ప్రతినిధులనును కొంచెమైన జారవిడువగూడదు. ఇంకను ప్రతినిధులనునే మరియు నిరంకుశ ఆధికమగు ప్రతినిధులను నే సాగించుచుండినను గూడ చాలదు. శాసనసభలలోని ఓటపని జేయుచు దేశమునందు గూడ జేయవలసిన పని చాల హెచ్చుగ నున్నది. ఎన్నికల ఆంక్షోళనము ముగిసినది గావున 1927 లో ప్రజా నాయకులందరును తమ దృష్టిని గ్రామముల వంతు వరకు సోదర భావముతో గ్రామస్థులతో గలసి పని జేసి గ్రామాభివృద్ధిని కలిగించి భారతదేశమున విమత్యమును సామరస్యమును మరలపరచుగ్రమగ నెలకొల్పవలెనని ప్రపంచము నకు వెల్లడింప గోరెదను. ప్రత్యేక మతాభిమానముంతరించి అఖిల భారత దేశాభిమానము వేయి మడుగు లధికము గావలెను. జాతిమత వర్గాది సాంకేతిక చిహ్నములను దిగ నాడి భారతీయైకచిహ్నమునే దేశీయులందరు ధరించినపుడు కాంగ్రెసు మహాసభ చేయగలవని కోటిగ్రామములధికమును, ఎల్లవాగును జాతీయ పతాక చాయనే ఆశంపవలెను. జాతీయ పతాకము కొరకు ప్రాణములైన అర్పింప సిద్ధముగ నుండవలెను.

ఇప్పుడు యామహాసభకు అధ్యక్షతనహింపనున్న విఖ్యాతచరిత్రులగు శ్రీమాన్ శ్రీవాసయ్యగారు అట్టి పవిత్రతను జాతీయతాస్వరూపమును మీకు జూపగలుగుదురా? వారు పెక్కు రంగములలో నధిక విఖ్యాతిని బడసియున్నారు. వారొకరినొకరు త్యాగ మపారము. సామర్థ్యములను, దేశభక్తివలనను, ధైర్యములను, త్యాగములను యామహాసభ తపవని ననుష్ఠించు సర్వవిధముల నర్హులైయున్నారు. మాతృదేశతాపాదారవింద సాన్నిధ్యమునందు నేను సమర్పింపగల్గినవి వివేకముగాదు, ధైర్యముగాదు, బలముగాదు. అది ప్రేమయొక్క టిగ్గు సర్వపాప పరిహార పటిష్ఠము నాపనిత్ర ప్రేమనే నేనాహూతు కర్పించితిని." అని సరోజినీదేవిగారు నుడిచిరి.

శ్రీనివాసయ్యగారు అధ్యక్షత నహించుట

"అకాల బలవన్మరణమునకు పాల్పడిన శ్రీశ్రీవాసయ్యగారిని నేను పెక్కువార్తలనుండి గౌరవించుచున్నాను. ఆర్మీరాజవాయకులుగను, నిమ్న హార్దరాజులుగను స్వామ్యములవారు స్వయంమనమును స్వదేశమునకుగూడ సునకున నేనజేసియున్నారు. ఇట్టి మహానీయుడు వారు మరణమునకు పాల్పడినందున మనము గాఢముగ సంతాపమునుండిన హాజరమే

గాని అందులన మాతృదేశ సేవయందు మనము విముఖులము కాగూడదు. ద్వైతకృత్యానామతో దేశసేవకు గడంకుట యేమనకు కర్తవ్యము. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి మనము సేనము కర్పించుటయే శ్రద్ధానందస్వామికి ఉద్దేశమును సార్వకచిహ్నములు నిర్మించుటయనను. 1927 లో నేను హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి సేనముగ దేశమునందు ఏర్పరుపబడునని గాక. నేను అగ్రగణ్యులను తృప్తి, సమన సోపరి సరోజినీదేవిగారు దేశసేవకు దీక్షబూని విశ్రాంతియన నెట్టిదయో నరుగకుండు సునకున నేనజేసియున్నారు." అని శ్రీనివాసయ్యగారు నుడిచిరి.

అటుపిమ్మట భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు నివేదికమును సమర్పించిరి. అది నిన్నటి పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

ప్రతినిధి గురుము

ప్రతినిధి గురుము గూ 1 నుండి గూ 10 కి హెచ్చించవలెనని తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగ 40 మంది అనుమాలు 36 మంది ప్రతిహతులుగ నుండుటచే తీర్మానము నెగ్గున.

విషయనిర్ణయసంఘమునకు మారుట

అటుపిమ్మట భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకు విషయనిర్ణయసభగ మారినది. కార్యక్రమమును నేను జరుగలేదు. లేపుమధ్యాహ్నము 12 గ. మరలవిషయనిర్ణయసంఘమునకు జరుగును.

శాసనసభా కార్యక్రమ తీర్మానము

విషయనిర్ణయసభ ద్వితీయ దినసమావేశము

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారిచే నేర్పరుపబడిన ఉపసంఘమువారు శాసనసభలో అనలంపించవలసిన విధానమునుబట్టి ఒక చిన్న తీర్మానమును సిద్ధపరచిరి. దానిని జూడగనిదివరకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆవలంబించుచున్న పద్ధతిలో నధికముగ మార్చేమియును అనుపడలేదు. 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగిన విషయ నిర్ణయ సభలో భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి పక్షమున పండిత నెహ్రూగారు యాదించు తీర్మానము నుపపాదించిరి:—

"ఎన్నికల సమయమున కాంగ్రెసువారు చేసిన ప్రకటనమునందలి పద్ధతినే అనుసరించి కాంగ్రెసువారు యాదించు తీర్మానమును ఆమోదించడమైనది.

జాతీయాభివృద్ధికి సాధకములగు అన్ని విషయములందును ఆత్మ విశ్వాసమును జాతీయాభివృద్ధికి నిరోధకములగు అన్ని విషయములలోను ప్రతిఘటనమును మనకు ముఖ్యాధికారములు గ నుండవలెను. భారత శాసనసభలోను యితర శాసనసభలలోను దొరతనమువారును యితరులును స్వరాజ్య ప్రాప్తికి నిరోధకములగు కార్యములను చేసినపుడు ప్రతిఘటన మే కర్తవ్యము.

(1) ప్రజాప్రతినిధుల కోర్కెలకు (నేషనలు డిమాండు) దొరతనమువారు సరియగు ప్రత్యుత్తరమును సమర్పించునగా ఆయుత్తరము సంతృప్తికరముగ నున్నదని కాంగ్రెసుమహాసభ వారుగాని, భా. కాం. సంఘమువారుగాని నిర్ణయించునకును మంత్రివర్గముల దొరతనమువారుగల ఇతర ఉద్యోగములను వేసిని గూడ శాసనసభలలోని కాంగ్రెసువారు స్వీకరింప గూడదు.

(2) దొరతనమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చునరకుగాని కాంగ్రెసుకార్యసంఘమువారు మరొకవిధముగ నిర్ణయించునరకుగాని, యాదించిన నాల్గవకాశాల్లోని మినహాయింపులకు లోబడి శాసనసభలలోని కాంగ్రెసువారు సప్రయలుని నిరాకరించుచుండవలెను. బడ్జెటులను నిరాకరించుచుండవలెను.

(3) నిరంకుశోద్యోగులు తమఅధికారములను బలపరచు కొనుటకు ఉపపాదించే చట్టములనున్నింటినీ తిరస్కరించుచుండవలెను.

(4) జాతీయత సరియగుపద్ధతి వర్ణింపబడిన కొందుకును ఆరేక స్వరూపాయక హరిత్రామిక వాణిజ్యాది విషయముల అభివృద్ధికిని సాధకములగు చట్టములను తీర్మానములను ఉపపాదించుచు బలపరచుచు నుండవలెను.

(5) భూస్వాముల హక్కులకు భంగముకలగకుండు స్వరసాయమును రియతుల సేతిని బాంజేయుటకును పెద్దకలలు పెట్టుమెంటు మున్నగునానిని జేయుటకును తగిన ప్రయత్నములు జేయుచుండవలెను.

(6) భూస్వాములను రియతులను పరిశ్రమలను జూపవలసిన సరినాంగ్రెసునకు వర్తనము చూపవలసిన కారణమునకు సమర్థముగా నున్న సమయమున పనినాంగ్రెసు యొక్కయొ యంత్రాలలో పనిజేయు కాన్యకుల యొక్కయొ హక్కులను కాపాడుచుండవలెను.

కమ్యూనిస్టుపక్షమువారి సందేశము

కాంగ్రెసు సన్మానసంఘము. కంపుట

"భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు మిక్కిలి గొప్పప్రయత్నము జరుగవలెనని విషయమును డిటిమక మ్యూనిస్టు పక్షమువారు బాగుగ గుర్తించియున్నారు. విదేశీయ పరిపాలనా శృంఖలాబంధములను తెంచుకొనుటకు కోటకొలది భారతీయులు అప్రతిహతముగ డిటిమను నిర్వహణను గుఱియర్చుచున్న పరిచయమున్నందుకు మేము చాలసంతసింపచున్నాము. భారతీయ ప్రజలను సంఘించుచు యగను. అఖిలభారత జాతీయస్వాతంత్ర్యము కొరకు ప్రారంభించబడిన మహాసభమును భారతీయులలో కొద్దిమంది వివ్యాధివలన ప్రత్యేకాధికార గౌరవములను సంపాదించుటకు జరుగునట్టి నీవమరు కుట్రగ మార్చుటయోగను. భారతీయులలో ప్రస్తుతము నూటికి యిద్దరు వంతున మాత్రమే కలవోటరు లను మోసపుచ్చి ప్రజలనుండి వారిని చీలదీయుటకే సంస్కరములను ఆటవికమును సృష్టించి రని భారతీయ నాయకులు గ్రహించవలెను. భారతదేశముందు కోట్లకొలది ప్రజలకు ఓటునిచ్చు సభికారము కలుగనంత కాలము శాసనసభల కెట్టి యధికారమున్నను అని సామ్రాజ్యవాదులు యిష్టముసారమే తీర్మానములను చేయుచుండుననియు భారతీయులను వంచించుటకే కారణమగుననియు నాయకులు గ్రహించవలెను. అను సందేశమును డిటిమ కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారుభారత కాంగ్రెసు సన్మానసంఘమునకు బంపిరి క్రిందపెను

పండిత మధన మోహన్ మాలవ్యాగారు

హిందీనమ్మోళన, హిందూమహాసభాధ్యక్షులు

హిందూ మహాసభ 27 28 29 తేదీలలో జరుగును

పండిత మాలవ్యాగారు హిందీనగరమున జరగానె హిందూ సమేళనమును హిందూ మహాసభ నియమ జరుపుటను గూర్చి సంభాషించిరి. అందులకు వారంగీకరించిరి. ఈనెల 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నము సభ ప్రారంభమున 28, 29 తేదీలో గూడ నీ సభ జరుగును. కాపుర యీసభను రాగోరు ప్రతినిధులు వెనుక చెరిగిన ప్రకారము 28 తేదీకిగాక 27 తేదీ కే. పిల్లింగు మెయిలులో హిందూ సమేళనము చేరవలెను. ఈ సమేళన సభకు పండిత మాలవ్యాగారు అధ్యక్షత నహించెదరు. పండిత హేమచంద్ర గోస్వామి గారే సన్మాన సంఘాధ్యక్షులుగ నుండురు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘముల తగాదా

మోకతాలిగారిచే తెలుపబడిన పేర్లుగలవారిని

విషయనిర్ణయ సభకు రానిచ్చుట

సంయుక్త రాష్ట్రములలో రెండు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము లేర్పరుపబడువలన వారిని వివాదముల పరిష్కారములకు భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమునాగు డాల్ మూంజి, నామ రాజేంద్రప్రసాదు కె. ఎస్. రాయగార్లను ముఖ్యపక్షముగా నేర్పరచిరి. 25-వ తేదీ ఉభయమున హిందూసమేళనలో వీరు ముగ్గురును హిందూసమేళనము మూంజిగారి బహుగో విచారణల పరిచిరి. ఇంటి సభ్యుల ప్రతినిధులను చాలసేపు నానించిరి. కాని ముఖ్యపక్షము తీర్పును నిర్ణయంపడ లకనోయిరి. అంతవరకును మాలానా మోకతాలిగారిచే తెలుపబడిన పేర్లుగల భా. కాం. స్థాయిసంఘ సభ్యులను విషయనిర్ణయ సభకు రానివ్వవలెనని ముగ్గురందఱు ఉత్తరువుజేసిరి.

భారత తంత్రకారక సంఘము

1925-26 సంవత్సర నివేదికము

భారతదేశమునందలి తంత్రకారకముగ నభివృద్ధి నొందుట

1921-22 లో కంపెనీ యిప్పుడు భారతదేశమునందు
సంఖ్య చాల తగ్గిపోయినది. నిజమేమిటో యెఱుంగువారు కొందరు
యీ కంపెనీని తీసికొని పోయినారు. దీనిని కొంతకాలమునందు
నమ్మరు. 1921 లో భారతదేశమునందు పట్టుకొనువారి సంఖ్య
మిక్కిలి తగ్గిపోయినది. ఇప్పుడు తగ్గిపోయినవారిని నిజమే.
కాని నిజముగ భారతదేశమునందు అప్పుడుంటి నిప్పుడేమి
క్లిష్ట ఆధికమైనదని విషయము యాత్రాంతి యెవరైనా సం
ఘమువారి నివేదికనుబట్టి తెలియగలదు.

భారత తంత్రకారక సంఘము 1925 సం॥లో కాలా
నుసారముగానియిన ఆయాసంఘము గాంధీ మహాత్ముని ఆశ్రి
తులక్రింద ఏర్పరచబడెను. ఈ సంఘమువారు తమ ప్రథమ నా
రీక నివేదికను గాంధీ కాలానుసారముగా నివేదిం
చిరి.

కర్షక భిక్షు

1922-23 లో మంగళూరును మున్నగు రాష్ట్రములలో
భారతదేశమునందు తంత్రకారకముగ నభివృద్ధి నొందుట
కర్షక భిక్షు సంఘమునందు 4,50,000 మంది గలవారై యున్నారని.
మంగళూరులో 1 లక్ష 50,000 మంది గలవారై యున్నారని.
ఇతరుల యీ రాష్ట్రములకు భారతదేశమునందు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పం
జాబురాష్ట్రములలో నిపుడున్నదేమో యనుకొనిన ఆం
ధ్రములలోగూడ జనుకలకుండు చాల ఆధికమైనదనిగాని తగ్గి
పోలేదు.

రాజకీయములలో కలిగిన మార్పులవలన భారత ప్రచా
రమునకు అడ్డంకులను కలుగజేయుటకు యావ్రహీణుల సంఘ
ము ప్రత్యేకముగ నేర్పరచబడెను. దేశమునందున్న అన్ని తం
త్రకారక సంఘములలోను గలవి, మొత్తము 600 వందల ప్ర
చారకులు పనిచేయుచున్నారు. ఇంకను సమర్థులగు నిపుణులను
నియమించుటకు ఒక విధానము ఏర్పరచబడినది.

ఆరికనిటి

నేరబంధుస్వరక చిహ్నము (ట్రాప్) చేసిన తీర్మాన
మునలను 2, 23, 600 భారత తంత్రకారక సంఘమునకు ల
భించినది. రాష్ట్రప్రభుత్వములో భారత ప్రచారమున నేటు
చిహ్నములు బహుశాగారు రూ॥ 50,000 నిచ్చిరి. విరాళములవ
లన అసోసియేటుల రు॥ ము॥ వలన ను రూ॥ 2778-9-0
లాభించినది. కాని యీ తంత్రకారక సంఘములకు
పెట్టుబడి పెట్టుటకు యాధాము చాల పడుచున్నది. వీరూ
ప్రవిధ రాష్ట్రములకును కలకత్తా నగరమునకును చెరి రూ॥ 50,000
బడుచున్నది.

భారత నిర్మాణమునందభివృద్ధి

మంగళూరును రూ॥ 453,378 వీరూ రాష్ట్రమున
రూ॥ 224,690 లకు భారత విక్రయపరచెను. ఈ భారత
మును ఆరాష్ట్రములలో నేయుబడిన ప్రవిధ రాష్ట్రములలో
నేయుబడిన భారతమును ఆరాష్ట్రములలోనే భారతములకు
కారు గట్టి కట్టివేయుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో
గూడ చాల అభివృద్ధిగలిగినది. పంజాబు రాష్ట్రములలో నిర్మా
ణముగలవారైనదిగాని విక్రయము సరిగలేదు. అత్యున్నత
నుభవించుచున్నది. అసోసియేటుల నివేదికను నిర్మా
ణము ప్రారంభించిరి. కర్నాటకమునందు తగిన కట్టుబాటులు
జరుగుచున్నవి. అటులే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములలోగూడ
అతిగిన పని జరుగుచున్నది. గుజరాతులో అమెరికా కేంద్ర
మునందు పని చాలమెక్కు జరుగుచున్నది. ఉత్తరమునందు
మహారాష్ట్రమునందుగూడ అట్లే అభివృద్ధిగలిగినది. మొత్త
మునందు అన్ని రాష్ట్రములలోను కలిపి 1924-25-లో నిర్మా
ణము రూ॥ 1,903,034 బుడెను. 1925-26 లో రూ॥ 2,376,670
లకుల బట్టి తగ్గిపోయెను. సామ్యులను బట్టి జూడగ నూటి
425 వంతుల మెచ్చుకలదునున్నది. భారత ధరలలో నూ
టికి 7.8 వంతుల తగ్గిపోయినది. గమలనుబట్టి జూచిన 100
30 వంతుల నేరమెచ్చినది. భారతదేశముల నమ్ముటకు ప్రత్యేక
ప్రచార మారంభించుటకు అన్ని ముగ్గుడ చాలసాధకమయినది.
ప్రకటనము ప్రచర్యము ఏ ఏ లోని తిరిగి యమ్ముల కాంటిని
గానము మున్నగువానివలన గూడ కట్టుకల చాల అధికమయిన
ది. అమ్ముకల విషయములలో బహుశాగారి నేనచాల ప్రశం
సార్హమైనది.

కలకత్తాది ప్రజలకు కలదు లభించుట

దేశమునందు అన్నియుగంధములలోను ప్రతినియె
కలకు 110 వందల గూలములనాది 42959 నేయువారికి 3407
వందల గూలములనాది కలదు. ఇప్పుడు దేశమునందుంటును భ
రతదేశమునందు కేంద్రమున 150 ఏకరము. ఈ కేంద్ర

ములు 1500 గ్రామములకు నూలునందచేయుచున్నవని మహా
త్మునికి తెలియనచ్చెను.

భారత నాణ్యము మెచ్చుట

1921 లోను 1923 లోను గూడ నేయబడిన భారత
బట్టలను భారతదేశము గలవారు మాత్రమే కట్టుచుండి
రి. ఏలనగ ముగనగునెను. ఇప్పుడన్నో అతిసుకుమారులగు
వారు నూరు మాటాడకుండు ఫలందు చేయగొన అనేకరకముల
నాణ్యము బట్టలు భారతదేశమునందున్నవి. మంగళూరు
నందు ఖాదీ ప్రతిష్ఠానువారును, ప్రవిధ భారత సంఘమువారు
ను మిక్కిలి అందిమైన బట్టలను తగ్గారు జేయుచుచున్నారు.
ఈరీతిగ బట్టల నాణ్యము మెచ్చుటకు బట్టలరసముత్రము చాల
తక్కువచేయెనది. అందులకు ప్రతి ధర తక్కువ ముఖ్యకారణ
ము. మరికొన్ని యితర కారణములు గూడ గలవు.

ఉత్పత్తి యభివృద్ధి కలుగచున్నది భారత నూలు మిల్లు
నూలుతో సమానముగ నుండుటలేదు. ప్రతిని బాగుగ ఏకిన
యెడల మిల్లు నూలుతో సమానముగ నూలును రాట్టుముచే వేచు
కవచ్చునని సబ్బుతి ఆశ్రమమునందు జరిగిన పరిశోధనల వలన
పట్టుచున్నది.

ఎ. బి. క్లాసు సభ్యులు

ఎల్లప్పుడును భారతదేశమునందు 1000 గజముల
నూలు చొప్పున ప్రతి కలయును పంపువారు ఎ. క్లాసు సభ్యు
లు. ఎ. క్లాసులో యిప్పుడు క్రొత్తగా 3472 మంది చేరిరి. ఎల్ల
ప్పుడు భారత కట్టుచు సాలుకు వేయి గజములనూలు పంపువారు
బి. క్లాసు సభ్యులు ఈ క్లాసులో గూడ క్రొత్తగా 942 మంది
చేరిరి. సభ్యులు గ చేరి గోరు బాలురు
సి క్లాసుగ యేర్పాటుజేయబడినది. వీరు స్వయముగ వేకిన
నూలు సాలుకు 1000 గ పంపవలెను. ఈ క్లాసులో 185 గురు
చేరిరి.

సభ్యులు కాకుండినను నూలు వడుచువారు

చాలమంది తమకు గావలసిన బట్టల కొరకు తామే నూ
లువేకి బట్టల నేయించుకొనుచున్నారు. రాజస్థానులో ఉప్ప
రునూలు అను కేంద్రమున బహుశాగారి అను నొక గ్రామము
కలదు. ఆ గ్రామమున 1000 మంది నివసించుచున్నారు. ఒక్క
రికి సాలుకు 10 గ బట్టకావలెను. మొత్తము 110,000 గజ
ములు గ్రామమునందును నూలు వడకవలెనను ప్రచారము
తీర్చుకొని జరుగుచున్నది పురుషులగూడ నూలువడుక వారంభిం
చిరి. ఇప్పుడు 65 మగములు సదా పనిచేయుచున్నవి
780,000 గజముల బట్టలను తగ్గారుచున్నది. మరి 30 మగములను
గూడ పెట్టుకలిగినచో సమస్త బట్టలలోను తీరిపోవును వీరి
కట్టి ధనసహాయము భారతసంఘమువారు జేయుటలేదు.

భారత సంఘమున జరుగుచున్న పనులు

భారత తంత్రకారక సంఘ కార్యాలయమున టెక్ని
కలు ఖాళిలో గింజియుట, ఏకముల రంగువేయుట మున్నగు
పనులను విద్యార్థులకు నేర్పుచున్నారు. క్రొత్త క్రొత్త పరిశోధనల జేసి గింజియుటకు
ఏకముల నూలువడకుటకు కొత్త పని ముట్టను
తెలిపియు క్రొత్తరకము నాటకములను కనిపెట్టుచున్నారు. దొ
రతనమువారి వ్యవసాయకాఖి డైరీరు డా॥ హెచ్. మానుగా
రు దొరతనమువారి ప్రతి నేరీలలోని ప్రతిరకములను మాదిరి
కొరకు పంపించియున్నారు. వచ్చినబట్టలు కల్తీయున్నదా లేదా
యనిగూడ భారతసంఘమువారు పరీక్షించుచున్నారు. అనుమా

న కరములగుటచే 115 రకములబట్టలు భారతకార్యాలయము
నకు పంపబడిన వానిలో 53 రకములు కల్తీ భారతదేశమున వా
రు నిర్ధారణజేసిరి.

స్థానిక సంఘములు శ్రద్ధజూపుట

14 మునిసిపలు సంఘములను 9 జిల్లా బోర్డులు 4 తా
లూకా బోర్డులను వారివారి పాతకాలలలో రాట్టుములను ఏర్పా
టుజేసియున్నారు. డెంగుళూరు, అలహాబాదు, లక్నో, కరాచీ,
అహమదాబాదు, కాశీ, బొంబాయి మునిసిపాలిటీలవారు తమ
ఉద్యోగులకు కట్టరు దుస్తులనే విధించిరి. 7 జిల్లా బోర్డులవారు
గూడ యిటులేజేసిరి. 8 మునిసిపాలిటీలవారు భారతదేశ అట్టా
యి పన్నును (షాపి) రద్దుపరిచిరి.

భావిదశ

భారతదేశము మేర్పడి 5 ఏండ్లయినది. ఇంతకుజరిగినవనా
చాల ప్రాతాహుకరముగనున్నది నూలువడకుటలన గ్రామ
ములలో మిక్కిలి బీదగితిలోనున్న స్త్రీలకు బ్రతుకు తరపు లభిం
చునని దేశీయులలో కవక్రముగ మెచ్చుచుండి గ్రహింప
గల్గుచున్నారు. స్థానిక సంఘములు భారత నామోదించుటయే
యందులకు నిదర్శనము. బ్రిటిషుఇండియాలోనేగాక స్వదేశం
సావములలోగూడ భారత వ్యాపించుచున్నది కొచ్చిను సంధా
నములలో 60 పాతకాలలలో తంత్రకార మేర్పాటుజేయబ
డెను. మెసూరు స్వసానునందలి వీరవారియిండ్లలో మగల
రాట్టుములను నాడుకలోనికి తెచ్చుటకు దొరతనము నారు యిపు
డు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది యింకను ప్రారంభదశయ
నియే చెప్పవలెను. భారతదేశమున దేశమునకు నిజమయినలాభము
కలుగవలెనన్న దేశీయులందరూ కొంతకాలమునందు అధికమగు
ప్రాతాహుకరము కలుగజేయవలయున్నది పెట్టుబడి పెట్టు
టకు కొట్టకొలిది రూ॥ పా యలు కావలెను. కావున
భారతసంఘమువారికి అధికముగ ధనసహాయము కావలసియు
న్నది. లేనిచో మందుసంవత్సరము పని విరివిగజరుగ వీలుం
డదు.

ప్రజల కర్తవ్యము

భారతదేశమునందు యెల్ల వారును కొని కట్టుట. దేశభక్తిని
వహింపకారమునకు గూడ ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. ముఖ్య
ముగ విద్యార్థులు స్వయముగ నూలువడకుట భారత గట్టుచుం
డిననేగాని తక్కిన వారికి యుద్యమముపై ధనము సోపత్తి
కలుగదు. కావున ప్రజలు యీవిషయమున మనఃపూర్వకముగ
సహాయము జేసినచో యీ ఉద్యమమునకు విజయము నిశ్చయ
ము అని నివేదిక యందున్నది.

దేశీయమహాసభ గూడుట

పాండు కాలాను మకాం డిశం 26-41 వ దేశీయ
మహాసభాసమావేశము నేడు ముగియిపోయినది. మహాసభాసమావేశముయ్యెను.
అనేక కేల ప్రజలు వచ్చియుండిరి. గాంధీ
సే హు సరోజి బి నాయుడు పండిత మాలవ్యా
ఆసాదరులు మా లా నా అగ్ని లో కలాం అజదు గార్లు
మున్నగు నాయకులు వచ్చియుండిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు
లగు పూకనుగారు స్వాగతోపన్యాసము నొసంగెను, స్వామి
శ్రద్ధానందుని మరణముగూర్చి మనసుకరిగనట్లు మాలవ్యాజిరి.
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసానంతరము శ్రీనివాసయ్యగారు
అధ్యక్షసీరమున ఆసీనులైరి. పిమ్మట అధ్యక్షోపన్యాసమును
చదివిరి. (ఆ. ప్రె.)

స గ ము ధ ర!!

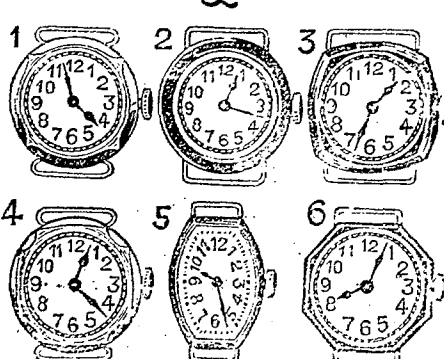
22 కార్టెట్టు బంగారు వన్నెల చేతి గడియారములు.

అసలు ధర రు 14

రగము ధర రు 7

10 సంవత్సరము

ఉత్తరవాడము.

అసలు ధర రు 14

రగము ధర రు 7

10 సంవత్సరములు

ఉత్తరవాడము.

మహారాష్ట్రమునందు గడియారములలో ఏ రకమైనను, ఏసెంబలైనను, యింక ఏమాదిరియైనను, రగము ధర రు 7.
ప్రకారము గడియారము ఒకటికి యియ్యబడును. ప్రతి గడియారము, ఒక పట్టు కెత్తిపట్టుతో పంపబడును.
ఈ సమయము తప్పవద్దు!
విలసము: స్వాను హాసు, తపాలు పెట్టె 508, పి. టి. మ ద్రాసు.

Te Address: "SATYAWORKS."

SRI LAKSHMI WORKS,

MANUFACTURING JEWELLERS, GOLD & SILVER SMITHS,

"Workshop" 2-19 Kope Venkatachala Iyer St., G. T. MADRAS.

"SHOW ROOM" 8,

8,

"

"

"

వెండి, బంగారం నగలు, కాపులు, సీమకమలములు చేర్చి కట్టబడిన నగలు యితర సామానులు
సిద్ధముగా నున్నవి. హాజరుతో లేనివి అర్దరిచ్చిన తక్షణమే తయారు చేసి యివ్వబడును.

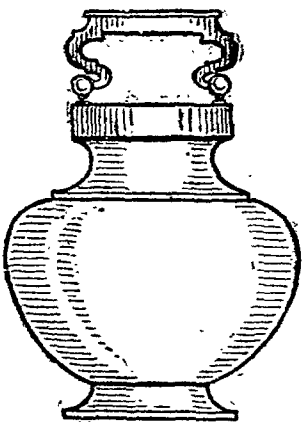
(ఈ ధరలు వర్తకులకు మాత్రము)

			తు. మొదలు వరకు	రకములు.
1. కూజా టవ్వరులు	6 ... 20	6
2. పట్టె టవ్వరులు	10 ... 25	4
3. అయిసు టవ్వరులు	10 ... 25	4
4. సోడా టవ్వరులు	15 ... 25	3
5. పట్టె పేలాగిన్నెలు	5 ... 25	7
6. సాదా పేలాగిన్నెలు	5 ... 25	7
7. పూనా గిన్నెలు	2 ... 20	7
8. కాఫీ కప్పులు, సానర్లు	18 ... 30	6
9. పంచపాత్రలు	10 ... 20	3
10. డబరా గిన్నెలు	10 ... 15	2

యితరవరకు వక పాళకు తక్కువలేకుండా అగ్రరు యివ్వవలయును.

కూలి 100-కి (పయి మెరుగుమాత్రం రు. 10 0 0 చేదారం లేక తరుగు 100-కి రు. 3 0 0

" (లోపలమెరుగు వేసినది) రు. 11 0 0 " " 4 0 0

	తు. మొదలు వరకు	తు. 100-కి మాల్.	తు. 100-కి తరుగు.
11. అయిసు కప్పులు	10 ... 50	40 0 0	6 4 0
12. టీసెట్లు (కంప్లెట్లు)	...	35 0 0	4 0 0
13. పైలు కూజాలు	50 ... 100	16 0 0	3 0 0
14. తాంబూల తట్టెలు	25 ... 60	18 0 0	3 0 0
15. సాదా పన్నీరు చెంబులు	15 ... 30	35 0 0	4 0 0
16. చందనం గిన్నెలు	8 ... 30	35 0 0	4 0 0
17. కంచాలు	30 ... 100	10 0 0	3 0 0
18. మందార ఆకులు, దామర ఆకులు	50 ... 125	16 0 0	3 0 0
19. టిఫ్ఫా ఆకులు	10 ... 20	25 0 0	3 0 0
20. క్యాష్ పెట్టెలు, పుస్తకం పెట్టెలు, తిరునుచ పెట్టెలు	30 ... 75	40 0 0	4 0 0
21. సోఫా డబ్బీలు, పొడగు డబ్బీలు, నక్కసాడి డబ్బీలు	8, 10 ... 15, 16	25 0 0	4 0 0
22. ప్లవరు వేసులు (Flower Vases)	20 ... 50	25 0 0	4 0 0

యితరవరకు నకపాళిము వెండికి తక్కువలేక అగ్రరు యివ్వవలయును.

ముఖ్యగమనింపు:- మిగు సీమకమలములు యితర మణులుకు మతింపు కావలసిన స్వప్న, వాటిని కట్టవలసిన బద్ధము మమ్ము
ను మునుకును వీటియందు మిగు కావలసిన సహాయము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నాము.

ఎం. సత్యనారాయణాచారి, ప్రొవైటరు, శ్రీ లక్ష్మీ వర్క్సు, నగలవర్తకులు,

పరిశ్రమశాల, 2-19 కోపు వెంకటాచల అయ్యరువీధి జార్జిటౌను మద్రాసు

ప్రదర్శనగదులు, 8

"

"

"

ప్రజలు తమ స్వలాభముకొరకు ముఖ్యముగ చదువవలెను!

మేము నగలు వర్తకముచు నవీనశత్రువులై ప్రారంభించి ప్రజలకు నమ్మకమును, తృప్తిని గలిగించుచున్న విషయము స్థానికమునుండి మాత్రో లావాదేవీ చేయుచు, మాకు ఆమితప్రోత్సాహము నొసగుచున్నట్టి మా కాతాదారుల లండరికిని బాగుగా తెలియును. ఇదివరలో మేము తయారుచేయుచుండునట్టివాటికం తెను ప్రస్తుతము యింకను కొన్ని నవీనశత్రువుల ననుసరించి నూతనయంత్రములు, నిపుణులైనట్టి మరీ కొందరు పనివాండ్రచే నగలును, యితర సామానులను తయారుచేయుచున్నాము.

మీకు తప్పక మునుపటికంటెను ఎక్కువ ఆనందము, తృప్తి కలుగును.

ఇదివరలో మావద్ద బేరముచేయనివారు, ఒకసారి మావద్ద బేరముచేసినను లేక మాత్రో లావాదేవీ చేయుచున్న మా కాతాదారుల నడిగినను వారికి అన్ని విషయములు విశద మగును.

“మీ రొక్కసారి ఒక్కబేరముచేసి స్వయముగా పరిశీలింపవలయు ననియే మా ముఖ్యకోరిక.”

నాగములకు, పురుషులకు, బాల బాలికలకు, గృహములకు కావలసిన వెండి, బంగారు, పుష్కరాగములు, కెంపులు మొదలగు వాటిచే తయారుచేయబడిన నగలు, ఇతర పలువిధ సామానులు తయారుచేయబడి, సిద్ధముగా నుంచబడియున్నవి.

న వ ర ం బ ం గారు కు

సీ మ వెం డి కి

పూ చీ ని చ్చె ద ము.

అ క్క ర లే ని వి

వా ఫ ను తీ సు కొ ని

యి త ర న గ లు

యి చ్చె ద ము.

మా కా తా దారు ల కు

న హా య ము చే యు ట యే

మా ముఖ్యోద్దేశ్యము.

న మ్మ క ము న ను,

తృ ప్తి ని చ్చు ట కు

సు ప్ర సిద్ధ మై న ది.

బీదవారు, ధనవంతులు అనువ్యత్యాసము మాకు లేదు. ఎవరు ఆర్థరు ఇచ్చినను నమ్మకముగాను, అక్కరతోను తయారుచేసి యివ్వబడును.

బయటవూరి ఆర్థరులు వారి కోరిక మేరకు నమ్మకముగా తయారు చేసి సకాలమున పంపబడును.

చిన్న ఆర్థరైనను, పెద్దదైనను మేము అతిజాగ్రత్తతో తయారు చేయుదుము. గాన మాకు చిన్నది, పెద్దది అను వ్యత్యాసము లేదు.

నగల విషయములో మీకే సహాయము కావలసినను చేయుటకు మేము సిద్ధముగా నున్నాము.

మజ్జూరి తక్కువ, చేదారము లేదు, అను డాబు ప్రకటనలను చూచి మోసపోకుడు.

పసిపిల్లలు మొదలు పెద్దలు వరకు మా వద్ద నిర్భయముగా బేరము చేయవచ్చును.

ముఖ్యగమనింపు: మాకు చెన్న పురియందు ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసమునందు గల దుకాణము తప్ప యితర బ్రాంచీలు లేవు. గాన మోసపోకుండుటకు నేరుగా నడరు దుకాణమునకే మీరు రావలెను.

తంత్రవిలాసము:

“ఉమ్మిడియా ర్”

కెలిఫోర్న్ నెం. 2802.

పరిశ్రమశాల, 62, గోవిందప్ప నాయక వీధి,

(వసంతమంటపము బంగళాకు ఎదురు)

మదరాసు.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి-గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమము.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారిచే
సంస్థాపింపబడినది.

(స్థాపితము 1898) ప్రధాన కార్యాలయము: 151, గోవిందప్పనాయకవిధి,
బ్రాంచి ఆఫీసు: 183, బ్రాహ్మే, మదరాసు.

మా ఔషధములు 30 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధి వహించినవి.

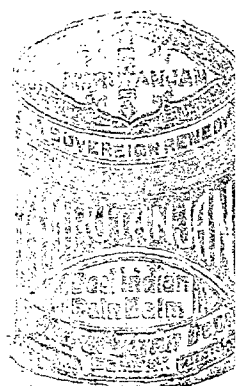
వీరు, వారు అనుభవములేక అందరిచే నాడబడి, మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి.

అమోఘమైన గుణము గలవని ప్రశంసింపబడినవి.

కోరినవారికి క్యాటలాగు ఇనాము.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపేధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నిష్క్రమించు రింపబడును
ప్రతి పంజికయందును మూడునాలుగురంగు చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగ బంపుటకు పేలుడేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు సంపాదించు.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.